

AREGCEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 2 pengő. Egyes szám ára 36 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTOL
REGGELIG: JÓZSEF 303-30, JÓZSEF 310-16

IX. évfolyam

Budapest, 1930 november 24

49. szám

**December 21-re írja ki a fővárosi választást
Scitovszky belügyminiszter**

**A főtárgyalás napja:
december 21**

Irtózatos vihar vonult át vasárnap Európán,

amely Párisban, Londonban, Münchenben és Bécsújhelyen épületek százait döntötte romba, röpülőgépeket sodort el, szikratávíróállomásokat borított föl és mindenütt sok halálos és megszámlálhatatlan súlyos és életveszélyes sebesüléseket okozott

**Megáradtak a folyók, kisiklottak a vonatok,
feldöntött távíróoszlopok és ledöntött háztetők ezrei jelzik a vihar utját végig
Európán**

**Bécsben a tüzoltók 700 esetben vonultak ki,
Wienerneustadtban egyetlen ház nem maradt
épen és teljesen romboldt a katonai akadé-
mia és a pilota-kaszárnya épülete. Magyar-
országon aránylag kis kárt okozott a vihar**

(A Reggel tudósítójától.) *Féltelmes vihar vonult át vasárnap Budapest és az egész ország fölött, jégesővel és villámlással. A vihar kontinentális jellegű volt, amint a beérkezett táviratok jelentik.*

Európa nyugati partvidékein még szombaton éjszaka tört be ez a hatalmas ciklon és egy szédítő expressz gyorsaságával rohant át egész Európán.

Budapestre vasárnap a déli órákban érkezett el. Teljesen elsötétedett az égbolt, a heves szél-rohamok miatt alig lehetett járni az utcán, mindenki tető alá menekült. Percek alatt kihalt lett a főváros minden utvonala s egyszerre megeregett a jégeső.

Mogyorónagyságu jég zuhogott a pesti háztetőkön

és az aszfalton és a sűrű jégesés hosszabb ideig tartott. Számos helyen cserepeket sodort le a szél, cőgtáblákat tépett le, de nagyobb szerencsétlenség nem történt, mert az utcákon alig tartózkodott valaki. A novembervégű nyári zivatar azonban

halálos áldozatot követelt a Dunán. Újpest közelében a ciklon éppen a Dunán érte

csónakjával *Dési Mihály* 50 éves halázt, aki a 23 éves *Muhr József* és a 20 éves *Tóth Béla* segítségével halázt. A szélvihar fölborította a csónakot, mindhármán a vízbe estek. Désit és Tóthot ki tudták menteni, *Muhr Józsefet* azonban elnyelték a hullámok. A ciklon A Reggel vidéki és külföldi jelentései szerint kontinentális utjában

**mindenütt sokkal nagyobb vehemenciával
dühöngött, mint Budapesten**

és így nagyobb károkat is okozott. A vihar európai és magyarországi utjáról A Reggel tudósítói a következőket jelentik:

Párisban

a vasárnapra virradó éjszaka rendkívül heves szélvihar dühöngött, amely sokhelyütt leverte a kéményeket, a tetőcserepeket és az építő-állványokat. A külvárosokban még a fákat is kiesavarta. A lezuhló törmelékektől néhány ember megsebesült. *Villacoublay* röpülő-terén a hangárok súlyosan megrongálódtak. A francia főváros környékén is súlyos károkat okozott a vihar.

Franciaország több helyéről katasztrófális orkánt jelentenek, amelynek több halalos áldozata van.

A Reggel-ben tudni adjuk Budapestnek, hogy a belügyminiszter december 21-re kitűzte a községi választásokat. Megszületett. A mai szent napon végre-valahára biztosat tud a főváros népe: december 21-én választhat. A polgári jog használatának, a polgári kötelesség végrehajtásának törvényes rendje, mindnyájunkra tartozó időpontja nem probléma, nem misztikum, nem rejtve rejtegetett fétis többé. A községi Ku-kux-klan-szeánszok éjfélti titkáról lehullt a halálfejes, fekete lepel. December 21-én a magyar főváros polgársága minden árkon, drótkadályon, hömpölygő gázon keresztül az urnák elé vonulhat szabad akaratát érvényesíteni. Karácsony hetében itélik kétnapi választási fáradságra, hercehurcára Budapest népét, a karácsony előtti napok legmélyebb gondjai, sürgőse-forgása, tüzetnek, műhelynek leg-égyéb izeme, családapák, családanyák szorongó, gyöngéd ünnepi készüléke közt. Ez az utolsó trükk. Addig még egy hónap van, az is a fűtés és téli öltözet komplikációival súlyos. Nem is kell okát adniuk, hogy miért húzták-halasztották a dátum dolgát és miért folják karácsony hetére a községi választásokat. Azt hiszik, hogy belefárad, belecsügged a polgárság a gonosz hajlékba, kimegy a szusz belőle, minden megmaradt lelket elveszté huszonegyedikéig. Csalódni fognak. Ebben az utolsó, délibábos reményükben is csalódni fognak. Ez a város már föltápaszkodott. Ez a város látja maga előtt az egyenes utat, amelyen a jövődönt meg akarja járni. Nem fog összerokkadni a hid előtt, amelyen hazugságból az igazságba, a sötétségből a világosságba, a haldoklásból a gyógyulásba kell áthaladnia. Ez a választás ünneplés és döntő demonstráció lesz, a polgári akarat fölkelése lesz ez a választás, főtárgyalás lesz ez a választás a bűnös tiszszendő fölött. Ez a választás, amely a mai város háza tiszszendős jubileumával esik össze, ez a választás élet-halálharc, ezzel tisztában vannak a százezrek lelkei. Tudja hajszálra ennek az elejtett Budapestnek az el-sorvasztott és megbénított életű lakossága, mit tettek és mit nem tettek tiz eszendő alatt a városházán, akik a kezükben tartották Budapest sorsát. Nem a dolgozó s napról-napra mélyebb krízisben kintlódó lakosság képviselői az urak: mintha valami ismeretlen külföldi megbízottak ülnének a pesti városházán, akik sohase hallották a mi szegénységünkről, akik előtt ismeretlen ez a drágaság, akiknek fogalmuk sincs a mi házbéreinkről, boltbéreinkről, akiket soha nem érdekel itt kenyérnek, villamosnak, lakásokban használt villanyoknak, gáznak az ára. Nekünk a városházán olyan emberek kellene, akik barátaink, sorsosaink, akik szívünket, a mi szavunkat viszik magukkal a városházára. A mai városházának meg kell buknia. Hiába minden huncutság, hiába a megnyitandó szelvény-börze erkölestelensége, minden hiába lesz. Ennek a városnak az elkeseredett, kétségbeesett lakossága karácsony hetében az életnek, a megváltásnak első csillagát látja maga előtt derengeni. Nem a pusztulást fogja választani!

Csaknem valamennyi folyó áradással fenyeget. Több folyó már ki is lépett medréből. Rouen kikötőjében beomlott a nagy emelőtorony és egy munkást megölt, egy másikat pedig életveszélyesen megsebesített. Cannes közelében beomlott egy ház, amely egy asszonyt maga alá temetett. Beauvais mellett egy falucskában 50 házat ki kellett üríteni. Számos községből súlyos árvízárkokat jelentenek. Az országutak nagyrészt víz alá kerültek. Sok községgel megsebesítették a táviró- és telefonösszeköttetés.

Londonban

a vasárnapra virradó éjszaka rendkívül heves, orkánzerű vihar dühöngött, amely

végigsepergte egész Angliát.

A szél sebessége elérte az óránként 78 mérföldet. Számos utat kiesavart fátörzsek, ledöntött épületek torlaszoltak el. A tengeren sok hajó csak a leghevesebb kiütés után vergődött a kikötőbe. Az essexi partvidéken egy mágnajacht elsüllyedt; kilenc utasát a parti mentőbárka mentette ki. Skócia keleti részét nyolc hóhélyk mely hó borítja.

Bécsújhely mellett

Brüsszelt

vasárnap reggel érintette a vihar. A Schelde gátoltétele Termonde közelében a reggeli felhőszakadás alatt mintegy 12 méter hosszúságban beomlott. Grembergben több ház víz alá került. Az Esant-folyó nagy védőgátja beszakadt és a városka pályaudvara is víz alatt áll.

Antwerpen fölött vasárnap hajnalban oly hatalmas vihar vonult el, amilyenre alig emlékeznek.

A parton lévő házak pincéit elárasztotta a víz. Sokhelyütt az országutakat is víz alatt állanak. A Chambre nagy veszedelemmel fenyeget, ha a folyó víze még 25 centiméterrel emelkedik, a főváros centrumában a nagy boulevardok is víz alá kerülnek. Az anyagi kár óriási. Duffel község háromnegyedrészt elöntötte a víz. A hóbekéni kikötő petróleum-művei szintén víz alatt állanak.

Münchenben

már a vasárnapra virradó éjszaka folyamán nagy szélvihar dúlt. A vihar vasárnap a reggeli órákban

ledöntötte a münchen-stadelheimi szikratáviróállomás két toronyantennáját.

Reggel 7 órák a jobboldali, negyedóra múlva a baloldali antenna esuklott össze, körülbelül egyharmad magasságban. Ezután mindkét antenna egyszerre zuhant le délkeleti irányban egy szabadon álló terre. Igy történt, hogy sem épületben, sem emberéletben nem esett kár. A rádióberendezés sértetlen maradt és azonnal hozzáfogtak egy segédantenna felállításához.

Nürnbergben a röpülőgépek egy francia és egy angol röpülőgépet elsodort a nagy vihar.

A két röpülőgép nagy erővel nekiütődött a hangárnak, amelyet súlyosan megrongáltak és mindkét gép összetört. A nagy vihar a vasúti közlekedésben is zavarokat okozott, mert a kidöntött táviró- és telefonoszlopok a sínreke zuhantak. A vonatok nagy késéssel futnak be.

Berlinben és környékén

vasárnap egész nap zuhogott az eső, amely a közúti és vasúti közlekedésben nagy zavarokat okozott.

A melyekben fekvő berlini házak pincéit elárasztotta az esővíz.

A környéken oly nagy volt a vihar, hogy az erdőben a fákat gyökerestől csavarta ki. Sokszáz fát döntött le így a vihar. A városban a lehulló tetőeserepek és reklámtáblák sok könnyebb és néhány súlyosabb sérülést okoztak. Északbajorországból, Szászországból és Északnémetországból mindenhol orkán-erővel szélvészét jelentenek.

Majna-Frankfurt vasárnap elérte a Majna-folyam áradása.

A város északi részében a folyó kilépett medréből, a parton lévő raktházakat ki kellett

üríteni és el kellett helyezni a partról a készülő hadieszközök piacát is. Az árterületen szombat délután óta utászapatok dolgoznak. Augsburgban a vasárnapra virradó éjszakán orkán-erővel szél dühöngött, amelyet zivatar követett. Számos épület megrongálódott, egyes helyeken a szélvihar lelépte a háztetőket és fákat szakított ki gyökerestől. Freiburgban a nagy felhőszakadástól megnövekedett az árvízveszedelem. A Schwarzwald egyes részein valóságos tavak képződtek.

Ausztriában vasárnap a koradélelőtti órákban tört be a hatalmas ciklon.

Bécsben délelőtt heves orkán tombolt, amelyet erős hőcsökkenés követett. Az orkán-erővel vihar egész nap tartott és súlyos károkat okozott. Sok ház tetőeserepeit lesodorta a vihar és leszakította az üzleti cégtáblákat. A házak is súlyos károkat szenvedtek. A eserepek és tüvegek igen sok járókelőt megsebesítettek.

A szél ereje olyan nagy volt, hogy a járókelők közül többször földhöz vágott.

A városi parkok letarolt pusztá képet mutatnak. A fákat gyökerestől rántotta ki a földből a vihar. Több kővelébe nagy tégelyeket bevert a nagy szél. A telefon- és táviróvezetékek is súlyosan megrongálódtak.

A bécsi tüzoltóság vasárnap 680 esetben vonult ki s a mentők 52 esetben vették igénybe.

de igen nagy azoknak a sérülteknek száma is, akiknek sebeit a mentőállomásokon kötötték be. A vihar

egy halálos áldozata is van Bécsben.

Engel József fakereskedő, akit a XVI. kerületben egy lezuhanó ajtó halálra sebezett. A vihar

60 súlyos sebesültet közl

egynék állapota életveszélyes. A Stefanskirche tornyáról vasárnap délelőtt egy 200 kilogramm súlyú kőtömböt sodort le a vihar. A kő egy utcán virsláros bódéjára esett, szerencsére azonban senkit sem sebesített meg. Nagy kőköcsök estek le a Volkteichéről is, amelynek környékén néhány embert megsebesítettek.

A szervita templom tetőjét lelépte a vihar.

Leszakította a szél egy barakképíület tetőjét is, az épületből 30 eselődöt kellett kilakoltatni. A város egyik kerületében a villamosforgalom több mint két óráig állt szünetelt, mert a tövessől kitépett járdaszéli fatörzsek eltorlaszolták az utat. Ugyanakkor forgalmi zavar állott be a Ferenc József-vasút vonalán is, mert Klosterneuburg mellett a vihar fatörzseket sodort a vasúti tölére. Bécsben az esti órákban sem hagyott alá a vihar tombolása. Az esti órákig magában Bécsben több mint 200 ember sebesült meg könnyebben.

Estig a tüzoltók 700 esetben vonultak ki.

A délutáni sebesültek közül háromnak állapota reménytelen. Bécs környékén is igen nagy pusztítást okozott a vihar. Számos házat teljesen felrokkant, úgy, hogy igen sok család hajléktalan maradt. Az aszerini röpülőgép hangárjának tetőjét az orkán lesodorta. A vasárnapi futballmérkőzések mind elmaradtak.

Legnagyobb erővel Wienerneustadban tombolt az orkán, egyetlen ház sem maradt, amelyet meg ne rongált volna a vihar.

Majdnem valamennyi ház tetőjét lesodorta a szél.

Az egykori híres katonai akadémia és a mostani pilótakaszárnya épülete teljesen rombadőlt.

Az utolsó évek legnagyobb könyvsikere!

10 nap alatt fogyott el első kiadásban

ZÁTONY SZÉKELY MÓZES megrázó regénye a

ZÁTONY

Ára vászonkötésben

6.20 pengő
GENIUS KIADÁS

A II. és III. kiadásra előjegyzést elfogad minden könyvkereskedés

Teljesen elpusztult a volt hadikórház nagy épületoportja is. Többszáz barak közül egy sem maradt épen. A barakok lakói — többszáz család — hajlék nélkül vannak. A lehulló tetőtörmelekek, faldarabok és ablakok rengeteg embert sebesítettek meg.

A kórházak megteltek az orkán sebesülteivel.

A gyermekotthont ki kellett üríteni, mert 150 gyermek élete veszélyben forgott. Wienerneustadban vasárnap életveszélyes volt az utcára menni. A város

az 1916. évi nagy forgószél-katasztrófa óta nem élt át olyan borzalmas órákat, mint vasárnap.

Bécsújhely mellett

egy személyvonat elsodort egy szemafort és belefutott egy ott veszteglő vonatba,

amelyet saját vágányáról más sínpárra kellett időközben áttolítani, hogy szabadabb tehessék a vihar által megrongált pályát. Két vasúti alkalmazott súlyos, hat utas pedig könnyű sérülést szenvedett. A forgalom azóta már megindult.

A bécs—semmeringi vasútvonalon a kidöntött fák miatt nem közlekedhetnek a vonatok. A más irányba terelt semmeringi vonatok átlag kétórás késéssel közlekednek.

Magyarországra

vasárnap déltájban, a bécsi pusztításokhoz mérten

aránylag csökkent erővel érkezett el a ciklon.

Székesfehérváron

a vihar mintegy öt óra hosszan át dühöngött s itt még nagy pusztításokat okozott. A vihar csak este 7 órakor esondósodott le.

Vác fölött

délben vonult át az orkán, felhőszakadászerű esővel és jégesővel. A záport villámlás és mennydörgés kísérte s a jégesőtől a hőmérséklet 13 fokról 4 fokra süllyedt le.

Dunaföldváron

az új Dunahid felavatásának befejezése után tört ki a vihar, nagy szélvesszel és sűrű jégesővel. Az innepélyről elvonult közönség egy részét a vihar még a hídon és a hid közelében érte. A főváros környékén, különösen Pest, erzsébeten volt a viharok nagyobb ereje. Mintegy tíz percen át mogorórnagságu jég esett.

Miskolcon

délben mintegy félóra hosszat tartott a zivatar tombolása. A vihar számos házat megrongált, két ház tetőjét pedig teljesen elsodorta. Sérülés nem történt.

Nagykőrösön,

ahol az előző napokon hóesés volt, délben egy órakor hirtelen elborult az ég és mennydörgés és villámlás között borsónagyágu jégdarabok estek.

Keckenétre

délután 4 órakor érkezett az orkán. Az ég hirtelen elborult, sok cégábla az utcára zuhant és többeket megsebesített. Az emberek pánikszereiben menekültek védett helyekre, mert a ciklon az embereket is elsodorta.

A városbáza és a színház számos ablaka összetört. A villamosvezetéküket a vihar szétszaggatta, úgy, hogy a város egyrésze éjszakai sötétségben maradt. A városi mozgósítási központ, amely ebben a városrészben van, elmaradtak az előadások.

Szentesen

a kora délutáni órákban az orkán nagy pusztítást vitt véghez. A külterületen nagyon sok ház tető nélkül maradt. Az utcákon órákig állhatatlan volt a gyalogos közlekedés. A villamosvezeték szétszakadása miatt

éjszakára sötétségben maradt a város.

A mentőkhöz érkezett jelentések szerint egy idősebb asszonyt a lehulló cserepek halálosan megsebesítettek.

TRETORN
HÓCIPO
világhírű

Irodalmi, tudományos, orvosi, jogi, mérnöki, publicisztikai művek és cikkek

Kitagastalan leírását, gyorsírásba dik-tálását magyarul és nemetül a leg-jutányosabban vállalom.

Érdeklődőknek telefonon József 409-43

Speciál Collár
legjobb minőségű gallér

3 db P 4.-

SPIRA

uridivat, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 15

Scitovszky belügyminiszter e hét közepén december 21.-ére írja ki a fővárosi választást

(A Reggel tudósítójától.) Scitovszky belügyminiszter hetek óta állja az izgalmas ostromot. Akármennyire kéri, sürgetik, támadják, fenyegetik: nem és nem! Semmi áron nem hajlandó elárulni,

mikor és mikorra írja ki a fővárosi választást.

Ez a következőes titkolódzás valóságos melegágya a fantasztiikus találgatásoknak. Még vasárnap is sokan esküdtek arra, hogy a kormány meg akarja kímélni városkai pártját az előrelátó bukástól és ezért a belügyminiszterumban már hozzá is fogtak a fővárosi választást elhalasztó egyszakos törvényjavaslat kidolgozásához. Megemlítettük ezt a hírt

Ernszt népjóléti miniszternek,

a kereszténypárt vezérének, aki a következőket jelentette ki A Reggel-nek:

— Teljesen ki van zárva, hogy a fővárosi választást elhalasztásra kerüljön sor. A választás még ebben az évben okvetlenül meglesz.

A kiirási rendelet néhány napon belül megjelenti.

Ezt mondja a népjóléti miniszter, a belügyminiszter azonban egyelőre még enyvit sem. Az általános tájékoztatású vasárnapra elérte tetőpontját. A Reggel elhatározta, hogy ha csak egy mód van rá, elveti vet a bizonytalanságnak és ez a törekvése teljes sikerrel járt. Közölhetjük, hogy

a belügyminiszter e hét derekán, szerdán vagy csütörtökön adja ki rendeletét és a fővárosi választást a karácsonyt megelőző utolsó vasárnapra, december 21-re írja ki.

A választás másik napja vagy decemb. 20-a, szombat, vagy decemb. 22-e, hétfő lesz. Ennek megállapítása után fölkerestük vasárnap délen

Scitovszky belügyminisztert,

akinek a következőket mondtuk:

— Jól tudjuk, hogy megint csak kitérő választ kapnánk arra az indiszkrét kérdésre: mikor lesz a fővárosi választás? Megtakarítjuk tehát a hiábavaló kérdézősködést és csak arra

kérjük, méltóztassék megengedni, hogy

papirot, ceruzát vegyünk elő és a jelenlétében számítsuk ki a fővárosi választás időpontját.

Kiindulópontunk a belügyminiszter urnak az a kijelentése, hogy a fővárosi választást karácsony előtt tartjuk meg. A választás egyik napja a belügyminiszter ur által is respektált régi szokás szerint minden bizonytalanságra napra esik. Karácsony előtt az utolsó vasárnap december 21-e. Irjuk föl ezt a dátumot és ebből kiindulva ejtsük meg a valószínűségi számítás. Körülbelül 5 napot vesz igénybe a szavazójegyeknek postai szétküldése, legalább 10–11 napot kell adni a pártoknak az ajánlások és a szelvények összegyűjtésére, az ajánlások pedig a választás előtt 8 nappal kell bejuttatni. Adjuk össze a három számot: 5+11+8=24, ami azt jelenti, hogy

a legrövidebb terminusokat véve alapul, huszonegy nap telik el a választás kiírásától a választás napjáig.

Ebből két következtetést lehet teljes határozottsággal levonni. Először azt, hogy a választást immár teljesen lehetetlen akár csak egy héttel is előbb, a december 14-i vasárnapon megtartani, marad tehát mint

egyetlen lehetséges terminus a december 21-ike.

A második következtetés az, hogy mivel a választást 24 nappal előbb kell kiírni,

a kiirási rendeletet legkésőbb e hét derekán, szerdán vagy csütörtökön ki kell bocsátani.

Ennek megállapítása után nem nyilatkozatot kérünk Kegyelmes Urtól, csupán azt méltóztassék velünk közölni, helyes-e a számításunk és a következtetésünk, vagy sem.

A belügyminiszter így válaszolt:

— Lehet, hogy helyes a számítás...

Megköszöntük a választ és a fővárosi választások időpontjának ügyét ezután elintéztünk tekintjük.

Négy hét múlva választás!

(L. D.)

hogy valóban vannak tartozásai, de ezek inkább tartoznak a polgári bíróság, mint a főkapitányság elé.

Azzal védekezett, hogy egy zsarolóhadjárat áldozata

s ellenségeinek bosszumúve a sok följelentés.

Jorgovits Xavér

Délután 2 órakor becsatolták el a rendőrségről. Intézkedés történt, hogy az összes tanukat kihallgassák s csak azután döntenek a följelentések ügyében.

L. S.

Külföldi Ottó-érmeket foglaltak le vasárnap a fővármihivatalban

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti fővármihivatal vasárnap értesítette a főkapitányságot, hogy

több külföldről érkező nagy csomagban Ottó-érmeket találtak.

A csomagok tartalmára elvámolás közben lettek figyelmesek. Az éremalaku plakettek bronzból készültek. Az éremalaku plakettek bronzból készültek. A bronzérmek egyik oldalán ez a felírás: „II. Ottó Magyarország örökös királya, 1912–1930.” A másik oldalon a Habsburgok ismert jelmondata olvasható: „Bizalmam az ősi erényben.” A rendőrség a leletről értesítette az ügyészséget. A vizsgálóbíró nyomtatványank tekintette a plaketeket és elrendelte elkobzásukat. A rendelkezés folytán

a rendőrség lefoglalta a plaketeket és a csomagokat a főkapitányságra szállította.

Az elkobzott érmek ügyében, amint értesülünk, a vizsgálóbíró a BTK. 173. szakasza alapján bünteselekmény címén ismeretlen tettesek ellen megindította az eljárást.

Jorgovits Xavért, „az ókatholikus püspöki vikáriust” vasárnap reggel előállították és kihallgatták a főkapitányságon, ahol tizenkilenc följelentést tettek ellene kaucióssikkasztás és hitelezési csalás miatt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt váratlanul elmaradt Rákosszentmihályon az ókatholikus önnepi istentisztelete. Magyarország egyetlen ókatholikus templomában, amely a Rákos-ut 59. számú villában van, mintegy 50 főnyi hívő várta a mise kezdetét, de dél is elmúlt már s a mindjobban türelmetlenkedő közönség hiába várta Jorgovits Xavér püspöki vikáriust, hogy a misét elkezdje. Helyette egy fiatal szolgálólány fogadta az emberkeket és sopánkodva mesélte:

— Reggel korán egy ur jött a méltóságos püspök urhoz. A méltóságos ur aludt még s az ur azt mondotta, hogy azonnal költsem föl. A püspök ur ezzel az ural Pestre ment.

A hívek még egy kis ideig vártak, azután elszédültek. Elzalt a főkapitányság intellektuális osztályán Bede rendőrtanácsos

kihallgatta Jorgovits vikáriust, akit kaucióssikkasztásért és hitelezési csalásért többen följelentettek.

Még szombaton kérték a főkapitányságról a mátyásföldi rendőrséget, hogy vasárnap reggelre állítsák elő Jorgovitsot. Vasárnap reggel 8 órakor a mátyásföldi rendőrség egyik detektívje, Pál Ferenc megjelent a vikárius lakásán és udvariasan közölte vele, hogy kénytelen előállítani a főkapitányságra. Jorgovits Xavér, a magyarországi ókatholikus egyház feje sietve felöltözött és követle a detektívet. A püspök elleni följelentések legfőbbje még arra az időre nyulik vissza, amikor Jorgovits nem volt egyházi funkcionárius. Néhány hónappal ezelőtt Jorgovits még vendéglős volt, ő bérletre a Sósfürdőt és a Fészek Klub vendéglőjét.

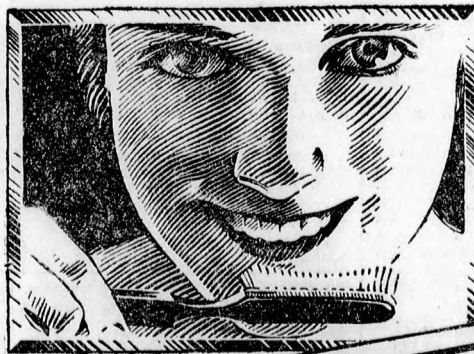
Följelentőinek legfőbbje pincér és főpincér, valamint egyéb alkalmazottak, akik óvadékokat adtak Jorgovitsnak

és később, amikor vállalkozásai megbuktak, az óvadékokat letélt összeget nem kapták vissza. Mintegy 19 följelentés érkezett a főkapitányságra,

ságra, ahol II. fk. 74.574. szám alatt egyesítettek az aktákat és megindították a nyomozást. A följelentők között akadt egy ékszerüzlet is, a Dán és Braun-é. Ez a följelentés már

nem Jorgovitsot, a vendéglőst, hanem a püspöki vikáriust vádolja azzal, hogy több ezer pengő értékű ékszert vásárolt részletfizetésre, de a részleteket nem fizette meg.

Jorgovits kihallgatása a rendőrségen vasárnap a délutáni órákig tartott. Elmondotta,

Frissítő

SARG

Bethlen miniszterelnök vasárnap Schiele miniszterrel, a német agrárok vezérével tárgyalt

Berlin, november 23.

(A Reggel kiadott tudósítójának telefonjelentése.) Bethlen miniszterelnök vasárnapja főleg látogatásokkal és reprezentációval telt el. A magyar követéségen rendezett ebéd után gróf Bethlen visszatért az Esplanade-szálló-dába, ahol délután 4 órákor Schiele német közlekedési miniszter látogatását fogadta. A tanácskozás körülbelül egy óra hosszat tartott és ennek a találkozásnak rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert Schiele hivatalos állásán fölül a német agrárérdekeltségek legerősebb képviselője és tőle függ, vajjon a Berlinben és később a két kormány gazdasági szakferencsei között Budapesten vagy Berlinben folyó tárgyalások milyen irányban fognak haladni. A magyar miniszterelnök látogatását a német sajtó kivétel nélkül nagyon meleg hangon tárgyalja és a kancellár által Bethlen tiszteletére szombaton rendezett vacsorán elhangzott beszédeknek is igen erős visszhangjuk van. A Reggel tudósítójának arra a kérdésére, milyen impressziókat nyert kétnapi berlini tartózkodása során, a miniszterelnök kijelentette, hogy az a meleg barátság, amellyel Berlinben fogadták, szíve mélyéig meghatotta. Politikai jellegű nyilatkozatot a miniszterelnök nem kívánt adni.

Bethlen

Egyelőre nem merült föl a tárgyalások során olyan momentum — mondotta — amelynek a nyilvánosságot is érdeklő politikai jelentősége volna.

A tárgyalások kizáróan gazdasági jellegűek és remélem, hogy sikeres eredményre fognak vezetni.

Bethlen vasárnapi látogatásai

Berlin, november 23.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A berlini magyar kereskedők és iparosok egyesületének elnöke fölkereste gróf Bethlen István miniszterelnököt és arra kérte, hogy bár nincs fölveve naptári programjába, vegyen részt az egyesület által szombatheti este rendezett bálon. A miniszterelnök elfogadta a meghívást és a Brüning kancellárnál lefolyt estély után megjelent a magyar egyesület bálján, ahol Radó elnök üdvözölte. A bál közönsége lelkes ovációban részesítette gróf Bethlen Istvánt, aki a késő éjszakai órákig maradt a bál közönség körében, szívélyesen elbeszélgetve a bálon megjelentekkel. Vasárnap reggel féltíz órákor a miniszterelnök meglátogatta a berlini Pergamon-múzeumot, ahol Wetzdolt főigazgató fogadta. Dél előtt 11 órákor Bethlen a berlini magyar Intézetben tett látogatást, ahol az intézet igazgatója, Farkas tanár és Kereszturi lektor fogadták. A Magyar Intézetből a Collegium Hungaricumba ment át a miniszterelnök kíséretével. Az épület előtt egy filmgár

hangosfilmfelvételt készített a miniszterelnökről.

A Collegium Hungaricumban a magyar kolónia többszáz tagja gyült össze, hogy fogadja a miniszterelnököt. Egy magyarruhába öltözött kisleány virágcsokrot nyújtott át a miniszterelnök feleségének. A berlini magyar kolónia nevében Manóvil Alfréd, az egyesület disz-cplnőke üdvözölte a miniszterelnököt. Gróf Bethlen István válaszában a hazai iránti szeretetre és a magyarsághoz való ragaszkodásra buzdította a Berlinben élő magyarságot. Délután 2 órákor Kánya követ adott ebédet Bethlen miniszterelnök és felesége tiszteletére, amelyre hivatalosok voltak Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter is. Este 10 órákor a Collegium Hungaricum gyönyörű termében innepélyes fogadtatást rendezett Kánya berlini magyar követ. A fogadtatáson igen előkelő, körülbelül 300 fős társaság vett részt.

Jelen voltak Berlin politikai, diplomáciai és társadalmi életének legkifinomottabb egyé-
tiségei.

A szempillákat kétszer oly hosszúnak
tűnteti és selymes fényesnek mu-
tatja, melytől a szemeket varázsolja

YESSO-HENNA

Abszolút ártalmatlan. És, könnyű
nem viszi le. Mindenütt kaphatók

A miniszterelnök hétfőn délután 6 óra 50 perc-
kor utazik vissza Budapestre.

Bethlen „a minket megillető hatalmi teljesség helyreállításáról” ír a „Tag”-ban

Berlin, november 23.

Gróf Bethlen István miniszterelnök cikket
írt a „Der Tag” című lapba „Azonos bajok,
hasonló célok” címen:

Az a körülmény — írja —, hogy a két or-
szág politikai és gazdasági törekvései az el-
múlt 12 esztendő alatt nem ugyanazon az uton
haladtak, bizonyára abban leli magyarázatát,
hogy a figyelem szükségképpen a két országnak

Bethlenék megérkezése Berlinbe

Versailles és Trianon által okozott saját külön-
féle bajjaira koncentráldott, de semmiesetre
sem tekinthető azonban a két ország közötti
bevált barátság elhűvödéseként. Ezért nem is

Bethlen Margit grófnő megnézi a legújabb Piscator-darabot és reméli, otthon nem gyanúsítják majd azzal, hogy „a bolsevik propaganda megfertőzi”

Berlin, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
Bethlen grófnő Khuen-Héderváry Sándor
grófnő és Tattenbach grófnő kíséretében a
szombat estét színházban töltötte: Zweig:
„Die Schwieger” című darabját nézte meg.
El volt ragadtatva a kitünő és magas színvo-
nalon álló előadástól.

— Minden érdekes darabot meg fogok nézni —
mondotta A Reggel tudósítójának Bethlen Margit
grófnő —, annál is inkább, mert én nem utazom
hétfőn este a férjemmel együtt haza, hanem a hiva-
talos látogatás után nem hivatalos minőségben
még néhány napig utmaradok.

Meg fogom nézni a berlini Hollywoodot,
a német filmvárost s a bolsevikit filmet, a „Blauer
Express”-t, valamint a „Matrosen von Cattaro”
című Piscator-darabot is, mert ugyebár, engem nem
fog otthon senki meggyanúsítani, hogy a bolse-
vik propaganda meg tőle fertőzött?

A grófnő szalonja egyébként valóságos el-
van árasztva virágokkal. A sárga brokáttal

PERTRIX
VÉD JEGY
Szárzalelemek és telepek zsebiámpa és
anódtelpek számára
Teljesítményük fölülmulhatatlan
Minden szaküzletben kaphatók

akarom eltüntetni, hogy

a két ország közötti kereskedelmi kapeso-
latoknak Magyarország számára évről-
évre kedvezőtlenebb alakulása hazám széles
körében eszlódást okozott.

A mai viszony korrekurájára sok félreértés ki-
küszöbölésére vezet. Remélem, hogy itteni
tárgyalásaim előmozdítják és elmélyítik a
jövő szempontjából is ezt az együttműködést,
a két ország egyformán érdeklő nemzetközi
kérdésekben, így mindenekelőtt a kisebbség-
védelem kérdésében, továbbá a leszerelésnek
a békeszerződésekben lefeleltett általános kö-
telezettsége körüli kiüzelemben és általában
mindama közös problémák tárgyalása során,
amelyek a minket megillető hatalmi teljesség
helyreállítása és a mindkét nemzetet ért igaz-
ságtalanságok kiküszöbölése felé vezető tövises
uton fölmerülhetnek.

A Temps' nyugtalanítónak mondja Magyarország és Németország közeledését

Páris, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A
„Temps” vasárnapi vezércikke Bethlen gróf
berlini látogatásával foglalkozik és többek
közt a következőket írja:

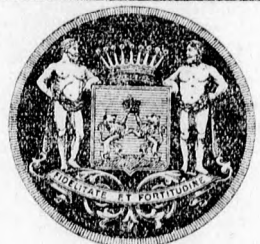
— A látogatás poli-
tikai jelentőségét nagy
mértékben emeli az a
körülmény, hogy a
látogatás a jelenlegi
nemzetközi viszonyok
között történt meg.
Ha a látogatásnak
nincsenek is politikai
előírt, mégis nehezen
vitatható el a látoga-
tás politikai tenden-
ciája. Ugy látszik, a
látogatásnak elsősor-
ban az a célja, hogy
a két állam gazdasági
érdekeit egymással
összhangba hozzák. A
kísántart arra törek-
szik, hogy államai
gazdasági együttmű-
ködést fejtsenek ki s
ez a körülmény nagy
mértékben érdeklő
Magyarországot és Ausztriát is.

A „Temps” azt kérde, hogy a magyar-német
gazdasági közeledés, illetve a mostani tárgya-
lások milyen mértékben irányulnak a kísántart
kezdemenykezése ellen és nem akadályozhatják-e
meg ezt a tervet? Mindenesetre

nyugtalanító kissé, hogy a régi közép-
európai hatalmak Németország vezetésével
újiból egymáshoz közelednek egy esetleges
hatalmi csoportosulás érdekében.

Semmiiből sem lehet azonban arra következtet-
ni, hogy a miniszterelnök jelenlegi berlini
látogatása ezt célozza.

bevont gyönyörű teremben rengeteg róza,
szekfü, ciklámen pompázik; a legszebb min-
denesetre az az óriási vörös rózsából össze-
állított kosár, amelyet Curtius külügyminiszter
küldött.

A tiszadobi és tóheterebesi

ANDRÁSSY

kastélyok festményeinek és egyéb beren-
desési tárgyainak aukciója a

Műcsarnokban

Kidárlítás: Árverési:

1930. évi nov. 23-tól 1930 dec. 1-én és 2-án
nov. 30-ig bezárólag d. u. 4 órai kezdettel

A kiállítás naponta a. e. 10 és 2 1/2 órák
között. 27. 28 és 29-én délután 1 1/2 és 7 órák
között is megtekinthető.

Rendező

a M. Kir. Postaáraképzőintézet
árverési csarnoka

Friedrich István és Wolff Károly hevesen összetűztek vasárnap, Wolff délelőtt Óbudán támadott, Friedrich délután Pesten válaszolt

(A Reggel tudósítójától.) Az agitációs vasárnap délelőttjén futóútként terjedt el a Friedrich-párt hírei között, hogy

Wolff Károly egy koradélelőtt tartott gyűlésen Óbudán hevesen megtámadta Friedrich Istvánt,

akét elsősorban személyében aposztrofált, elmondván, hogy kénytelen volt őt kereszténységéből megbuktatni. Vasárnap délután 4 1/2 órakor volt a Friedrich-párt legközelebbi nagygyűlése a sütőipartestület Hársfa-utcai székházában s Friedrich elhatározta, hogy ezen a gyűlésen felelni fog Wolffnak. A Friedrich-pártiak arra hírt, hogy vezérük ellentámadásba megy Wolff ellen, nagy tömegben lettek el a nagygyűlés színhelyét. Dr. Klotzár Jenő elnöki megnyitása után dr. Haldsz László hadirokkant, majd dr. Takács István szólalt föl.

— Arról a pergőtűzről akarok beszélni, amelynek vezérének, Friedrich István ki volt téve Óbudán, a magát kereszténynek nevező kormánypárt gyűlésén. Kijelenté, hogy az azt mondotta kidüllesztett kebelével és gögtől füstölögve, hogy

5 megbuktatta Friedrichet a kereszténységből,

azután pótvizsgára utasította, de Friedrich ott is megbukott.

Azt mondta továbbá, hogy Friedrich a Pesti Naplóban írott cikkeiből él, kiképzésébe az ő utóai a szót és szabadkőművesek szabják meg. Hát tudják önök, miért ír Friedrich István liberális lapban? Megmondom: azért, mert ugyanez a vádaskodó Wolff Károly akadályozza meg, hogy Friedrichnek egyetlen cikkét is közöljék a keresztény lapok! (Fülkiáltások) Ők gyalázkodnak, ők személyeskednek, de kérdezem: hallottak-e tőlünk csak egyetlen gyűlésen is gyalázkodást a másik keresztény párttal szemben?

Weiss Konrád dr. beszélt ezután:

— Bevallom őszintén: magam is bűnös vagyok abban, hogy Wolff Károly az önök nyakára áll. Friedrich István kívánta, hogy vezessem be őt a politikába. Mikor fölvezettem és bemutatam, megkérdeztek: „Képviselő ur, ki ez az ur és mit akar?” Hogy lett belőle aztán vezér? Nagyon ravasz módon! Egy híve kimondatta velünk, hogy a községi keresztény párt vezére nem lehet politikus. Ez kezepe volt.

Igy akarták megakadályozni, hogy Friedrich István legyen a községi párt vezére.

„Hát ki legyen?” — kérdeztük akkor. Hasonló szemforgatással felelték: „Valami szürke, indifferens em-

ber. Például Wolff Károly!” Aztán egy szép napot, amikor már Wolff is képviselő volt, revízió alá vették a meggyőződésüket: mégis csak képviselő legyen a községi párt vezére, mert a városnak sok dolga van a kormányval.

És mi heugrottunk! Hát így lett Wolff Károly a vezér!

És most ugyanaz az ember mer gyalázkodni a mi vezérünkkel szemben! Álljanak elő és számoljanak be: mit végeztek tíz év alatt?

Nagy István, majd dr. Tóth Gyula Gábor mondott még beszédet, ezután emelkedett szólasra Friedrich István:

— A lesipuskások a tulsó oldalról mérgezett nyilakat lődának felel. Bevallom: én ilyenkor nagyon jól érzem magamat! Az illyesmből azt látom, hogy kétségbe vannak esve, hogy elvesztették lábuk alatt a talajt és handabandáznak. De minket nem lehet eltéríteni utunkból.

Nem babra megy a játék! Letettük a garast és megyünk előre!

En a mi drága páterünkre hallgatok és nem haragszom! Nem haragszom, csak úgy mollekesen odabököm (Derülttség!): Ugy-e jó voltam, amíg a hatalom fölkapaszkodtatok, jó cimborák? Most pedig nem vagyok jó, mert

nem akarok egységes politikai baka lenni, nem fogadom el a szoldot és a bakancstalpat a gazdabököm (Derülttség!): Ugy-e jó voltam, amíg a hatalom fölkapaszkodtatok, jó cimborák? Most pedig nem vagyok jó, mert

Azt üzenem: a halott Szolimán szultánt hiába költöttek oda madzaggal az öszvér hátára, Szolimán szultán meghalt, mi pedig élünk és most mi következzük!

Percekig tartó, tomboló tapsmal köszöntötte a tömeg beszéde végén Friedrich Istvánt.

Most vásároljon!

Ne rontsa saját és mások bizakodását hiábavaló töprengéssel!

A vásárlás a legjózanabb befektetés, amikor olcsón lehet vásárolni!

A magyar pengő megnövekedett vásárlóerejének teljes kihasználhatása mellett

megkezdődött a Fischer selyem- és nődivatáruház 49. évi karácsonyi vására

Jöjjön megtekinteni választékos divatárukészletünket és örömmel fogja tapasztalni, hogy berendezkedtünk arra, hogy minden zseb részére lehetővé tegyük a gond nélküli karácsonyi bevásárlást.

Tekintse meg karácsonyi kiállításunkat és mindent megtalál: hölgyeknek, uraknak és gyermekeknek.

Világvárosi kirakataink négy héten keresztül állandóan új választékot mutatnak be.

Aruink ellenértéke több az értük fizetett árnál!

Tájékoztató békebeli szabott áraink fogalmat adnak arról, mily rendkívüli alkalmat nyújtunk:

Legújabb mintás és sima Crêpe de Chine és sima ruhaselymek délutáni, estélyi, bálruhákra P	4.90	Selyem marocainek, tiffiszek P	11.80	100 cm széles tiszta gyapju ruhakelmék nagy választékban . P	3.90
Kitűnő minőségű foulardselymek, divatos mintákban, a nálunk megszokott jó minőségben . P	2.90	Chappebársonyok, pongyolára, bluzra és kézimunkára . . . P	1.90	Művészkretonok, butorbevonásra P	1.50
70 cm széles angol ruhabársony, kabátra, ruhára P	5.—	Kitűnő minőségű mosódelainek, teniszlanellek P	—73	Nehéz selyembrokát couponok 130 cm szélességben, különböző nagyságban, párnákra, terítőkre, mélyen leszállított árakon.	
		140 cm széles tiszta gyapju-kelmék, ruhára és köpenyre P	4.90		

Sima és himzett selyemkendők, mintás Crêpe de Chine sálók, nyakkendőselymek és férfinyakvédő sálók nagy választékban.

Költő-tövegt osztdlyunk jutányos bevásárlási alkalmat nyújt!

Férfi gyapjukelméink megtekintését ne mulassa el!

Olcsó árak dacára ismeri legjobb minőségű árak!

Vegyen időt és adjon hasznosat karácsonyra!

Fischer Simon és Társai Rt

selyem- és nődivatáruház

Most vásároljon!

V, Bécsi-utca 10. szám

Most vásároljon!

A Philips-rádiógyár tizenhárom megbizottja kéthónapos revíziót tartott Budapesten és kicserélte magyarországi képviselőitnek vezetését

(A Reggel tudósítójától.) A világhírű Philips-rádiógyár két hónap előtt evindhofeni központjából két főosztályát küldte Budapestre azzal a megbízatással, hogy megvizsgálják a cég magyarországi képviselőitnek működését. Ez a revízió nem volt szokatlan, mert a központi igazgatóság szerte Európába az év minden részében szétküldi a maga megbizottait a különböző országokban föllíratott képviselőitnek ellenőrzésére. A budapesti képviselőt kivételként ellenőrzése a normális keretek között indult meg, de nosokára kiszélesedett, úgy, hogy

az utolsó hetekben már a hollandiai igazgatóság 13 kereskedelmi és pénzügyi szakértője vizsgálta az itteni ügyvitelt.

Megérkeztek Berlinből Bruckmann igazgató, Eynahofenből Ameral, a revíziós osztály főnöke, sőt a vállalat elnökének, Philipsnek helyettese, Lupar igazgató is, ami arra mutatott, hogy a Budapesten folyó vizsgálat egész szokatlan méreteket öltött. Két nap előtt azután egy kis nyilatkozat jelent meg a lapokban, amelyben

Van Rijk igazgató, Philipsék budapesti képviselőitnek vezetője bejelent, hogy kivált a vállalat kötelekéből,

de nem hagyja el Magyarországot, amelyet második hazájának tekint, hanem itt folytatja tovább gazdasági tevékenységét. A Reggel értesülése szerint az igazgatóval együtt Pataky cégvezető is távozott a vállalat kötelekéből és

a hollandiai igazgatóság intézkedett arról, hogy a budapesti képviselőt vezetése új kezekbe kerüljön.

A budapesti képviselőt igazgatójává Bruckmann igazgatót, a berlini főnök eddigi vezetőjét nevezték ki és a képviselőt kereskedelmi ügyeknek vezetését Karczag Gézára bízták. Egyidejűleg intézkedés történt arra vonatkozóan is, hogy Borszky és Kemény cégvezetőik eddigi gyakorlati cégvezetői jogosultsága megszűnjön. Ezeket a jelentős személyi változásokat az utolsó szilveszter, hogy a revízió során olyan adatok kerültek napvilágra, amelyek arra mutattak, hogy a budapesti képviselőt üzleti tevékenysége nem fűdi a „Philips” gyár üzleti elveit. Helytelennek találták, hogy a pesti képviselőt tulajny árúhitelt nyújtott olyan eseteknek, amelyek nem voltak anyagilag eléggé erősek és kifogásolták azt is, hogy

az adminisztratív szervezet tulajny volt és tulsokba került.

A revíziós bizottság munkája szombatot ért véget és a Budapestre küldött szakértők legnagyobb része vasárnap elutazott. Bruckmann igazgató támogatására egyelőre Sibil és Van der Kamp igazgatók maradtak Budapesten. Philips helyettese, Lupar vezérigazgató elutazása előtt kijelentette, hogy a cég nem szándékozik visszavonulni a magyar piacról, sőt azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy Pesten rádiógyárat épít és ezáltal a Philips-rádiók árú lényegesen olcsóbb lesz, mert a készülékeket nem fogja a magas vám megrágitani.

hogy a minisztertanács elöszerelettel piszkálja az orrát! Ez nála éppen úgy hozzátartozik az élet egyszerű örömeihez, mint az autóból

Chéron otthon kis fu. Amikor Tardieu telefonon közölte vele, hogy az igazságügyi tárcza betöltésénél réu esett a választása, az új miniszter boldog grümmel kiáltotta: — „Tyh!... Te!... Hogy fog örülni ennek a feleségem!” Madame Marie vezető helyet foglal el Chéron államférfini gondolatai közt. Bankettéről Chéron feltűnényekkor mindig eltűnik s ha faggatják: miért, zavar nélkül mondja meg, hogy feleségével közös hálószobájá, sőt közös ágya van és — ilyenkor ravaszul hunyorít egyet — Marie nem szereti, ha álmából fölverik. A kegyelmes asszony akarata — így beszél — a miniszter zsebpénzét sem hagyja érintetlenül s talán ezzel függ össze, hogy amikor a szenátus büféjében Chéron az újságírók asztalához telepszik, egyáltalán nem veszi zokon, ha a fizetésnél vendégül tekintik.

Mostani igazságügyminisztersége előtt volt már földművelésügyi, kereskedelmi, tengerészeti és pénzügyminiszter. A háború alatt hadügyi államtitkár volt. A kaszárnyákat járta, hogy inkognitóban a legénység élelmezési viszonyairól tájékozódjék. Az egyik kaszárnyában a léposán találkozott egy katonával, aki párolgó lábán éltel cipelt.

— Alj!... En Chéron hadügyi államtitkár vagyok! — lépett a katona elé, aki tállal a kezében haptákba vágta magát. — Meg vagytok-e elégedve a kosszál?

— Nem mondhatnám! — felelte a katona. — Az államtitkár szemé fölesillat. Rámutatott a gözölő tárczára:

— Hadd kóstolom meg! — A katona odakinálta. Az államtitkár megízlelte.

— Nagyon rossz ez az étel, csakugyan — mondta és elfintorította az arcát. — Kutjának való, nem embernek...

— Kutjának is főztem, a regiment kutjának, moszkul! — világosította föl a katona.

Miniszteri posztjain Chéron mindig nagy-szerűen megállta helyét. Legutóbb, amikor pénzügyminiszter volt és Hágában Snowden-ter került szembe, az angol pénzügyminiszter szenzációs nyilatkozatban jelentette ki róla, hogy „grotesc and ridiculous” egy figura. Chéron nem sokat beszélt, csak mosolygott, ahogyan kövér emberhez illik és a nagy osz-tából végül is ő került ki győztesen.

Adorján Andor

Európa legmulatságosabb minisztere

Páris, november 23.

(A Reggel tudósítójától.) A politikai események szeszélye Henry Chéron calvadosi szenátorok juttatta a legutóbb gazdálanná lett igazságügyi tárcát. Az éppen olyan szegény, mint puritán Raoul Péret-nek hírtelen le kellett mondania, mert inkompatibilis lett volna, hogy ugyanaz a Péret, aki régebben jogtanácsosa volt Oustrának, a mindenható bankárnak, most, mint igazságügyminiszter irányítsa a vizsgálót egykori kliense ellen. Így került vissza a Tardieu-kormányba Henry Chéron, Poincaré barátja és kedvence, a francia agráriusok személfénye, a párisi szabók réme! Mert nincs ember a földön, aki Chéron-nál különben megcsufolna mindent, ami divat és elegancia! Hogyan öltözik Chéron? A kabátja lebernyegszerű, kifényesített zalkó, pocokján ezerráncu mellény gyűrűzik és a nadrágok, amelyek egy harmónika lankadságával agulnak a kitaposott cucsópöckre, vajjon megérdemlik-e még ezt a nevet?

Henry Chéron

jún be. Ez a szívós és konok, várakozó öreg ur — tized egy ellen! — Chéron! Pedig mint egy kis midszette, úgy imádja az autót. Sőt egyesek szerint a miniszteriség után is csak az ingyen autót mártl tőri magát. Chéron tulajdosan fitogtatta parlagi egyszerűségét, gesztusai kezesletlenségét. Nem szokta feszélyezni magát, Barthou, aki akadémikus és esztéta, meséli,

A hetvenéves báró Thoroczky Viktor és dr. Kaszás Tihamér budapesti ügyvéd harca egy optánsügyben kölcsönös bűnvádi följelentéssel

Az ügyben dr. Kiss Géza, volt debreceni tanár, jelenleg román szenátor ellen sikkasztás miatt tettek följelentést

(A Reggel tudósítójától.) Erdekes optáns-ügy bonyodalmak kerültek most a budapesti rendőrség elé. Az ügyben

a hetvenéves báró Thoroczky Viktor föld-birtokos és dr. Kaszás Tihamér budapesti ügyvéd kölcsönösen följelentést tettek egymás ellen

és szerepel az ügyben dr. Kiss Géza volt debreceni egyetemi tanár, jelenleg román szenátor is,

aki ellen szintén följelentést tettek. Az előzmények — a följelentések szerint — a következők: Báró Thoroczky egy évvel ezelőtt fölkereste dr. Kaszás Tihamért, akinek előadta, hogy Erdélyben 3000 holdas tehermentes föld-birtoka van, amelyet kisajátítottak s így ő is optáns-pórt akar indítani, de már most föl akarja venni az optáns-bonokat, amelyeket a román kincstár bocsátott ki. A báró közjegyző előtt díjlevelet adott az ügyvédnek, amely szerint amennyiben 15.000 pengő értékű bont meg tud szerezni számára, honorálmí fogja. A bonokra a báró először 100 pengő elöteget kért, majd összesen

7000 pengőt vett föl a báró az ügyvédtől a bonokra előlegül.

Időközben dr. Kaszás, hogy az ügyben eljárjon, helyettesítésével megbízta dr. Kiss Géza kolozsvári ügyvédet. Dr. Kiss Géza, amint is-

meretes, fia Kiss Mórnak, az egykori jeles kolozsvári rektorának, régebben Nagyváradou volt jogakadémiai tanár, majd Debrecenben egyetemi tanár lett s amikor a román csapatok Debrecenből kivonultak, dr. Kiss Géza Bukarestbe költözött, ahol az igazságügyminiszter-rumban mint miniszteri tanácsos kapott állást. Később a kolozsvári egyetem tanára lett, utóbb ügyvédi irodát nyitott Kolozsváron és tagja a szenátusnak. Dr. Kaszás így jó kezekben volt az ügyet, amikor azonban maga is leutazott Erdélybe, följelentése szerint, meglepetések érték. Először is rájött, hogy

a birtokon sok teher van s így a bonokat nem kaphatja meg.

A báró, akit az ügyvéd kérdőre vont, kijelentette, hogy tartozásait kifizette s csak bürokratikus késedelem okozhatja, hogy a birtokot még nem tehermentesítették. Kaszás valóban konstatált is több kifizetést és a terhek egy részét sikerült töröltenie, úgy, hogy néhány ezer pengő értékű bon fölvétele elől elhárította az akadályt. Thoroczky erre sürgette a pénzt, illetve a bonokat, Kaszás azonban nem tehetet eléget a kérelemmek, mert

Iparosok! Kiskereskedők! Tisztviselők!
Ma a NIKOTEX beszél
a dohányzók pártjának gyűlésein.
Beszámol a nikotinokozta bajokról és elmondja, hogy a Dohányjövédék nikotinentesített cigarettái és szivarjai tökéletesek, élvezetesek, anélkül, hogy ártanának az egészségnék.
Gondoljunk egészségünkre! Szívjunk NIKOTEX-et!

Fölvhívás
Minden vidéken egy fiókot létesítünk. Kerestetik egy megbízható személyt (foglalkozás mellékes)
fiókvezető(nő)nek
Havi kereset 150-200 dollár
Ajánlatok
„Novelty Company“
Valkenburg (L) Holland

dr. Kiss Gézától nem tudta a bonokat megkapni.

A báró közben több levelet írt Kaszásnak s végül azzal fenyegette, hogy följelenti. Emiatt Kaszás

zsarolás és esalás miatt jelentette föl a bárót.

esalás miatt azért, mert — amint előadta — elhallgatta előtte, hogy a birtokon teher van. Kaszás följelentése szerint ezentúl *Kiss Géza dr. és Thorockay az ő háta mögött meg-*

gyeztek és Kiss közvénül a bárónak adta át állítólag a bonokat, holott ő azokra már előleget adott. Emiatt Kaszás dr.

Kiss Gézát sikkasztás miatt jelentette föl Budapesten és Bukarestben is.

A följelentések alapján megindult az eljárás, ami most már azzal bővült, hogy

a báró meg Kaszás dr.-t jelentette föl sikkasztás miatt,

azzal, hogy ő is fölvetta a bonokat s neki nem adta át. Erre megint Kaszás toldta meg az

ügyet egy újabb följelentéssel: hamis vád miatt tett följelentést a báró ellen. A bonyolult ügyben az ügyészség nyomozást rendelt el s a rendőrség

vasárnap kezdte meg a felek kihallgatását.

A báró elismerte, hogy Kiss Gézától vett át bonokat, de — amint mondja — ugyanezt tette Kaszás is. Az ügyvéd ezzel szemben iratokkal igazolta, hogy pénzét vagy bont nem vett föl. Most a tanukat hallgatták ki, hogy aztán az iratokat áttegyék az ügyészséghez, amely majd dönteni fog a vádemelés kérdésében.

A MAGYAR ASSZONY GYAKORLATI ÉRZÉKÉT DÍCSÉRI,

hogy vásárlásainál nem egyedül az árat nézi, hanem disztinyvált, nézi a minőséget is. Tapasztalatból tudja, hogy nem mindig olcsó, ami »olcsó«.

Régi megállapítás: az árucikkek árát mindenkor a minőség szabja meg. Ha a minőség jó, akkor az áru olcsó.

Ez axiomaszerű megállapításnak a gyakorlatba való átvitele cégemnek — a 100 éves Szénásy-cég —

minőségpolitikájában

érvényesül teljes egészében. Jót adok, — tehát olcsó vagyok. Az e hó 22-én megkezdődött karácsonyi vásárom alkalmából módomban lesz ft. vevőim előtt e minőségpolitika helytálló voltát az áruk belső értékével és ennél fogva olcsóságával szemelláthatóan igazolni.

Egynéhány példa:

Marocain, soie artificielle. Duplaszélű, 100% szelvényes. Minden dívatos színben. Jelleghen, anyagbeli hatásában votekzik a tiszta szelvény. E minőség értéke megfelel az évadbeli 12.90 P-s áraknak, mai ára csak **7 P 90 ml.**

Kosztüm-Shantung. garantszerűen mosható műselyemből. Szükségtől hasonmása a tiszta nyorselyemnek. Minden dívatos színben. 80 cm széles, méterje csak **4 P 50 ml.**

Karton. az Óbudai Kartonyomógár híres exportcikke. Ezért a minőségért a látszólag olcsóbb minőségekkel szemben úgy a Szénásy-cég, mint a Kartonyomógár szívből és minőség-ből komoly garanciát vállal. Méterje most csak **85 ml.**

Tenisz-flanel. A Kispesti Textilipar Rt. kipróbáltan jó, prima minősége. Nem keskeny, nem foszik. A minőségért komoly garancia mind az eladó cég, mind a gyáros részéről. Méterje most csak **88 ml.**

Gyapjú Jersey-trikó. A szó teljes értelmében, szelvényes, ben féláron. Elpusztíthatatlan házi ruhá anyag. Szélességénél fogva olcsóbb a barchetnél. 130—140 cm széles, ára most csak **6 P 90 ml.**

Gyapjú-Crepella. A minőség elsőrendű, ellen-értéke az évadbeli 9.90 P-s árak feletti. A színek: fekete, sötétkék, kopenhagenkék, beige, borvörös és modern zöld. 100 cm széles, méterje most csak **5 P 60 ml.**

Intézet gyapjú-Serge. sötétkék színben. Tartóssága közismert. Egyrészt a raktár asztalása céljából, másrészt teljesíthetősége bizonyosságul a cég 25 véget **8 P 50 ml.**

árban ad el.

Cordbársony mintázott. A minták a józsisnek megfelelőek. Ismert tény, hogy a Szénásy-cég bársonyai egytől-egyig jól moshatók. Nem keskenyek, hanem 70 cm szélesek. Az évadbeli 3.90 P-s ár helyett most csak **2 P 90 ml.**

Vicunia-gyapjú melangé. Készen szelvényes. Válogatott és ennélfogva visezetmaradt finom gyapjúkeleme, válogatott tavaszli pasztel-színokban. Ajánlatos a tavaszra elfenni. 100 cm széles, ára 9.80 P helyett most csak **7 P 90 ml.**

Gyapjú-Velour. díszkrót kis mintázatú, könnyű súlyú és mindemelőtt melegezt firtó gyapjúanyagból. Duplaszélű, méterje most csak **6 P 90 ml.**

Ruha-Tweed. tiszta gyapjú, eredeti angol márkával, val a szelvényben. Közép és világosabb tavaszli színokban. Ajánlatos már most a tavaszra megvásárolni. Komplet 145 cm széles, mai ára csak **9 P 80 ml.**

„Gavotte” műselyem. jól mosható. Válogatott és finom totta finom melle-flour és flamengszerű minták. Nem hibás nyomásúak, sem resztillatárak. Nívós ízlésű mintázat a cikket karácsonyi ajándéknak kiválóan alkalmassá teszi. Méterje most csak **1 P 48 ml.**

Angol bársony. magas minőségű, 10 színben. Az angol gyártmányok közül a legfinomabbat, meleg fényt, omló lágyaságot más bársony utól nem éri. Az árak: karácsonyi kedvezkedés a Szénásy-cég részéről. A 60 cm széles **6.50 P.** a 70 cm széles 12.50 P helyett **9 P 80 ml.**

Tweedek ruhára, kosztümre, finom tiszta-gyapjú fekete és sötétkék helmék köpenyre, hosszú kabátira, sok esetben 40—50%-kal olcsóbban: csakis olyan anyagok, amelyek tartóssága évekre szól. Mindenki tudja, hogy Szénásynál az 50%-os árredukció tényleg félárat jelent.

Vidékre mintákat szívesen küldünk.

A régi ismerős, kipróbált személynél élén, szolgálatra készségesen várom úgy az üzlet régi pártfogóit, mint az esetleges új híveket.

SZÉNÁSY GYULA, IV., Kristóf tér és Szervita tér sarok

Holnap kezdődik a forrongó Moszkvában kétezer mérnök politikai monstre bünpörének főtárgyalása

A vád szerint Franciaországgal szövetkezve háborút készítettek elő a szovjet ellen és vissza akarták állítani a monarchiát

Berlin, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Péntek óta minden telefonösszeköttetés megszünt Moszkvával és Leningráddal. Az Oroszországból érkező táviratok még „code” alakjában sem jelennek semmit arról, hogy mi történik a szovjet birodalmában, a cenzúra a legszigorúbban örködik afelé, hogy semmi hír se juthasson a külföldre. A rádió is elnémult, az orosz leadóállomások egyáltalán nem működnek. Mindebből szinte százszázalékos biztonsággal le lehet vonni azt a következtetést, hogy:

nagy baj van Oroszországban!

Kedden kezd tárgyalni a moszkvai törvényesék azt a monstre politikai pör, amelyben kétezer mérnök ül a vádlottak padján. Minden jel arra mutat, hogy e nagy bünpör és az orosz forrongás összefügg egymással. A vádirat szerint a fantasztikus méretű összeesküvés arra irányult, hogy

megdöntse a szovjetet és visszaállítsa a monarchiát.

Az összeesküvők sorában ott voltak az orosz technika legkiválóbb reprezentánsai, mérnökök, tudósok és külföldiek is, akik céljaikat egy nagyhatalom segítségével akarták megvalósítani. Ez a nagyhatalom az orosz államügyesség szerint Franciaország. Herbette francia nagykövét emiatt tiltakozó jegyzéket nyújtott aféle az orosz kormányhoz, de az ügyesség ezt nem vette tudomásul és változtatlan fontartja vádiratát, amelyben az összeesküvés előzményeit így adja elő: A vádlottak össze-

kötetésben állottak a párisi orosz kereskedelmi képviselőkkel s ennek útján a francia vezérkarral, a kormánnyal és a legkiválóbb francia államférfakkal.

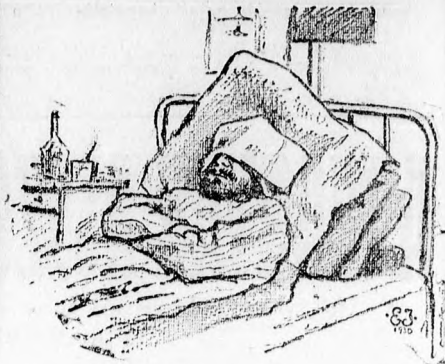
Franciaország azért készült háborúra a szovjet ellen, hogy visszaszerezze azokat a tőkéket, amelyeket a cári Oroszországnak hiteltett.

A háborút 1930-ra tervezték, majd 1931-re halasztották. Maga Franciaország nem küldött volna hadsereget, hanem csak vezérkarát állítja annak az államkoalíciónak a rendelkezésére, amely megtámadja Oroszországot. A támadást Lengyelország kezdte volna azzal, hogy megszállja az orosz szovjetlet barátságban álló Litvániát. Azután Románia, Finnország, Észt- és Lettország csatlakoznak és később

kelet felől Kína támadta volna meg Szovjetországot.

Ez a nagy pör vádja a kétezer mérnök ellen, a vád az ő vallomásokon alapszik, a vallomást pedig a cseka bírőneicben tették. Ennyi elég annak megítélésére, hogy mi igaz ebből a fantasztikus rémregényből. A megvádolt mérnökök vezetője Ransin professzor, aki tíz év óta vezető szerepet játszik az orosz gyár- és iparban és mindig nyíltan hangoztatta, hogy a szovjet politikai rendszerét rossznak tartja. Egy másik fővádlottat, Paleinszki mérnököt, egy év előtt agyonlővezték a cseka, Chrennikov mérnök pedig „meghalt” a vizsgálati fogságban... A többiek, hogy éleiben moradjának, bizonyára azt fogják vallani a főtárgyaláson, amit a cseka parancsol.

monjek. Hiszen rengeteg pénzbe kerül az, kérem... Félővíg utazni, egyre csak utazni. Ehetem, nélkül-
léstem, a csekély béremből, amit az erdőirtásnál kaptam, dugdosom félre a ruheket. Azután elbuesztam bajtársaimtól — a soha visztam nem lá-

Mázás Lajos, a 16 évi fogságból hazatért hadi,ogoly

tásra! Nem tudtam, hazarekrek; súlyos malária kínozta az ut veszedelmes volt. De elindultam, mert nem akartam megtebeolvadni. Éreztem, hogy a malária előbb-utóbb végezni fog velem...

Otthon akartam meghalni, otthon!

Nekem nincsen rokonom, nincen atyámdia, nincsen már barátom se, csak a magyar föld: abban szeretnék meghalni. Elindultam tevehát a karavánnal, Ezerkészt kilométert mentünk agyato és tevehát, amíg Taskendbe értünk. Onnan már nyugton elbúgottam tovább egészen a Káspi-tengerig. Akkor hajót szálltam. Megint csak vízszorgó árszai vasut következett, amíg a Fekete-tengert elértem. Onnan már hajón folytattam az utamat Szambulba. Es Szambulból Bulgárián keresztül jöttem haza. Junius elején indultam el Taskendből, november végére érkeztem haza. Tizenegy pengő volt a zsebemben, amikor a magyar határt megéltam.

Elhallgatott. Részvétellel tettük a kezünkkel sovány, nyirkos, remegő kezeiféire és megkérdeztük csöndesen: mit éreztek, amikor a magyar határra ért? Felelet helyett összeszorította az ajkát, mintha küzködne a szóval, aztán a lehunytt pillák alól elindult két fényes könnyesepp és végigtévelygett a beséts a redői között, mint a vándor a sárga homok-sivatagon. Azután fölnezt ránk és így szólt:

— Nem tudom én azt, kérem. Nem tudom elmondani. Ahhoz én magam egyszerű ember vagyok... Csak olyan valamit éreztem, hogy

most már nem baj semmi, most már jöhet az örök pihenés, már itthon vagyok.

Elnyulva feküdt az ágyon, a csikos kórházi ruhában. A durva takaró alatt rázta a kegyvelten láz a sovány testet. Milyen magus ember, milyen erős, deleg ifjú lehetett, amikor elcsodorta a háboru szele! A tükös, bozontos szakáll keszorujában éltelenül, sárgán pihent a viaszkeszű arc.

Megnyit a Shell Kőolaj Rt. új ásványolajfinomítója

A Shell Kőolaj Részvénytársaság Csepelen elkészült hatalmas modern ásványolajfinomítóját ünnepélyes keretek között nyitotta meg a kormányzó. Jelen voltak az angol és holland követek, a honvédelmi miniszter képviselőlemben Köller György altábornagy, a kereskedelemügyi miniszter képviselőlemben Kállay Miklós és Tornay Géza államtitkarak, a földművelésügyi miniszter részéről Mayer Károly államtitkár, a kormányzó részéről vitéz Somkuthy tábornok, Vértessy Sándor kabinetirodai főnök és Brunevics őrnagy. A vállalat londoni törzsháza részéről B. A. Fenwick igazgató, a hárai műszaki központ részéről Rost van Tonningen és N. P. Pel igazgatók, továbbá Marich Arthur alelnök.

A betegesen lekvő Waldmann Béla vezérigazgató helyett Mayer Jenő igazgató fogadta a kormányzót, aki a látottak fölött megelégedését fejezte ki.

Vagyontárgy

az értéklő márkás zongora. A család történetében nagyfontosságú esemény a zongoravásárlás. Ott vásároljon tehát, ahol ugyannyi pénztért, mint másutt, olyan hangszert kap, melynek megbízhatóságát évszázados hírnév garantálja. Új és átjártott zongorákat egyaránt, teljes szavatossággal mellett, váltó nélkül, többeves részlete árúkat is 1885-ben alapított

GHMEL ZONGORATEREM
V. Dorottya-utca 7. Telefon: 811-36
Rádió Gramophon

Betegén, megtörtén jelentkezett a Rókus-kórházban vasárnap egy volt hadapród, aki Turkesztánból vándorolt haza 16 év után

(A Reggel tudósítójától.) A Rókus-kórház kapujában vasárnap este megállt egy szakállas, sovány, haláláspadú arcu ember. Főtova, reszkető hangon kérdezte: hol van a beteg-fővétel? Olyan szánalomraméltó állapotban volt, hogy azonnal ágyba fektették. Laz győrtörte és a végmérültség jelei látszóttak rajta. Körülállták az ágyát az orvosok és akkor szakadozott halk, fáradt szóval kezdte el vallomását:

— Turkesztánból jövök... Tizenhat év előtt vittek el a háboruba... Senkim sinesen! Fáradt vagyok...

Azután lehuntya a szemét és nem tudott tovább beszélni. Mázás Lajos, Nyitra vármegye volt tisztviselője, tartalékos hadapród, aki 20 éves korában, pánklikás sapkában ment el hazáját védeni, a Rókus-kórház szegüyes ágyán pihent meg 16 év után, összetörve, megöregedve, végső fáradtságban. A vándor hazatért.

— Okleveles jegyző vagyok — kezdte történetét —, a nyitrai vármegyeelázan dolgoztam, amikor kitért a háboru. A Kőrpátokban estem fogságba, kilencszázötvenben. Turkesztánba vittek. Sok-sok szenvedés... Erdőirtással foglalkoztam. Nem tuduk mi, hogy vége a háborunak. 1921-ben érkezett a hír hozzánk. Hogy

mi történt hazánkkal, azt is csak sokkal, sokkal később hallottuk...

Pontosan sohasom tudtuk. Az egyik is kapott levelet, a másik is, nagysokára. Biztosat nem tudtuk. Nagyon messze van az, kérem, nagyon messze!

Mintha újra érezn az agyában, idegeiben és testében az ezerkilométereket és a tizenhat év fáradalmait, lehunyja sőtét, fátyolos szemét és csöndesen piheg egy darabig. Azután folytatja a vándor:

— Irtam levelet. Választ egyike sem kaptam. Nincsen senkim, csak egy-két ismerősöm. Lehet, hogy azok is meghaltak azóta... Ki tudja: mi minden történik annyi év alatt! Egyszer azt hallottuk, hogy Taskendben van egy hadi,ogolykeszű-bizottság. Magyarok! Lázasan készülődni kezdtünk. Néhány nap múlva megtudtuk, hogy minden hiába;

az a bizottság egy évvel azelőtt volt Taskendben és minket ittelejtettek.

Mikor az oroszoktól követelni kezdtük, hogy vigyenek haza bennünket, azok a szemünkbe nevettek: „Mit akartok otthon? Maradjatok itt! A mi pénzünkön akartok itt hazamenni?” Nem akartak elengedni bennünket, mert ezen a vad vidéken iparos, hirtalabolott, intelligens munkást nem lehetett kánni. Szükség volt ránk. A népességől nagyon kevés a muszka. Kurdok, fatörök, afgánok, csavaszok. Nomád nép, nem tördök a szovjettel és a szovjet se nagyon kezd ki velük, nem bánja őket. A bajtársaim egy része beletörődött a sorsába, megvázasodott, esaládot alapított. Ezek már nem is gondolhattak a hazamenetelre.

De hány ezer van még ott és nyújta ki a karját reményvesztetlen a hona után!

En győtrődtem, kintlódam, majd megőrültem. Es semmi, egy levél se, egy vizsgátló, bátorító szó se hazulról! Elkézdtem kuporgatni a pénzt, hogy haza-

Ferike mint vendég

Bus Fekete László és Góth Sándor vigjátéká. Rendező Góth Sándor.

Főszereplők:

Góthné Kertész Ella, Góth Sándor, Dayka Margit, Berky Lili, Gázon Gyula, Székely Lujza, Dajbukát Ilona, Kovács Terus, Keleti László, Vády Lajos, Szigeti Jenő, Sugár Lajos, Vértessy Tibor.

Bemutató: csütörtök este 8 órakor a

BELVÁROSI SZÍNHÁZBAN.

(Jegyekről, a nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos előre gondoskodni.)

LIPINSKAJA

november 30-ig a Terézkörúti Szinpadon

Mivel Lipinskaját, a világhírű orosz díszöltő külföldi koncertszervezőjei kötik, utolsó föllépése november 30-án lesz a Terézkörúti Szinpad nagyisikerű műsorában. A délutáni előadásokon a teljes est műsor kerül bemutatásra.

A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyeket előre biztosítani.

Kis leány örül

ha Pilavinban fürdhet, mert a Pilavin fenyőfürdőtabletta aromássá teszi fürdőjét

Több mint tizenötezernyi közönség előtt, harminc népgyűlésen, esőben és viharban folyt tovább vasárnap a nagy küzdelem a pésti városházáért

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap már-már ötödik napot érték el a városházáért folytatott agitációs küzdelem hullámai: Budapest a különböző pártok 30 gyűlést tartottak, amelyek 150.000 emberrel is többen hallgatták a szö-

nokok beszédeit. Amint azt lapunk más helyén közöljük, most már bizonyosan négy hét múlva lesznek a választások, amelyeknek vasárnap gyűléseiről tudósításaink alább következnek:

A kormányzat hűbéres rendszerét, a gyűlöletre uszítókat és a zsákmányon osztozókat, a kirakatpolitikuskokat, akik az erőseket támogatják, de a gyöngéket lenézik, támadták vasárnap hét népgyűlésen a Nemzeti Demokrata Párt szónokai

A Nemzeti Demokrata Párt vasárnap hét helyen tartott egyidőben nagygyűléseket, amelyekre, a főváros legkülönbözőbb részein, hatalmas tömegek vonultak föl. A ferencvárosi nemzeti demokrata párt nagygyűlésének közönsége zsufoltság megöltötte a Szabadság-mozgó helyiségét. Dr. Lendvai Andor előlki megnyitóját után taps és éljenzés fogadta Lázár Miklóst.

— Mi a választás célja? — kérdezte Lázár. — Hogy biztosítsuk a városházán annak a politikának az uralmát, amely a nagy tömegek könnyebb életért és boldogulásáért küzd. A magyarországi gazdasági helyzetet végtelenségig nem lehet az állami gazdaságtól és a keresetektől elválasztani. Ujabb és újabb közelmunkákat kell készíteni és ezzel olyan gazdasági rendszert építeni ki, amely egyszerűen szoboralka a dolgozó polgárság mindennapi kenyerét, másrészt pedig az üzemelési rendszerrel, az ellenőrzés szabadsága és a teljes személyi felelősség foglaltatott mind a munkások és az alkalmazottak keresetéről és adójáról, mint a vállalkozók, akiknek ugyancsak a közelmunkák biztonságát és a versenyképességüket kell megőrizni. Ez a kormányzati szellem elsősorban a gazdasági életben érvényesül, mondjuk ki: a szociális hatással. De

a szocializmus elméletéből veszi át azt, ami hatalmi erejének megerősítésére a legalkalmasabbnak látszik.

Hosszú évek óta dermedten figyeljük, miképpen van a mai rendszer gazdasági irányzata egyre újabb és újabb ügyeket a maga igazgatási és hatalmi szférájába. Ujabb és újabb közelmunkákat kell készíteni és ezzel olyan gazdasági rendszert építeni ki, amely egyszerűen szoboralka a dolgozó polgárság mindennapi kenyerét, másrészt pedig az üzemelési rendszerrel, az ellenőrzés szabadsága és a teljes személyi felelősség foglaltatott mind a munkások és az alkalmazottak keresetéről és adójáról, mint a vállalkozók, akiknek ugyancsak a közelmunkák biztonságát és a versenyképességüket kell megőrizni. Ez a kormányzati szellem elsősorban a gazdasági életben érvényesül, mondjuk ki: a szociális hatással. De

nemcsak a vagyonelosztás egyensúlyát, a tökéletesedés folyamatát és a nemzeti termelés minden ágát veszélyeztetik, politikailag is fonyaszt és sorvaszt.

Miért! Mert középkori hűbéres rendszert alakít ki a kormányzat a maga székével és az ország polgársága között. És mi ennek a hűbéres rendszernek a sajátossága: kötelezések, jogok nélkül! (Taps.) A magánélet minden rugóján ott a bürokrácia szeme és keze: behatárolt tere nyílik a kedvezésnek és a hatalmukodásnak.

Kisziklik a gyepelő: a miniszterek és az államtitkárok ellenőrzése merőben illuzóriussá válik.

Az egyéni felelősség önérzete elsorvad a magánéletben. És az éltarló évek kegyetlen megpróbáltatásai és keserű tanulságai során rászokik arra, hogy elbutult fatalizmussal mindent félőből várjon és még arra is alázatosan engedelmel kérjen, hogy a magaszerezte kenyerét megszelve. (Nagy taps.)

Egy egész világ, amit sem igérettel megközelíteni, sem pénzzel megfertőzni nem lehetett, a szemük láttára inog meg és támozog a korrupció karjaiba.

Egyedül erre a bürokráciára támaszkodva akarunk szembeszállni a nemzeti és polgári állam ellen maszkoló fölforgató törekvésekkel? Ezzel a bürokráciával, amely legyőzött, sklerotikus és gerinctelené teszi a polgári társadalmat, beolítja az anyagiasság mérgeanyagával, szabadsággyűgyt elfojtja, gazdaságilag pauperizmusba dönti és ellenállását megbénítja. A multból már elfelejtették, hogy az öngazdátást elszakított né, mily megbízhatatlanná válik közveszedelem idején? Ennek

a rendszernek alapgondolata nem a kapitalista gazdasági rend alapgondolata, hanem a szocialista állam karikatúrája.

Egyik lyukat a másik lyukkal tömlik be. Az én adómból és a te adódból, a mi adómból és a ti adódból segítik hol ezt, hol amatt, ahelyett, hogy a magángazdaságnak módot és teret adnának arra, hogy föllétszokdjék a porból, megadjon a maga lábán és ne szorúljon rá folytonosan nemzeti adóadókra. Ez volt a katasztrófia a német gazdasági politikának is, de Brüning már új utakat keres. Mi azonban egyhelyben topogunk.

A höltpont: az állam tultengése, föladatkörének olyan terekre való kibővítése, amelyekhez a kapitalista államnak semmi köze sincs.

Az a furor, az a politikai patológia, hogy a kapitalista állam minden lében kanál, hogy üzemekel szocializál, hogy a magángazdaság minden kis zugába beleüti az orrát. A mechanizmus átváltozott organizmussá.

Mi ez, ha nem fokozatos átépítése a kapitalista államnak a szocialista állam felé?

A kormány gazdasági politikája ma már öntudatlanul is föltartja ezt a rendszert, ahelyett, hogy

tud ránézni, elfordul. A kereskedelemügyi miniszter ur nem tud kereskedőt látni, a népjóléti miniszter ur hadiövezgyet és hadikölcsönkövetny-tulajdonost, az igazságügyminiszter ur ügyvédet, a kultuszminiszter tanítót, sőt immár iskolát sem látni és

ebben a nagy elfordulásban még esodálkoznak azon, ha az egész polgári társadalom fölülkfordul el.

— Lehet-e túrná azt, hogy amikor a költségvetést 918 millióra tornázták föl, amikor dugsecgelyekre milliókat költenek, akkor

a huszonöt százalékos hadirokkant egy pengőt kap havonta?

(Közbekiáltások: Kilencvennégy fillért, mert hat fillért levonnak a postára!) Az ötvenszázalékos hadirokkant tizenhat pengőt kap egy hónapra (Zaj), a hetvenszázalékos harminckett pengőt és a százszázalékos nyolcvanot.

A hadiövezgy 6t pengőt kap egy hónapra.

És a gyermekek, ha nem százszázalékos hadirokkant az apja, ötven fillért kap egy hónapra.

a hadiárra havi hetvenöt fillért.

— Amikor a német választásokon bozóntlöttek a jobbszelen. Hitlerék és a balszelen a kommunisták, a moszkvai sajtó azt írta: a bolsevizmus Németországban két fronton győzött: a szélső bal- és a szélső jobboldalon.

A szélsőjobboldali irányzat a bolsevizmus szállás-csinálója,

amely a nemzeti társadalmat összefogás helyett széttagolja. Belekialtom mindenkinek az arcába, aki gyűlölködik, hogy a nemzeti demokrata párt, amikor a polgári társadalom sáncáról mindenki megszökött, volt az egyetlen, amely a helyén maradt és nem fogta be magát semmiféle forradalom diadalszekerébe, inkább ültünk a börtönben, de magunkat meg nem adtuk.

Mi polgári gondolkozású, érzésű és erkölcsű emberek vagyunk, akiknek számára a forradalom, legyen az vörös vagy fehér, csak életünk megreheztetését jelenti.

Ezért állunk most is ebben a harcban szilárdan a magunk polgári álláspontján, a falra festett fehér és vörös városházának örögei között, nekivetett lábbal, a magunk küllön szigetén, ahol bármennyire vesz minket körül lábikránkra marri készülő gyűlölet.

mi nem akarunk sem vörös, sem fehér városházát, hanem akarunk magyar nemzeti demokratikus városházát.

Fábián Bélát hosszan ünnepelték beszéde után, majd a főváros különböző kerületeiből és a pestkörnyéki városokból megjelent rokkant-küldöttek és vitézségi öremtulajdonosok megbízottai részesítették ócióban. Még Korcán Dező bizottsági tag és Gábor Gyula, a bádóspartertület alelnöke beszélt.

A Nemzeti Demokrata Párt terézvárosi szervezete szorongásig megtöltötte az Új Színház helyiségét. Gáspár Eilöpp megnyitóját után Bródy Ernő szólalt föl, a Terézváros Istavezetője, akit percekig tapsolnak.

— A lövészekben — kezdte Bródy — nem voltak kíváncsiak senkinek a foglalkozására, származ-

lebotanára a hatalmi körébe utalt és oda nem való föladatokat, egyre növelet őket, amire azok ezután elfantásába esnek. Nem mer közel hozzángyúlni a túlméretezett büdzsékhez. Nem meri fölszabadítani a közelmunkákat és visszaadni őket a magángazdaságnak, hogy a dolgozni akaró polgárnak kereseti alkalmá legyen és így el tudja viselni az állanterhetet. Nem mer végzetni annak a megadózó, a polgári önérzetet és függetlenséget pokolköként égő gyámokodásnak és basiskodásnak, amelyek hideg vasba beletti a polgár a fejét az utcán, a hivatalban, az iskolában és műhelyben. Amíg tehát ez a gazdasági rendszer fennáll és

aulg vissza nem térünk a kapitalista gazdasági fejlődés utolsó, háborúelőtti éttápiájához, a gazdasági szabadsághoz, addig a magángazdaság kríziséből nem láboulunk ki.

Ez a gazdasági közszellem peckelte nagyra a möh szájukat,

ez pumpálta tele kémmel és sárral a szeretet és erkölcs rózsaszínű tartályait, a sziveket

és mentette föl a lelkeket a lelkiismeret átal, az agyukat a betáítás átal...

Lázár Miklóst beszéde után percekig ünnepelték. Ezután Rusznayk Vilmos magánisztilviselő, Laackó Sándor, a piaci árusok egyesületének föltátra, Mellinger János kereskedő és dr. Balla Ernő mondtak hatálos beszédeket. — A ferencvárosi Demokrata Párt kedden este 7 órakor a Lónyay-utca 18. szám alatt levő kávéházban tart gyűlést, amelyen Pakols József és Lázár Miklós képviselők, valamint a párt vezető tagjai szöulnának föl.

Az erzsébetvárosi pártszervezet nagygyűlésére a Palace-mozgót zsufolóság megtöltötte a közönség. A gyűlést Lányi Géza nyitotta meg, majd Magyar Miklós bizottsági tag mondott nagy beszédeket. Fábián Bélát ünnepiessen fogadták:

— A honvédelmi miniszter ur csütörtökön azt mondotta: Ha az utcán rokkant találkozik, nem

DURANT A GONDOLAT HŐSEI

AMI A FILOZÓFIA KÉRDÉSEIBŐL
MINDENKINEK ÉRTHETŐ

AMI A NAGY FILOZÓFUSOK ÉLETÉBŐL
MINDENKIT ÉRDEKEL

EGYÜTT VAN EBBEN A
HATALMAS KÖTETBEN

DANTE KIADÁS

FÜZVE 15 PENGŐ
KÖTVE 19 PENGŐ
FELBŐRKÖTÉS 28 PENGŐ

zására, a lövészárokban a földműves, a kereskedő, az iparos, zsontri, latajner együtt harcolt a hazáért, királyért, bármilyen templomban is imádták Istenét. A háború után egyforma hitvallás, egyforma rendeltetési magyarázatok felekezési különbség nélkül egymásra uszították, ahelyett hogy nemzeti egységbe kovósolták volna a társadalmat. Közben a kereskedelem és az ipar leromlott, mert nem csináltak gazdasági politikát, csak

osztokozták a szákmányon egymás között.

Itt nem egyszerű választásról van szó, hanem arról, hogy a polgárság felszabaduljon a 10 évi lidércnyomás alól, a kereskedő és ipar felszabaduljon a bélyektől alól. Azt kívántuk, hogy Vázsonyiról nevezzenek el utat. A hatalom törpe birtokosai ezt megtagadták: ők csak egymásnak osztogatnak címeket, kitüntetések, rangokat és nemzeti ajándékokat. Vázsonyi Vilmos részére, aki egész Budapest volt, nincs egy utcájuk.

Tarr Béla a kereszénny iparosokhoz szól. Vázsonyi Vilmosnál pedig fogadalmat kért a Terézváros polgáraitól, hogy a nemzeti demokrácia eszméjét tovább is követni fogják.

Dr. Pető Ernő után dr. Vázsonyi János beszélt:

— A városnéző — mondotta Vázsonyi — legyen Budapest népének láza és ne a kiváltságosaké. Meg kell változtatni az ipar és a kereskedelem szabadságát,

meg kell szüntetni az olyan üzemeket, amelyek az adózó polgárok filléréből csinálnak az adózóknak konkurenciát,

kivánjuk a szegényügy becsületese megoldását, az autonekrukat, állásbázisokat megszüntetést, az szónokokat érvényesítést. A békét hirdetik és ha ma harcolunk, annak oka az, hogy a ragadozók és a tigrisek közé mi sem mehettünk olajjagol.

A lágymanóy-kelenföldi nemzeti demokráta párt vasárnap délelőtti a Nap-mozgóban népes gyűlést tartott. Krammer Adolf megnyitóbeszéde közben már tapsvihar fogadta Pakots Józsefet.

— Ez a polgárság — mondta Pakots —, tíz év óta túrt szenvedett, kiszolgált a kormányzati rendszert, fizette az adót, elviselte a közigazgatás baszkodását, szállította a bizalmi voksokat, díszpolgári okleveleket, hitt, reménykedett, megalázkodott, mivel szolgált rá, hogy kissemmizék alkotmányos jogainak gyökeresítéséből?

A polgárság a rendszer lakója volt.

most azonban urrá lesz rajta az elégtelenség és az elkeveredés. Mi meg akarjuk menteni az országot, ezt a szép várost a tragikus sorsfordulatoktól. De a hatalom urait komolyan intjük,

ne járassanak tovább az elkeveredett lelkekből kilobbanó tüzeit!

Hagyjuk már fél éddigi politikáikkal, a luxus-gazdálkodással, az adózók további megterhelésével, az erők támogatásával, a gyengék lenésével, a karattek, a nagy gúri, ipari szövetkezetek további kiemelésével, az egyoldalú kedvezésekkel, az állásbázis rendszerrel, a donációk adományozásával. (Taps.) Mikor ezt az intelmet intézzük a rendszerhez, elhárítjuk magunktól azt a vádat, amelyet felénk hangoztatnak, hogy a fővárosi választási harcban országos politikai problémákat is fölvetünk. Ez a vád az ő fejükre hull vissza.

A fővárosi politika csak függvénye az országos kormányzati politikának. Az ő egész szellemük, irányuk az, amely megmegtévezte a város községi életét is.

„Vannak politikusok, akiknek a frázisok olyan szükségesek, mint a petyhüdt embernek a mider“ ...

— mondotta vasárnap Rassay, a Nemzeti Szabadelvű Párt józsefvárosi nagygyűlésén

A Nemzeti Szabadelvű Párt vasárnap délelőtti három nagygyűlést tartott. Az első az Angyalföldön, a Nép-mozgóban. Somogyi Sándor részvénytársasági igazgató és Kaszab Elemér után Rassay Károly beszélt, aki kijelentette, hogy a kormány a fővárosi választásokkal kapcsolatban taktikája illojális. Amíg a belügyminiszter az adózók pénzéből fölépült belügyi vígadó díszes termébe húzóva trükkökön tör a fejét, addig a polgári ellenzék vezetői kora hajnalától késő éjszakáig gyűléseiről gyűlése járnak, hogy megakadályozzák, odadobván egészségük utolsó foszlányát is, hogy a jobboldali és baloldali szélsőségek essék átoldozott a polgárság. A kormány Nemzeti Szabadelvű Párt gyűlést Szegeő Béla nyitotta meg. Utána Sándor Pál beszélt.

— Az országnak szüksége van kormányképes ellenzék pártira — mondja. — Sohasem tőrkedtem címek vagy rangok elnyerésére.

Hetvenéves fejemmel itt állok önk előtt és még csak kormányfőtanácsos sem vagyok.

A polgárság ma rosszabb sorsban van, mint amilyen valaha a rabzolók voltak: a rabzolóknak

Percekig tartó ováció fogadta Pakots megvázó beszédét. Klár Zoltán volt a következő fölszóló, aki éles beszédben a kortellek exponensét támadta.

Végül Román Ernő, Reitzer Emil és Török Ignác beszéltek.

A lipótvárosi-kávéházban tartotta monstre-gyűlést. Zala Zsigmond és Hegedűs József bizottsági tagok beszédei után Gál Jenő állott szószólásra:

— Van nekünk Magyarországon egy napilapunk — kezdte Gál Jenő —, a „Hivatalos Közlöny“, amelyben törvényeket, rendeleteket tesznek közzé. Az elején beszél az állam, a négen az árverési hirdetmények hosszú legiója tölti meg az oldalakat.

A régi időkben több szó jutott az államnak és kevesebb a végrehaltónak.

Ma, ha átlapozzuk, azt látjuk, hogy most az állam beszél kevesebbet és az árverési hirdetmények foglalkoznak el a lap legnagyobb részét, ami a legkühönből vissza annak a tiszén szerencsétlen gazdasági politikának a képt, amelynek megteremtői az uralom lévo többségi pártok voltak. Régeate a királyoknak voltak valóságos belső titkos tanácsosaik, akiknek véleményét országos ügyekben az uralkodók kikérték. Mekkorát fordult a világ.

Most valóságos belső titkos városi tanácsosok születtek, kik kézzel-lábbal kapálóznak az ellen, hogy titkos tanácsaik valaha is nyilvánosságra kerüljenek.

A királatpolitikussal szemben a realis, józan politikának alapján állunk. Nem akarunk demagógiával meggyőzni senkit, hanem azaz tiszteljük meg a főváros polgárságát, hogy tényekkel alátámasztva, józan érvek fölsozakoztatásával mutassuk rá a jelenlegi hatalmi pártok szerencsétlen balgafasáira, amelyek a kiegészítendő tömegeit a legkétségbejött helyzetbe sodorták.

Sebestény Ernő és Bernát Albert beszéltek még.

A belvárosi demokráta párt nagygyűlését Deutch Mór, a pékiparosok elnöke nyitotta meg. Utána Fábán Béla hangsúlyozta a párt belvárosi elnökének. Láng Lajosnak érdemeit. Láng volt az — mondotta Fábán —, aki

a BESZKÁR vizsgálóbizottságában letelezte a 136.000 pengős fizetéseket (Ellenzék), ő fedte föl, hogy a Vásárpénztárnál 16 millió pengője veszett el a fővárosnak.

Láng Lajos volt a következő fölszóló:

— Mi nem leszámolni akarunk a mostani rendszerrel, hanem elszámolni. Ezek az urak azt hiszik, hogy a polgárság reájuk bizott javai privát tulajdonaik.

azt hiszik, hogy joguk van jutalmazni vagy büntetni aszerint, hogy az ő gazdálkodási rendszerükkel szemben valaki milyen álláspontot foglal el.

Ezután Simonyi Simon, Schindler János asztalnéstester, Lukács Géza szabómester és Frankl Kornel szoláltak föl.

— Az anyagföldi nemzeti demokráta párt vasárnap a Völgyesi-vendéglőben nagygyűlést tartott. Polacsek Nándor elnöki megnyitója után Klár Zoltán dr., majd pedig Földváry Béla bizottsági tag, Vargha Gábor és Bischoff Marcell szoláltak föl.

„Vannak politikusok, akiknek a frázisok olyan szükségesek, mint a petyhüdt embernek a mider“ ...

— mondotta vasárnap Rassay, a Nemzeti Szabadelvű Párt józsefvárosi nagygyűlésén

urak adtak kegyeret és ruházatot. Ma a magyar iparosoknak és kereskedőknek se ruhájuk, se kegyerük. Pfeifer Ignác, Gálos Lajos, Freschl Mihály után Füst Milán dr. beszélt a euizmus és a panamák ellen. Fischer Vilmos és Rothauer Dénes után Rassay állott szószólásra:

— Wolf azzal dicsekszik, hogy részimje alatt rendezték a külföldi adósságot. A külföldi hitellezők megkapják a pénzüket, a belföldi hitellezőknek még ma is adós a főváros, amely ezeknek jöhessenien odadott pénzén lucsisztéményeket vétésített.

Kauciók, esaládi vagytonok pusztultak el így.

A külföldi adósságokat úgy fizették vissza, hogy megpótléolták a villamosjegyet, a gúszámlát és a villanyzámlát, a legelmebbi eléltszámlái cikkeket drágitolták meg. A Községi Takarékpénztárral se dicsekedjenek, amely úgy szűlttett meg, hogy a főváros átvette az Egyeztető Fővárosi Takarékpénztárt, mert a vezetők, egy előleki kormánypárti politikus, hajba jutott. Kaptak-e olesó hitelt önk a fővárosi banktól?

A Községi Takaréki átvette és ma is tartja a karleltmegállapodást, tehát még az a földatát sem tudja teljesíteni, hogy a kamatkerhekét nyilvánítsa.

A víz-, gáz- és villanyszolgáltatás és a közlekedés

ellátása községi földat, de csak úgy, ha az illogális jövedelmek kikapcsolásával és a részimje a minimura való leszállításával gazdálkodnak. Népkönyvtár részimje legjobb épület a csabé került megvápalata. Két év óta követtem, hogy építsenek a nagy-község számára tömegstrandfürdőt a Dunán, de még a tervezettség sem jutottak el.

A közmunkák kiadásánál nem az ajánlat olesósága a döntő, hanem a pártszempontok.

A Nemzeti Szabadelvű Párt józsefvárosi gyűlése az Omnia-mozgóban zajlott le. Hájdu Marcell, Weiler Ernő, Zimmermann Dező, Körömczi Zoltán és Baracs Marcell után Sándor Pál szolott. Abban a kormányban — mondotta —, amely tíz év alatt idejuttatta az országot, bizni nem lehet. Ma az egész országban mindenki rendszerváltozást követel. Ezután Rassay beszélt.

— Teljes lehetetlenség — mondotta —, hogy az ország minden bölcsessége abban a tíz emberben szoroljon, akiket ma magyar királyi kormányának neveznek. Követeltem:

tegyék lehetővé, hogy a magyar államtó meghallgassa szakembereinket.

A baloldalinak joga van a fővárosi választási küzdelemben országos politikai kérdéseket is fölcsinuen tartani, hiszen elsősorban a kormány tekintti ezt a választást nagy politikai küzdelemnek. Wolff Károlyról eszembe jut Macaulaynak egy mondása, amely úgy szól, hogy

vannak politikusok, akiknek a frázisok olyan szükségesek, mint a petyhüdt embernek a mider. Veid le róla a frázisokat és összeomlik.

Nem akar senkit bántani, sem a kereszénny, sem a nemzeti, sem az ezereves alapot. Wolff és párja éveken keresztül azért szolgált ki a kormányának antidemokratikus politikáit, hogy a kormánytól a polgárság ellen olyan eszközöket kápnjon, amellyel a városiázan hatalmát fönn tudja tartani. Kereszénny párti politikusok a képeisebődz folyócsin aloldandó kritizáltak a kormányt, nyilt színen azonban támogatták.

A polgárság kiszabadította magát a hamis szavak gözéből

és világosan látja, hogy a jövő útja nem a gyűlölködés jelszavával, hanem az egymás iránti megértés és szeretet virágával van kiköveze.

Egy magyar ember a mai Afrikában

Kittenberger Kálmán új könyve

Legkedvesebb olvasmányaink oly különös és vonzó alakja, a trópusok viszontagságaival könnyedén megküzdő, kalandos vadász amely-nedik meg előttünk abban a könyvben, amelyben a neves magyar Afrika-utazó, Kittenberger Kálmán megírja a legutóbbi ugandai és kongói utjának változatos élményeit. Ezeknek az utímlekeknek a hőésben azonban már semmi sínes a régi kalandos utazók romantikus pátoszából, öntelt fellengzéséből — az épp a legrokonszenvesebb, ahogy mindig természetes közvetlenséggel, szerénykedő humorral meséli el éppenséggel nem köznépi kalandjait és ahogy a legjobbjaita riportert mindig friss szemével látja az exotikus élet különös-ségeit, az európai civilizációval furesán keveredő primitív törzsek most valóságos kamazási változás alatt levő lelkeinek megnyilatkozásait.

„A megdölt Afrika“, az a címe Kittenberger most megjelent új művének. A pár év előtt megjelent „Vadász- és gyűjtőúton Kelet-Afrikában“ című munkája már meguntatta, hogy Kittenberger... ik legkiválóbb ismerője a mai Afrikának. Ez az első könyve páratlan sikerrel aratott nemcsak nálunk, hanem külföldön is. A lenyűgöző elevenségéggel megírt Afrika-könyvet lefordították angolra és ott a legteljesebb elismerést vívta ki, francia kiadásra már saját alatt van és itt is hasonló sikernek néz elébe. Új könyve továbbéptítte a kitűnő szerző afrikai megfigyeléseinek, kutatásainak, a legtitésőbb írői eszközökkel előadva. Az ideális utírás. Tele van tudományos értéki megállapításokkal, de ugyanakkor tele van minden olvasóhoz szoló érdekességekkel, anekdotikus történetekkel, merőben új megfigyelésekkel, amelyek a magok együttesével eleven és mindenre rávilágító képet adnak a mai, átmeneti evelt élő Afrikáról.

Kittenberger Kálmán mostani afrikai útjár a másik híres magyar vadász, Horthy Jenő és a kormányzó fia, Horthy István társaságában tette meg és ezek a könyvben is kivették a részüket; az első pár igen érdekes fejezetet írt a maga vadászalandjairól, a második pedig számos reprodukcióban afrikai mozgó-fényképfelvételeiből ad mutatott. Egyébként is a könyv illusztrációs anyaga rendkívül érdekes, Kittenberger eredeti vadászfelvételei nem maradtaknak hatástalanul, egyetlen egy olvasóra sem. A testes, díszes kiállítású könyv, amely a kiadó Franklin-Társulat gondos izlését dicséri, ugyanolyan, ha nem nagyobb sikerre számíthat, mint Kittenberger első könyve.

„Kakuk“ étterem
a patinás Tabán úri szórakozóhelye
I. Kereszt-utca 6 (Budán)

 Bundák csak legjobb minőségben, a gazdasági viszonyok miatt lényegesen leszállított árban Haas Rezső és Glück

Alapítottai: 1893
Telefon: 823-06

tóhercegi kamarai szűcsök, V. ker., Dorotya-utca 11. szán

Friedrich István: „Gróf Bethlen-hitbizomány, fölszámolásban. Azelőtt Magyarország.”

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor a Fehérvár-kávéházban, zsúfolásig megtelt terem előtt tartott gyűlést a Friedrich-párt. Draskóczy László elnöki megnyitása után Lévy Lászlóné a nők nevében üdvözölte Friedrichet, aki a nőnek választójogot adott és a gyűlést, a korrupció, az álláshalmozás politikájával szemben a krisztusi szociális szeretet kurzusát követeli. Dr. Tóth Gyula Gábor szerveződéys hangu beszédében ostorozta azokat, akik a kereszténységet diszkreditálják. Még Müller Gyula beszélt a kereskedők és iparosok nevében, azután Friedrich István szólalt föl:

— A kormánypart följárta a kapu fölé: „gróf Bethlen-hitbizomány, fölszámolásban! Azelőtt Magyarország!”

Miután ezt az ideiglenes óctáblát elhelyezték a bolt-nitő fölé, szíjfélküldték népszerűség-akvizítorjaikat, akik egyrehevőbb ellenzék beszédekét mondanak ideikinn a kerületekben. Ha ezeket a jó urakat hallgatunk, mindig eszembe jut Odysseus hajósegényeinek este. A matróköz megették Napisten szent állatait, mire a haragzó istenség azzal büntette őket, hogy az elfogyasztott állatok nyomukban elkezdtek bogni. A kormány és párta lenyelték az ellenzékét és most ez a lenyelt ellenzék bóg a nyomukból! Délben 12 órakor a kőbányai régi sörház ha-

lalmas helyiségében tartott gyűlést a Friedrich-párt, körülbelül 800 fonyi hallgatóság előtt, amely nagyrészt munkásokból és kisiparosokból állt. Dr. Weiss Konrad elnöki megnyitása, Nagy István, dr. Biebrer József és dr. Takács István beszédei után Friedrich István szólalt föl:

— A nagy takarékosági politikáról, amit általában árdraigitással kezdett meg a magas kormány, a rátóti ember jut eszembe, akinek olyan lyukas volt a eszámja, hogy belefolyt a víz. Nem ment eszámadához, hogy fölött telessen rá, hanem vágott még egy likát a eszámán, hogy a víz ki tudjon folyni belőle. Ujjában a területi integritást és a reviziót is féltik itólem. De kérden én: ezek az aggodalmas honfikelek, ezek az árulányhajás kuruc-kacagányos mokányberek hol voltak, amikor a kormánytól sorsára bízott Sopronba bevonultam fölkelő bandáimmal és Trianon ellenére megtartottam ezt a várost és környékét magyar-nak.

Akkor ezek az urak elkobozlalták a fegyvereimet és elfogatóparancsot adtak ki ellenem, mert veszedelmes kalandor vagyok, aki veszedelmesték a trianoni konszoldációt. Friedrich szavait szünni nem akaró tetszés-nyilvánításokkal kísérték.

„A közüzemek ügyét még ebben az évben törvényhozási uton rendezik” — mondta Kállay Miklós államtitkár a községi polgári párt budai gyűlésén

A kormánypart jözezfárosi nagygyűlést Kálnoki Bedő Sándor nyitotta meg. Utána Kozma Jenő beszélt, majd Becsey Antal utalt arra, hogy a Károlyi-patoltat azért kellett megrenni, hogy a Belvárosnak legalább egyetlen nyilvános parkja legyen. A Wenckheim-patoltat pedig helyes volt 800.000 pengőért megvásárolni, mert itt méltó elhelyezést kapott a fővárosi könyvtár. Szabó Sándor képviselő elítélte a defetizmust és a bizonyos oldalról szított pesszimizmust. Ma már

semmi létjogosultsága nincs a háboru idején megokolt anyagelosztó szerveknek.

Még Leungy Endre, Stáhmer Géza, Gada Jenő, Molnár Béla, Ságváry Sándor, Furkas Vilmos, Matolcsy Károly és mások mondtak beszédet. Az anygalföldi kormányparti gyűlésen Orfanidesz János, Palik Ferenc, Duvkell Károly, a Magyar Acélművek vezérigazgatója és mások beszéltek. Az egységespart másodikkerületi szervezete vasárnap a Budai Vigadóban tartotta propagandagyűlést, amelyen Kállay Miklós államtitkár is megjelent. Harrer Ferenc a jó közigazgatás földadatairól beszélt. Nem érti, hogy miért olyan ellenségei az ellenzék pártok az új fővárosi törvénynek, amely

megerősítette a polgárság szerepét a városigazgatásban a föllgató elemekkel szemben.

Azután Fabinyi Tihamér foglalkozott gazdasági kérdésekkel. Fabinyi után Kozma Jenő többek között ezeket mondta: — A világházi akadályait a választások során a mi terünkre akarják írni. Mi rendbehoztuk a kötelekést, az utakat, a kórházakat, a gázműveket, a vilámszolgálatát és igen sokat tettünk szociális téren. — Ezután Kállay Miklós kereskede-

lemügyi államtitkár szólalt föl. — Nem országos politikai kérdésekkel, hanem a városházával kell foglalkozni. Föl vagyok jogosítva arra, hogy fontos kijelentéseket tegyek a közüzemek kérdésében:

az üzemek ügyét még ebben az évben törvényhozási uton fogjuk rendezni.

Az államtitkár után Dornbach Jakab beszélt.

„Tudjuk, kik szaladtak külföldre a tőkével; utánuk megyünk és megfogjuk őket!”

A Wolff-párt hat gyűlést tartott vasárnap. A Jözezfárosban Homonnay Tivadar rámutatott arra a veszedelemre, amely akkor áll majd elő, ha a kertelleknek sikerül a politikában még nagyobb szerephez jutni.

Mindenkinek össze kell fogni, pártkülönbőség nélkül, hogy ez az összeesküvés meg-hiusuljon!

Az után Katona János, majd Haller István beszélt. Szeretném — mondotta — a városházára is bevezetni a numerus clausus. A MOVE-ban a „Magyar Nemzeti Munkáspárt” bejelentette osatlakozását a keresztény községi párthoz. Az óbudai gyűlést Botzenhart János uytította meg. Szokolay Antal esperes-plébános után Wolff Károly beszélt, aki szerint a nagytöke és a szociáldemokrácia, amely láthatólag éles harcot vív egymással, tulajdonképpen egy táborban áll. Wolff után még Kócsán Károly beszélt. A zuglói gyűlést Drégely Desző vezette be és köszöntötte Petrovác Gyulát kormányfőtanácsosá történt kinevezetése alkal-mából. Petrovác kijelentette, hogy gerinces és jellemes embereket kíván a városházára, akik nem ingadoznak nem a maguk érvényesüléséért keresik. Schluchta Margit, Barkóczy Sándor plébános, Müller Antal, Nagy István és Gyurkócsy Henrik buzdító szavaival végződött a gyűlés. Vasárnap délután a Vizivárosban, a Budai Vigadóban Vidos Géza ügyvéd után Eraszt népjóléti miniszter mondott beszédet.

— A legnagyobb bajunk — mondotta Eraszt — a részvételek. Sokan vannak, akiket nem tud megmozgatni senki, akik nem törődnek a közlettel. Petőfi éppen olyan szent ma a kizért dolgozni, mint amilyen szent dolog volt valamikor a Szentföldre zarandokolni. Nem szabad engedni, hogy a pillanatnyi hangulat legyen urrá a városházán.

Kiméletek akarunk lenni az adóilletékek szemben, mert elsősorban azt kel lélni, hogy a polgárt ne tegyük tönkre.

Tapasztaltam, hogy a nagyvállalkozók óriási módon nyerészkednek a tejen. Ha a tejkériést Budaposten kis erővel és kis tőkével nem lehet megoldani, ekkor a fővárosnak meg kell találnia azt a tőkéket, hogy maga oldja meg a tejkériést. Nem szabad tűrni, hogy amikor a külföldi olesó kamatra szívesen ad tőkét, a beltőltről kiszaladjanak a tőkével.

Tudjuk, hogy kik szaladtak ki a tőkével, utánuk megyünk és megfogjuk őket.

A lipótvárosi nagygyűlést a Mária Valéria-nteni Lloyd nagytermében tartották. Lázár Ferenc lelkes megnyitása után Magyar-Kossa Aladár, majd Wolff állott föl szólásra, aki a szociáldemokraták ellen mondott nagy beszédet. Jakab János, Csilléry András, Homonnay Tivadar és Ortvay Rezső zárószavai után ért véget a gyűlés.

Gégehurut és rekedtség ellen szopogassunk Krompecher-féle Penyőmenthol-draget. Használata egyenlő a fonyónhaléttal. Mindenhol kapható, 1 doboz ára 60 fillér

A szocialisták nagygyűlése a pesti Vigadóban

(A Reggel tudósítójától.) A szociáldemokráta párt vasárnap hat gyűlést tartott, a legnagyobb a pesti Vigadóban. A gyűlés elnöke Furkas István országgyűlési képviselő volt, aki azt mondotta, hogy az országos reakcióval szemben a polgárok és munkások alakítsák meg a demokrácia egységfrontját. Révész Mihály és Welner Jakab fölszólalása után Pejer Károly beszélt. A mai városházi rezsim után — mondotta — gyűlölet, pusztulás és romok maradtak. Olyan pártnak adjanak mandátumot, amely a romokon építeni tud! Proppe Sándor hangos derűltség között ismertette a gazdasági Párai-Vaják működését, akik új adóforrások után kiutavta, a legszegényebb néposztályokat akarják megfurni, persze, ugyanolyan eredménnyel, mint Lilliafűreden. Végül a nagygyűlés Buchinger Manó javaslatára határozati javaslatot fogadott el, amely megbélyegzi a belügyminiszter taktikáját a választások kiírása körül.

Karácsonyi vásárunk árai az áresés mélypontján. Frakking három sziv márká 14.- helyett 6.80. Női ruhaszövet gyapjanyagból, 12létes minitakban 7.60 helyett 2.90. Frakking három sziv márká 16.80 helyett 7.80. Női ruhaszövet kiváló gyapjanyagból, 12létes minitakban 12.60 helyett 3.90. Oxfording 2 külön gallérral 4.90. Goldona Bemberg-selyem, sok ezer nagy maradék 5.60 helyett 3.20. Angol pouplining kiváló min. 16.80 helyett 9.80. Crepe Pastorale Bemberg-selyem, sok ezer nagy maradék 5.90 helyett 3.80. Férfi hálóing finom sifonból 5.00. Mousseline Amourette Bemberg-selyem, sok ezer nagy maradék 6.80 helyett 3.60. Férfi alsónadrág bőrtetés anyagból, francia szabás 2.30. Női télikabátiszövet legfinomabb tisztaz gyapju 38.- helyett 12.-. Flanell Pizsamaöltöny férfi és női 9.80. Női bőrkesztyű kisebb számok 4.-. Len kávéskészlet 4.20. Férfi télikabát bársony gallérral, selidina bélsessel, kiváló minőség 89.-. Készpénzlietésnél 10% engedmény. Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete ruházati áruházai. Budapest V, Gróf Tisza István-u. 18, IX, Mester-u. 15-17

ÓVÁS! Figyelmeztetés a magyar közönséghez! Készítményeinket Magyarországon egyedül és kizárólag az alábbi cégek jogosultak forgalomba hozni: Kosztelitz Parfumeriák Dorottya-utca 12, Váci-utca 18. Kőszeg Parfumeriák Andrassy-ut 50, Petőfi Sándor-utca 14. Corvin Áruház Blaha Lujza-tér 1-3. Elizabeth Arden London-Páris-New-York

Bethlen Berlinben

A Reggel számára rajzolta Gáspár Antal

Klebelsberg Budapesten

Pálffy József gróf és unokafivére, Szunyogh Egon Pál, pozsonymegyei nagybirtokosok kölcsönösen följelentették egymást sikkasztás és váltóhamisítás miatt

Pozsony, november 23.

(A Reggel tudósítójától.) Egyes magyar lapok röviden már megemlékeztek arról a szenzációs bűntényről, amelynek szereplője gróf Pálffy József, a legelőkelőbb magyar magnások egyike, akinek a Nagyszombat melletti Szomolányban van nagykiterjedésű birtoka és Szunyogh Egon Pál, aki a Pozsonytól nem messze fekvő Sziladice községben lévő nagybirtokán gazdálkodik.

Szunyogh Egon Pál 300.000 esch korona el-sikkasztása címén bűnvádi följelentést tett unokabátyja, gróf Pálffy József ellen és le-tartóztatást kérte a vizsgálóbírótól.

A följelentés szerint ez év áprilisában Szun-yogh 500.000 koronát vett föl a pozsonyi Duna-bankban és ebből az összegből ki akarta fizetni a Slovenska Banka galiciei fiókjánál fennálló 300.000 koronás tartozását. Közben azonban hírtelen Finnéba kellett utaznia és gróf Pálffy József kérte meg arra, hogy helyettesítse a 300.000 koronát a bankban lefizesse. Nyugta ellenében át is adta gróf Pálffynak a pénzt. Amikor

visszatért Fiuméből, legnagyobb meglepé-sére arról értesült, hogy gróf Pálffy nem fizette ki a banknak a 300.000 koronát.

Fölvezította Pálffyt, aki ekkor kijelentette, hogy egy héten belül kifizeti a pénzt. Gróf Pálffy József azonban ezt az ígéretét nem tel-jesítette és a fizetést különböző ürügyekkel elhuzta, amire Szunyogh Egon Pál megtette ellene a bűnvádi följelentést. Ez a följelentés azonban, ugylátszik, csak

viszonszó egy másik bűnvádi följelentés-nek, amelyet gróf Pálffy József tett Szunyogh Egon Pál ellen, váltóhamisítás címén.

E följelentés előzménye röviden az hogy Pálffy egy pozsonyi bankban hamisnak jelen-tette ki egy adóselevent levő aláírást. Az adóselevent a banknak Szunyogh Egon Pál mutatta be azzal a céllal, hogy 3 millió esch-koronát vegyen föl. Az ügy Bécsben becsület-bíróság elé is került, amelynek tagjai Szunyogh részéről gróf Wilczek Károly és Hohenlohe-Schillingfürst herceg, Pálffy részéről pedig Lukács György v. b. t. t. és egy bécsi ügyvéd voltak. Gróf Pálffy a becsületbíróság előtt ki-jelentette, hogy

tévedett, amikor hamisnak nyilvánította aláírást

és sajnálkozását fejezte ki azon, hogy kelle-metlen helyzetbe került azok, akik az adó-selevent forgalomba hozták. A becsületbíróság mindezeket jegyzőkönyvben lejegyezte, de ha-tározatot nem hozott. Ezek után Szunyogh Egon Pál egy kezei között levő váltó alapján

2,925.600 eschkorona erejéig pórt indított gróf Pálffy József ellen

a pozsonyi kerületi bíróságon. Erre Pálffy is bűnvádi följelentést tett Szunyogh ellen váltó-hamisítás miatt. A bonyodalmass kettős bűn-ügyet Parliotti pozsonyi vizsgálóbírónak osz-tották ki, aki máris számos kihallgatást fog-natosított. Valószínű, hogy a két előkelő nagy-birtokos csak azért tett egymás ellen bűnvádi följelentést, hogy a köztük fennálló anyagi dif-ferenciák elintézésében egymásra pressziót gyakoroljanak.

Gyászruhák 4 óra alatt

Horváth és Halász

Telefon: Aut. 371-09

női gyászruhákigítő vállalat, IV. Váci-utca 26 teljes gyászfelszerelések speciális raktára

Polnay „méltóságos ur” a pesti éjszakában

— Kis ceruzarajz egy pesti karciról! —

1.
Az egyik dumaparti szálloda halljában mintegy tíz nappal ezelőtt megjelent egy fiatalember és szóbat kért. A portás elkezdett hümmögni, hime-zett-kémozott, hogy nem tudja, hogy van-e üres szoba, a fiatalember azonban önértékes hangon rákiáltott!

— Azt hiszi, kérem, hogy talán nincsen pénz-em?! Idenézzen!

Azzal egy köteg ezres bankjegyet vett ki a zse-béből és odalattotta a portás orra alá. A portás majdnem szélesszűhűdést kapott a meghalottságtól és természetesen azonnal volt szoba. A fiatalem-bert a legfontosabb portási segédlettel fölkiérték az egyik elsőemeleti apartamentba és odalét boldogan beírták a nevét a vendégkönyvbe: „méltá-ságos Polnay Péter ur”...

2.
„Méltóságos” Polnay Péter ur aznap délelőtt vett föl egy előkelő budapesti ügyvéd irodájában 160.000, azaz egyszázhatvan ezer pengő készpénz-ben. A más viszonyok között épenéppel nem meg-vehető összeget a tragikus halála Berelvis Lola hagyta örökségképpen a fiatalemberre, mint meg-mezaradt vagyónak legharvadál. Polnay Péter, Polnay Jenőnek, az Atlantica Trust elnökének, s a kommunizmus bukása után megalakult kor-mány egynapos közelelmezési miniszterének fia; ekkora összeget soha életében nem látott még messziről sem.

3.
A pesti éjszakában pedig villámgyorsan ter-jedt el a híre annak, hogy a „kapitány”-ból — így nevezik a fiatalembert ugyanis azóta, amikor átjárnak egy kereskedelmi hajóján teljesített né-hány hónapig szolgálatot — „esésár” lett. (Igy nevezik viszont a pesti lokál-argot azokat a vendég-eket, akik nagy számlát csinálnak és nagy borra-entát adnak.) Polnay „méltóságos” ur máról hol-napra a legnevezetesebb vendég lett; elősóságos telefonszolgálat ellenőriate, hogy a legfrissebb sítetű „méltóságos” ur az éjszaka melyik részé-ben hol tartózkodik, s a lakaltulajdonosok egy-másnak ígérték proviziót, csak küldjék nekik is oda egy félóra a pesti éjszaka egyetlen „esé-sár”-t... Mert azt talán föllesleges is megjegyez-nem, hogy Péter méltóságos ur kizárólag fran-ciá peszgot ivott... Így lesznek az elsőből az utolsók — és viszont.

4.
Fannak emberek, akiknek jól áll a sok pénz. A fiatal Péter méltóságosnak állítólag nem jól állott a százhatalmászor. Tulhaganson hirdette és vála-hogy úgy dobálta, olyan gyorséssen összeszorított marokkal, hogy nem jutott beléle senkinek sem. A pénzérek sziszegő olajlatul szolgálták ki, s a fiatal Péter méltóságos hiába integetett „jobbra-balra, ismerősöknek, senki sem fizetle meg az-zal, amivel azelőtt ő annyiszor fizetle meg is-méréséit, hogy az asztalához leüljön, s vele egy pohár revanspezsőt megigye... Mialatt pedig itta a francia peszgot és szorta a pénzt, — az-alatt a nővére, Polnay Lucy Párisban nem na-gyon dobálta a pénzt... (Egy csomag cigaretté-val és egy kis üveg parfümmel a retikéttében, az utolsó frankjain 20 gram arannyal cett egy patikában...)

5.
Polnay „méltóságos” ur azonban nem küldött a nővérenek Párisba egy certiméet sem. Szombaton délelőtt bement egy Váci-utcai autókerekesedés-be, kiválasztott magának egy luxus cabrioletot, ki-fizetett érte készpénzben 26.000 pengőt, fölcsapta felére a keményseprősapkát, beült a hajlongó soffőr mellé és elstartolt, amint mondják, Hollandia felé. A pesti lakaltulajdonosok állítólag megvesz-tegettek a soffőrt, hogy még Magyarország-on akadjon el valahogy. Két nap óta felére esett a bevételük valamennyiüknek...

Szemoren szívvel jelentjük, hogy esá-ládunk büszkesége

özv. Hirsch Józsefné

hosszu és kinos szenvedés után, életé-nek 86. évében, folvó hó 22-en Buda-pestben elhunyt. Hélfon déli 12 órakor helyezték örök nyugalomra a rákos-keresztúri izr. temetőben.

Hirsch Adolf, Hirsch Miksa, Hirsch Gizella, Rosenberg Arminné sz. Hirsch Etel, Pártos Richárdné sz. Hirsch Janka, gyermekei, Rosenberg Armin (Eger), Pártos Richárd, vejei, Márkus Gyuláné (Jászladány), Cserépfalvi Imréné, Pártos Ödön, Pártos Zoltán, unokái, Cserépfalvi András, dédunoka-jai.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága öszinte gyászban jelenti, hogy az intézet igazgatóságának tagja és ny. ügyvezető igazgatója,

méltóságos gradeci

Horváth Elemér ur

ny. miniszteri tanácsos, a Lipót-rend és a III. oszt. Vaskorona-rend lovagja, stb.

f. hó 20-án Harsányban jobblétre szen-derült.

A megboldogult több mint negyed-századon keresztül volt az igazgatóság tagja és évek hosszú során át mint ügyvezető igazgató közvetlenül is résztvevő az intézet vezetésében. Széles-körü tudását és gazdag tapasztalatait mindenkor a legnagyobb odaadással állította az intézet szolgálatába. Emlé-két hálás kegyelettel őrzjük.

Budapest, 1933 november 21.

Egy Rákóczi-uti orvos előszobájában tragikus és rejtélyes körülmények között meghalt egy fiatal uriaszony

(A Reggel tudósítójától.) Tragikus haláleset rejtélye foglalkoztatta vasárnap a rendőrséget. Az eset még pénteken történt. Pénteken este 1/8 óra tájban egy Rákóczi-uti orvos telefonon a rendelésébe hívta a mentőket. Az orvos városi előszobájában a mentők egy teljesen felöltözött fiatal uriaszonyt találtak, aki halálsápadt arccal fektült a pamlagon. Már alig volt pulzusa. Az orvos elmondta a mentőknek, hogy a nő ott lett rosszul városi előszobájában, nagymennyiségű koffein- és kámförinjekciót adott neki, reméli, hogy még él s talán a kórházban még megmenthető. A mentők a csaknem élettelen nőt azonnal bevitték a Rákus-kórházba, ahol az orvosok néhány perc múlva

megállapították, hogy Makra Imréné albréletben lakott a Rákóczi-út 6. számú házában, két hónappal ezelőtt költözött oda s csak annyit tudtak róla, hogy férjétől különváltan él, utyja Cholnoky Károly posta- és táviratfőfelügyelő, aki vidéken lakik. Makraé — akit mint rendkívül disztingvált hölgyet ismertek a házban — minden csején jelentékenyebb pénzküldeményt kapott, ebből a pénzből élt. Látogatói sohasem voltak. Az egyetlen nyom a fiatal uriaszony halálának rejtélyéhez

egy megkezdett levél, amelyet előző nap írtak

megállapították, hogy a fiatal uriaszony, akit az orvos rendeléséből a mentők hoztak be, már halott.

Halálát, a konstatálható jelek szerint, hirtelen fellépő agyvérzés okozta, illetve ennek következtében agyszélhűdés okozta. Mialatt a kórházban ez a tragikus esemény lejátszódott, az egyik Rákóczi-uti őrszemény rendőr már jelentette a főkapitányságnak, hogy a mentők egy súlyos és gyanus esetben nyújtottak segítséget. Röviddel ezután a Rákus-kórház is jelentette, hogy föltűnő haláleset történt. Azonnal megindították a nyomozást. A rendőri bizottság, amely rögtön kiszállt az orvos rendelésébe, a városi előszobában ott találta a nő felöltözött és retiküljében. A retikülben levő iratokból kitént, hogy a fiatal uriaszony

Makra Imréné, született Cholnoky Edit,

26 éves, férjétől különváltan élt és a Rákóczi-út 6. számú házában lakott. Az orvos, akit nyomban kihallgattak, elmondotta, hogy a nő nem ismert.

közvetlenül halála előtt látta először.

Az orvos és a házbeliek vallomásából a rendőri bizottság a következőket állapította meg: Pénteken reggel, tehát ugyanaznap, amikor este a haláleset történt, körülbelül 1/10 óra tájban jelentkezett a hölgy az orvos rendelésében, az orvosnak azonban ekkor még nem volt rendelési órája, még ágyban volt. A hölgy sürgetésére a személyzet mégis bejelentette, amire az orvos megkérdezte, hogy miért nem megy kezelőorvosához. Az új páciens beüzent, hogy nem áll orvosi kezelés alatt, de sürgős orvosi segítségre van szüksége. Erre, mintán a hölgy beüzentette azt is, hogy mi a panasza, az orvos rögtön vérszét elleni csillapítót írt neki, azzal, hogy a receptet azonnal csináltassa meg. A rendőrség

ezt a receptet meg is találta a nő retiküljében, gyógyszerári jelzés nem volt rajta, tehát nem csináltatta meg.

A további vallomások szerint a hölgy este 1/8 órákor ismét jelentkezett. Mialatt a rendelésre már elment, az orvos nem volt odahaza. A nő sürgetésére a személyzet megkereste az orvost, akit a fodrásznál találtak meg. Az orvos fölsietett rendelésébe, ahol mosakodni kezdett és fölvette orvosi köpenyét, hogy fogadjon a sürgős beteget. Eközben egyszerre éles sikoltást hallott a városi előszobából, kirohant s ott találta ájultan a fiatal nőt, akit addig még nem is látott. Rögtön injekciókat adott neki s ekkor hívta aztán a mentőket.

A hölgy lakása

s amelyet az asztalán találtak. A levélben csak annyit írt, hogy a porokát bevette, injekciókat is kapott, de egyiket sem használt. Tovább nem folytatta. A levelet „Gyuszinak” címezte. Pénteken reggel — rosszul éltől senkinek sem panaszkodott — azzal ment el otthonról, hogy a nővéréhez megy, aki a Kőrös-utca végében lakik. Valóban ott is volt, ott is ebédel, ott sem panaszkodott senkinek. Nővérétől 1/5 órakor ment el, az orvosnál viszont este 1/8 órakor jelentkezett, de

hogy a halála előtti órákban, közel három óra hosszáig hol tartózkodott s mi történhetett vele, azt még vasárnap sem sikerült megállapítani.

Az ügyészség elrendelte a holttest fölbontását, ami ma fog megtörténni. A nyomozó hatóságok remélik, hogy talán a törvényeséki boncolás fog világosságot deríteni a szerencsétlen fiatal uriaszony halálának rejtélyére.

Gróf Zichy Aladár Székesfehérvárott vasárnap beszámolt arról, hogyan folytak le a steenockerzeeli ünnepek

Székesfehérvár, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Székesfehérvárott vasárnap nagyszabású Ottó-ünnepeket tartott a Magyar Nők Szent Korona Szövetsége. Az ünnepség reggel kilenc órákor kezdődött a székesfehérvázi, ahol Shtov püspök ünnepi misét mondott. Az utána következő disztyulást gróf Károlyi József nyitotta meg, majd gróf Hungady Ferenc emelkedett szószárra.

— A nemzet — mondotta — kész meghalni királyiért, de ugyanezt elvárja a nemzet királyától is. Szegények vagynak, szegény az országunk, szegény királyunk legyen. A magyar király legyen szociális érzésű, mert nem szabad, hogy csak egyetlen osztály érdekei lebejének a szeméi előtt, hanem a Fars József által hirdetett társadalmi kiengesztelést kell hogy szolgálja.

Ezután

gróf Zichy Aladár lépett a szószékre, aki most érkezett vissza Steenockerzeelből.

— Az a kastély — mondotta — ahol a király lakik, kiesiny, szegény, uralkodó alig lakhatik benne. Akinek szíve volt, az elérkeznyült a látogatónak hiszen amikor a királyra gondoltunk, a nemzet gondoltunk s a királyt látva, a nemzetet láttuk ott. Sok mindent elfelejtettem életemben, de azt sohasem felejttem el, ami most a nagykorúsításán történt.

Lits Ferenc, a Székesfehérvári Gazdakör díszelnöke után gróf Zichy János beszélt:

— Az uralkodó helytartója

olyan ideiglenes állapot, aki várja a pillanatot, amikor átadhatja az ideiglenesen átvett hatalmat a törvényes királynak.

Tipikus átmeneti helyzet ez, amíg ez fönnáll, nincs konszolidáció, csak bizonytalanság. A szabadkirályi választók diadala a jobbizonytalanság átrendelését jelentené. A hatalom mai hordozói azt mondják, hogy ebben a kérdésben csak a parlament határozhat. Lemondásból, megnyugvásból, kishitű kényelemszeretettel még soha új élet fölvirágzása nem fakad. Elő kell készíteni Steenockerzeel után a legitim királyi hazajövetelét!

Nagykanizsa, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Ottó királyi nagykorúsága alkalmából Nagykanizsa legitimista köréi disztyulást tartottak.

amelyen Bogya János országgyűlési képviselő beszélt. — Nekünk számolni kell — ugymond — Franciaországgal, amely a kisántant-politikára alapítva közep európai elgondolását. Elérkezett az ideje, hogy Magyarország olyan politikát kezdemenyyezzen, amely a Franciaországgal való megértéshez vezet. — Gróf Chikán-Zichy Mórle báró fölszólalása után a gyűlés hódoló táviratot küldött Belgiumba.

Nyiregyháza polgársága a Kossuth-szobrot Koszoruzta meg vasárnap

Nyiregyháza, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nánássy Imre ügyvéd vezetésével az ellenzéki polgári és kizsuzdapárt vasárnap

megkoszoruzta Kossuth Lajos szobrát, válaszul az Ottó nagykorúsága alkalmából rendezett ünnepekre.

Az ünnepekről nem jelentettek be előre a rendőrségnek, amely a szoborhoz készült ségletet vezényelt ki. A rendőrök a mintegy 200 főnyi csoportot mindjárt megjelentésekor osztásra szólították föl. A Kossuth-szobrot ennek ellenére minden beszéd nélkül megkoszoruzták, de a közönség nagy része nem akart eltávolítani. A rendőrség ekkor szétoszlatta a közönséget és egy Fábri Jenő nevű fiatal embert előállított a rendőrségre. A közönség egy része erre a rendőrség épülete elé vonult és zajosan követelte a fiatal ember szabadonbocsátását, ami nemokára meg is történt, amire a tüntetők minden rendezavarás nélkül szétoszlottak.

A spanyol kormány erélyes katonai intézkedésekkel küzd a sztrájk ellen

Madrid, november 23.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Madridban tovább folyik a katonai csapatok összpontosítása.

Ujjab általános sztrájk van kitérőben. A tartományok kormányzói utasítást kaptak, hogy minden eszközzel fojták el a sztrájkot.

LUKÁCS M.

Kigýó-utca 5 (Klofild-palota)

Felhívom

nagybecsű vevőim szíves figyelmét, hogy üzletemben

14 napos

kedvezményes árusítás van folyamatban. Ez idő alatt elismert elsőrendű árúimat az alábbi kivételes áron árusítom

Női bőrkesztyű	Női harisnya	Uri harisnya	Uri bőrkesztyű
„Pioto” Nappa gyapjubéléssel... 8.90	LBO „XI.” selyemharisnya 6.90	LBO uri magas harisnya 5.70	Uri Nappa, gyapjubélelt 8.90
„Pioto” divatnanzsettás, gyapju béléssel, divatszínűben kötött, teveszőrbéléssel... 10.90	LBO „A” jelzésű selyemharisnya minden divatszínben... 7.80	LBO mintás, erősszálu 7.90	Uri Nappa, teveszőrbéléssel 9.70
Élsőrendű Nappa gyapjubéléssel... 9.70	LBO 600 Koronas 10.80	LBO uri zokni, vékonyzálu ... 3.80	Uri kutyabőr bebujós, gyapjubéléssel 9.80
Mosóbőr duplavarrott 5.90	LBO 100 hajszálvékony selyem... 9.80	LBO zokni, erősszálu 4.30	Uri kutyabőrkesztyű 8.70
„Pioto” vízben mosható, antilop divatszínűben 8.90	Mozarl svájci selyem 6.80	Uri cérnarharisnya, erősszálu, divatmintás 4.50	Uri vastag szarvasbőr szürke és barna színben 8.90
„Pioto” mosóbőr, vízben mosható, divatszínűben 7.80	„Lys” eredeti francia selyem... 4.90	Uri sport-cérnarharisnya, erősszálu 4.80	Uri szarvasbőr fohér és sárga színben 8.70
„Pioto” szarvasbőr, kézzelvarrott 7.90	LBO cérna 4.90	Uri cérnazokni, sima 2.30	Uri Nappa, kézzelvarrott 10.80
Nappa bebujós, csatos 6.90	Erősszálu cérnarharisnya 2.90	Uri cérnazokni, divatmintákban 2.70	
Vastag Gazella divatfazonban .. 8.70	Eredeti angol gyapjuharisnya 5.90, 4.90, 4.30		
Manszettás divatkesztyű 5.70			

HIREK

Ember, állat

Egy lovat vert egy ember a Tiszánál. Széled sönlyök közt, borus ég alatt. Szegény, vert állat nyertett s a száján A hab fehérlett és a gondolat
 Az ember vak agyában csak derengett. Szegény vak ember, míg te egyre verted Szegény lovat, én sirtam tehetetlen S az égre, földre néztem és kerestem Az Istent, aki jó, aki hatalmas. A megváltásra gondoltam. Kereszten Halt Krisztus. S győz az ostor, dárda, kardvas.

Juhász Gyula

„Fiam, gyere ki a temetőbe, valami baj van”

Mikor az asszony meghalt, a férj hazajött a temetőből s az üres lakás szemrehányó esőndőjében azt érezte, hogy nem tud egyedül élni. Nincs szomorúbb, mint egy árva ágy, az éjjeli-székényen ott fekszik az asszony szemüvege, pohara, könyve, hőmérője, azok a tárgyak, amiket minden nap használt.

Az öllőjában még látni lehetett az ujj nyomait. Az ágy előtt ott fekszik a használt bőrpapucs, a sarkokkal letaposva, ahogy reggelenként sürgősen belebujt, hogy kisiessen a fűrészszelebe, az urának keresztelni a rizet.

A ránkoson szép finom betűkkel kihimeve ez állt: Irén.

Igy hirtők az asszonyt, aki meghalt s akinek a férje most hazajött a temetőből s félénken ránkosogni kezdett a székényben. Nem talált semmit. Az ingeket összedobálta, a zsebkendőket magas oszlopa ügyetlenül összedől s néhány zsebkendő leest a földre.

A férj tehetetlenségében elhatározta, hogy öngyilkos lesz. De rendes hivatalnok volt s a vállalat, amelyet igazgatott, nem nélkülözhetette őt, nem menthette föl, tehát tovább kellett élnie szenvedve az üres ágy mellett, amely éjjelente néha recsegett és sóhajtozott is, mint-ha élő lény lett volna.

Egyik éjjel a férj azt álmodta, hogy az asszony megjelent a lakásban és az összevagdalt ebédlőszőnyegét szorgalmasan varni kezdte. Másnap megnézte a szőnyeget, tényleg rongyos volt, de nem fűrdött vele. Azt érezte, hogy rövidesen ugysz öngyilkos lesz, vagy egyébként meghal, bánja is ő, ha szakad a szőnyeg, vagy ha minden elszakad.

Mindenestre a felesége mellett megvette a szomszédos sírhelyet, ami baloldalt volt. Ugyanis egész idő alatt balra fekszik a feleségétől, ezt már megszokta.

Néha kiment a temetőbe, nézte a felesége sírját s a saját sírját rendezgette. Ha papíron-

gyót, vagy hullott leveleket látott, lehajlott és rendet csinált az üres siron, ahol ő fog fekszeni.

Osszel, amikor sok volt a temetői gaz, odahívtá az őrt és kisöpörtette a sírját, mint valami lakást, amibe rövidesen be fog költözni. Egyik éjjel megjelent álmodában a felesége, vastag autóbundában s így szölt hozzá ijedten: „Fiam, gyere ki a temetőbe, valami baj van!”

A dolog bántotta és izgatta, mit jelenthet a rejtélyes mondat!

Félkilencor reggel a 14-es autóbusszon a hivatalába igyekezett, de a Rákóczi-úton leszállt s fölült egy temetői kocsira. Hátha tényleg valami baj van!

Kisietett a sírhoz s a felesége mellett egy idegen férfi fekszik. Elt 36 évet. Egy öreg Jenő. Balra, abban a sírban, amely az ő helye volt s amelyet megvett magának.

Magánkéivül rohant a temetői irodába, ahol kiderült a tervedés. Egy parcellával arébb temették az idegent, az ő kibérelt helyére.

Bocsánatkérés. Zavar s az ötvenhat éves Jenőt még aznap udvariassan áthelyezték egy másik sorba, a férj pedig visszakapta sírhelyét.

Tuldas volna azt mondani, hogy örült neki, de mindenesetre nyugodt volt. Szölt az órnék, hogy alaposan takarítson ki, ő egy smokk volt és bántotta, hogy előtte már más fekszik a sírban.

Amikor hazament, a villamoson sokáig gondolkodott az élményesében, hogy az asszony bundájában jelent meg előtte s kihívtá a temetőbe. A vastag, meleg bundának mindenestre nagyon örült, mert ez a férj még most a halál után is féltette a feleségét, hogy gyöngye és könnyen megháltht.

Fidas Sándor

Szeles idő, gyöngye éjjeli fagy... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap déli jelentésében az időprognózis a következő: Hétfőn még szeles, de lassan már esőnedesedő idő. Csökkenő felhőzet. A keddre virradó éjjel valószínűleg gyöngye fagy. A hősiylekés nem lesz tartós.

Operaház. Az „Aporcsiból” vasárnap előadása részben új szereposztásban került színpadra: Laurisn Lajos sok temperamentummal alakította Richard gróf szerepét. Boló Erzi gyönyörű fényű orgánumával, Gere Lola pedig — lufonálási bizonytalanság mellett — ösztönös színművészetével aratott sikert. Az előadást Fleischer Antal lendületesen vezényelte.

Megbukik a MacDonal-d-kormány (?) Londonból jelentik: A „Sunday Times” és az „Observer” vasárnapi száma vezető helyen a munkáskormány közeli bukásáról írnak. A „Sunday Times” szerint a kormány elvesztette Anglia lakosságának bizalmát, az „Observer” pedig az új választásokat már jövő év márciusára vagy áprilisa várja. A lap MacDonal utódjául a három vezető politikai párt koalíciós kormányát várja.

Halmos Károly autója vasárnap elgázolt egy leányt a Margit-hídon. Vasárnap este a Margit-hídon Halmos Károly földbirtokos E. 59-229. számú autójával elütötte Gal Erzsébet eselődéányt. A leányt a gyalogjárón két ismeretlen fiatal ember befából hirtelen leverte, a leány félreugrott, de oly szerencsétlenül, hogy éppen az auto elé lépett. Halmos hirtelen fékezett, Gal Erzsébet azonban így is lábátörést szenvedett. A mentők a Rókusba vitték. A két fiatal ember a szerencsétlenül sikerült tréfa után eltűnt a tömegben. A rendőrség a baleset ügyében megindította a nyomozást.

Miklas vasárnap kihallgatáson fogadta Schober volt kancellárt. A Reggel tudósítója jelentí telefonon Bécsből: Miklas szövetségi elnök Schober volt kancellárt kihallgatáson fogadta és a politikai helyzetéről tanácskozott vele.

A török külügyminiszter Rómába utazik. Rómából jelentí A Reggel tudósítója: Tewfik Rusdi bég, török külügyminiszter november 27-én érkezik az olasz fővárosba. Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a török külügyminiszter látogatása elé.

A Koller tanár utóda. Szemes udvari fényképező műtermét vasárnap József főherceg, Augustia kir. hercegnéasszony és Magdolna főhercegnő öfenések tüntették ki magas látogatásukkal. Nagy örömmel tekintették meg a műtermében levő kiállítást és különösen az a gazdag összeállítás köftette le figyelmüket, amely József főherceg családját ábrázolja. Gősenégek felőráról hosszabb időt állítotték a műtermében és nagy elismeréssel nyilatkoztak a kiállított képek művészi kiviteléről és különösen a genreképek kitünő, magas színvonalon álló értékeről.

A szezon újdonsága:

a **Szerencsi** kiváló **bonbon**

Fábián Béla. Fábián Béla harcos lélek. igazí bajvivő. Sok barátja van, legalább annyi ellensége is. Nem olyan ember, akivel szemben bárki közömbös lehetne. Egzeniségéből annyi erő szákrázik, hogy az embereknek kétféle osztja: hűvekre, akik szeretik és ellenségekre, akik gyűlölik. Éles penge, sebeket oszt és kihívja a ríposztot. Beszédeinek hangját sokan előseben hallják, mint ahogy ez a hangelsattant. Szava messzszíre cseng és visszhang felel rá. Nagy visszhang és sokféle visszhang! Ő nem győzhető harcos lendülettel azzal, hogy a szimpátiákat keresi és kiszámítja. A vihar sem áll meg, hogy kikérülje a bokrot, amely utjában lapul. Ő nem is az, aki, ha lágyabb volna a hangja és kevesebb az ellensége. Legutolsó parlamenti fölszólalása elismerési szerzett ellenfelei között is, ember hangjának kereszteltesse sokszoros visszhangra talált, messze túl a képvíselőház padsorán, szerte az egész országban.

Fábián
Gúspár Antal rajza
A Reggel számára

Schacht: „A jóvátétel okozza a súlyos világválságot!” Newjorkból jelentí A Reggel tudósítója: Dr. Schacht, a birodalmi bank elnöke, aki amerikai fölövalóságkörtön van, Cincinattiban kijelentette, hogy a jóvátételi kérdés okozza a súlyos világválságot. Németország képtelen lesz 60 éven keresztül évenként kétmilliárd aranyfrankot fizetni. A súlyos munkanélküliség, amely Németországban hárommillióra s a többi országokban is sokmillióra rug, világfajradalomra vezet, ha nem adnak moratóriumot Németországnak.

Tizenötvi feygháza ítélték a keszthei férfi-gyilkos asszonyt. Keszthelyről jelentí A Reggel tudósítója: A nagykanizsai törvényszék Mutschelbacher-tanácsa Keszthelyen tárgyalt egy férgyilkos-sági ügyet, amelyben asszonyt dőlben bíralták ítélték. Egyedl Peresand 50 éves asszony, hét év gyermekek anyja, harmincevi házastól után nájus 1-én reggel megféle férjét, aki kőművesmester volt. Az asszonyt a bíróság 15 évi feygháza ítélte. Az elítélt föllebbezett.

Nemzeti szocialisták véres összejötközése egy munkásokthonban. Berlinből jelentí A Reggel tudósítója: Charlottenburgban vasárnap éjféltájban több nemzeti szocialista be akart hatolni a munkásokthonba, ahol éppen ünnepeily folyt. A munkások nem akarták beengedni a nemzeti szocialistákat, amire nagy verekedés támadt s eközben több lövés is előrdüült. Három verekedő súlyosan megsebesült.

A 105 éves főnálló „Kölesinös Tüzkár” és „Janus” általános kölcsönös biztosító intézet magyarországi igazgatósága V. Nádor-úta 34. megvásárolta az V. Hold-úta 21 és Bathy-úta 15. számú sarokpalotát és 1931 július havában foglalja el az új irodahelyiségeket.

Egy amerikai orvos szüenözési riportja a bakteriologia modern hősről. A deklivirozóerők érdekességével cselekszik Paul de Kruif amerikai orvos könyve, a „Microbionautica”, amely legalmas detszázokom, kiküzdő és teplődő tudósorsokom át vezet, hogy bemutassa azt a két század óta folyó harcot, amelyet az emberiség legenyebb és legveszélyesebb ellenségével, a mikrobákkal és bacillákkal ellen vív. Ezek a mikroorganizmusok kisokb lövekek, amelyekből billió és billió kerüg bennünk és körülöttünk, egészen a mult századig ismeretlenek voltak, amikor Pasteur, a veszteség győzölvője és Robert Koch, a tuberkulózis bakteriumának fölfedezője a mikroszkop segítségével megváltotta a bakteriológia alapját. Paul de Kruif, a newjorki Rockefeller-intézet szenális orvosa, aki először szerzett kísérleti nyul- és egerfalakat, szenációs cikkében számol be az emberiség e nagy életmentőinek működéséről és a természetutalomság leghatalmasabb modern riportját írta meg. A könyv, amelynek Amerikában hatalmas sikere volt, fiktíven érdekes stílus magyar fordításban jelent meg.

Külföldi nevelőintézetek

Fiúnevelő-Intézet Halberstadt am Harz
 Vezetős: Frau San. Rat. Dr. Barthauer
 Individuális oktatás, Nyelvek: Zene, Sport.
 Minden iskolatípusra vasárnap. Egészseges, gyönyörű fekvés, Prospektus.

Goslar am Harz Töchterheim Detmer-Lahnor
 Tuljdonos: Dir. Lahnor és neje szül. Frein v. Watter. — Legelőkelőbb intézet, gyönyörű fekvéssel. Nyelvek, zene, sport. Saját tenniszpálya. Háztartásban. Hatalmas fenyves. Prospektus kiadóhivatalunkban.

Kiesewetter Fremdenheim Jena, Gartenstrasse 1
 Kétbörz otthon tanuló leányoknak és fiúknak. Jó berendezés. Elismerten jó ellátás.

Dora Menzler Schule: Gimnaziúka és helyes tesitáriás részére
 Tanítóképző hölgyek és urak részére. Leipzig, Grassistrasse 33, Prospektus.

EISENACH, Hainweg 27
 Leányotthon „HAUS ROSENECK”. Nyelvek. Zene. Irodalom. Háztartásban. Sport. Prospektus.

Nem felosztás
Nem megszünés
Nem kiárusítás

de izlésben finomabbat és minőségben jobbat olcsóbban vásárolhat, mint bárhol

Tájékoztató árak:
Tiszta szelyem sálkendő
 eddig nem létezett ára P 19.—
 Nyakendődjundások P 3-6-8
 Selyemernyő bambusznyéllal . P 22.—
 Házikabáthölönlegességek már P 29-től
 Angol fehér és színes zsebkendők, 6 darab P 10.—
 stb. stb.

Fényes Marcel
 uridivatüzlete
VI, Teréz-körut 34. szám

Már a legesekélyebb próbavásárlásnál is meggyőződhet arról, hogy nem egy hangzatos reklámmal áll szemben

A Fiume-szállodában vasárnap megmérgezte magát egy fiatal nő. Vasárnap délután a budai Dunaparton levő Fiume-szállodában megjelent egy jólöltözött fiatal nő azzal, hogy levelet hozott a szállóban lakó Tóth István detektívnek. A portás átvette a levelet s a fiatal nőt fölkérte, hogy üljön le a hallban, amíg a levelet kézbesítik. Pár pillanat múlva a portás meglepetve vette észre, hogy a nő szó nélkül lezuhant a székről. Telefonáltak a mentőknek, akik konstataáltak, hogy a nő megmérgezte magát. Az öngyilkost bevitték a Rókus-kórházba. A rendőrség megállapította, hogy a nő, aki csak 19 éves és néhány hónapnál ezelőtt ment férjhez, Körmendi Istvánné Vukovits Sarolta s a Márton-utca 10. szám alatt lakik. Kihallgatni nem lehetett, mert állapota életveszélyes. A lezart levelet, miután Tóth István vidéken tartózkodik, nem bonthatták föl, a levél borítékjára azonban a fiatal asszony ceruzával fölírta, hogy revolverre csüörtörköt mondott, ezért tíz gramm moriummal megmérgezte magát. Retiküljében meg is találták a revolvért, amely el volt romolva. Hogy a szerencsétlen fiatal asszony miért akart az élettől megválni, azt egyelőre nem tudják.

— „Sunyi” és „Kató” ma este kötnek házasságot. Nincs a magyar vízisportnak barátja, aki ne tudná, kikről van itt szó. A világ egyik legjobb vízipólójátékost, Homonnay Mártont külföldön is „Sunyi”-nak becézik, ha pedig a Kató nevet visszahangozzák az uszoda tribünjein, mindenki tudja, hogy Szőke Kató bajnokunkról van szó. A lelkészbiztos, Együtt szoktak szerepelni az uszósversenyek programján és ma este 7/7 órákor együtt szerepelnek z — az Egyetem-terti templomban is. Házasságot kötnek. Sportlázasságuk illően sporemberek a tanuk is: Homonnay Tivadar és Komjádi Béla, az uszósövetség elnöke és ügyvezető alelnöke. A magyar sportársadalom szeretettel kiáltja a népszerű párnak: *Tempó Sunyi, tempó Kató, legyenek boldogok!*

Házasságzöldelés miatt vasárnap letartóztattak egy állítólagos földbirtokost. Egy budapesti fiatal leány, Fischer Ottilia följelentést tett a főkapitányságon, hogy nemrégiben hirdetés útján megismerkedett Anisits István 32 éves földbirtokossal, aki hirdetésében jól nevelt és vagyonos menyasszonyt keresett. Anisits meg is kérte feleségül, azonban előadta, hogy Csepelen földbirtoka van, aminek a — 5000 pengőre volna szüksége. A pénzt megkapta, a házasságkötést azonban egyre halogatta. Ekkor Fischer Ottilia érdeklődni kezdett vőlegényének ügyei iránt s rájött, hogy Anisits a József-körúton lakik, ahol nős embernek jelentette be magát. A rendőrség vasárnap kihallgatta Anisits Istvánt, aki azzal védekezett, hogy valójában tényleg nőlen, csak azért jelentette magát nőnek, mert kimélni akarta azt a nőt is, aki elmondotta, hogy ugyancsak tekintélyesebb összeget adott Anisitsnek. A kihallgatások során kiderült, hogy Anisits egy régebbi birtok-ügy elszámolását miatt már hosszabb ideje körözik. Erre letartóztatták.

Huszonöt éves a Széchenyi Szövetség. Az Országos Széchenyi Szövetség vasárnap délelőtt főnnállásának negyedszázados jubileumát ünnepelte. Az OMGE díszteremben tartott ünnepi közgyűlésen Vaskó László elnöki beszédét követően Károlyi József gróf mondott ünnepi beszédet. Schandl Károly, a Széchenyi Szövetség örökös elnöke arról a negyedszázadról számolt be, amely azóta telt el, mióta 200 egyetemi hallgató fölésküdt Széchenyi zászlajára.

— A világhírű „Ploti” bűncsejtőkről és az „Elbeo”-hármasról beszélt ma érdekes ismereteket Lukács M. úr, amely a Klutild-palotában van, Kigyo-utca 3. szám alatt. Két hétig kedvezményes árusítást rendez a cég és ez alatt a 14 nap alatt egész kivételosen olcsó árakon adja a jobbnál jobb, szebbnél szebb boltokat.

— **Manapság,** amidőn az idők járnak, a gazdasági viszonyok annyira megnehezültek fölöttünk, a helyzet szinte kényszeríti a gondos, számító háziasszonyt arra, hogy megmondolja hol vegyen, mit vegyen? Karácsonyi vásárlásai födözésére mi a Kristóf-téri Szénásy Gyula céget ajánljuk. Ugyanis joggal tételvezük föl, hogy ez a 100 éves makulátlan hírnevű cég az igazmondás köteleességét száz százalékban komolyan veszi és kérjük emnélfogva a ma megjelent hirdetését már csak ebből a szempontból is figyelemre méltatni. Miután a régi patricius cég nevéhez hasonhangzású cégek is vannak, ajánlatos a címre ügyelni.

— Az Ypsilon-kávéházban (V. Zoltán-utca 18) esténként a Gutenberg-szalonnajaz játszik.

Lis pesti noleszt

1. Nemcsak a mai, de a régi békebeli Magyarországnak is egyik legnevezetesebb társadalmi eseménye lett volna Zichy Domonkos gróf házassága Bolza Marietta grófnővel, amely holnap déli 12 órákor lesz a Várkúpolnában. A menyasszony gróf Bolza Pálnak és a néhai tündérszép Viggázó Marietta grófnőnek a leánya, aki akkor halt meg, amikor ez a kisteánya megszületett... Az esküvőn, elterően a közelmet nagy főri esküvőtől, a násznép férfitagjai nem díszmagyarban, hanem kivétel nélkül szakított jelennek meg s a násznagyfi fizetett ögrófról Pallavicini György fogja befőtteni. Tegnap, vasárnap este 10-kor Bolzaék Disz-terti palotájában 80 személyes menyasszonyi szödré, ugynevezett „Potterabend” volt s a holnapi esküvő után 42 terítéses reggeli lesz a Park-klubban. Zichy Domonkos gróf ifjú feleségével az esküvő után Spanyolországba utazik nászútra...

2. A tizhetes választási küzdelem, amelynek plakát-erdeje és beszédteengere eddig meglehetősen hidegben hagyta Budapestet, utolsó pillanatban mégis magával rántotta a várost a választás izgalmaiba... Jelkesebbél jelkesebb, gyújtóbbnál gyújtóbb beszédek vetélkednek a szavazatokért s a plakátok között is nem egy olyan igazán határos akad, amely megállásra és elismerésre készíti a járókelőt. Ezek között külön is megemlítesre méltó az a plakát, amelyet a Lúgymányoson látnunk s amely Klár Zoltán főorvos aláírásával s orvosi recept-formájában jelent meg a házfalakon. Szól pedig a plakát szóról-szóra ekképen:

Rp.
Egészséges Budapest!
Dr. Klár Zoltán

Íde tartozik még egy ugynevezett választási karrierlörténet is, Kovács Auróra, a régi Intim-kabaré kitünő konferansziéja, aki meggyőződés és legelkesőbb Friedrich-párti s mint ilyen, Friedrich gyűlésén ugynevezett politikai konferansziákat szokott tartani. Bombasikere van, alig akarják leengedni a dohogóról! (Egész biztos, hogy ha egy kabaréigazgató véletlenül elmenne egy ilyen gyűlésre és látna Kovács ur sikerét, menten leszerződötné...) A Rassy gyűlésén viszont Füst Milán, a „Nyugat” fiom írója tart korteszbeszédet. Ami szintén nem érdektelen.

3. Könnyen végzetessé válhat baleset érte néhány nappal ezelőtt özvegy gróf Andrássy Gyulánét, aki az Andrássy-uton egy látogatásról jövet, véletlenül elcsuszott s a lábán zuzóddásokat szenvedett. A grófné autóján azonnal a Grünwald-szanatóriumba hajtatott, ahol dr. Herczeg Irma vette kezelés alá, a sebet bekötötte, úgy, hogy Andrássy Gyuláné egy óra múlva már hazahajthatott. Még mindig nincs egészen rendben.

4. **Veszélyben a montecarlói bank!** — írják a Rivieráról a notesznek. Egy tizenkéttagú társaság, amely azt állította, hogy végre sikerült egy holtbiztos ruflettrendszert föltalálnia, tizenegy hónapja valóban minden áldott nap pontosan ugyanannyi nyereséggel kel föl a játékasztaltól... A bank már hónapok óta figyelte a játékukat, de rendszerik lényegére mindaddig nem tudott rájönni, úgy, hogy most ajánlatot tett a társaságnak a szisztéma megvételére... A társaság állítása szerint 25.000 frank lökével minden nap biztosan nyerhető — 1000 frank...
5. **Apponyi Julianna grófné,** a fiatal Pálffy Ferenc gróf felesége (Apponyi Albert gróf leánya), aki tudvalevően kalapcsinálást tanul egy belvárosi kalapcsinálóban, szombaton már egy saját készílt divatos kalapban — az elsőben, amit maga csinált — jelent meg egy lunch-on. Azóta az összes grófnők már csak vele akarnak csináltatni kalapot, a grófnő viszont csak a cégnek dolgozik...
6.

Budapestre érkezett szombat este Székely Mózes, a „Zátony” szerzője. Vasárnap este néhány percig beszélgett vele. Ezeket mondta:
— Pihenni jöttem Budapestre, ahol gyermekkorom óta nem voltam s új impressziókat gyűjteni készülő új regényemhez, amelynek címe: „Ahogy odaírtól látják...” Tétován és értetlenül állok első regényem sikere előtt, nem értem s egész biztosan meg nem érdemlem...
Székely Mózes pesti rokonainál, egy miniszteri tisztviselő családjánál lakik Budán. Irodalmi körökkel néhány hétig egyáltalán nem keres érintkezést s Pestről huzamosabb tartózkodásra egyelőre nem szándékozik Erdélybe visszautazni...
(e.z.)

— Douglas Mac Artur tábornok lesz az amerikai hadsereg új főparancsnoka. Washingtonból jelenti A Reggel tudósítója: Sumner tábornok az Egyesült Államok eddigi hadseregfőparancsnoka nyugalmobba vonult; állását Douglas Mac Artur tábornok vette át.

HOLZER KABÁTHETE rekordja az olcsóságnak!

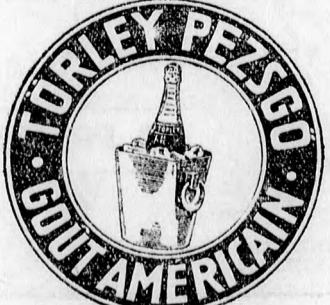
Néhány tájékoztató ár:

Köpenyek:	Georgette estelyi ruhák P 69.50
Occasio kabátok	Déltűni crepe satin ruhák P 67.50
bélelve, szőrméve P 45.00	Occasio crepe de Chine ruhák P 49.80
Tiszta gyapju szőrmés télikabátok P 65.00	Flanell pongyolák P 12.50
Szőrmés angol telikabátok P 85.00	mintás P 12.50
Divatos téliköpenyek P 105.00	Szőrmekabátok:
dusán szőrméve P 105.00	Valódi csikókabát
Intézeti bojkabátok P 49.00	bimzett crepe de Chine bélelssel P 480.00
Ruhák:	Nutritte bundák P 160.00
Gyapjuszövetruhák P 37.50	brokátbélelssel P 160.00
legújabb színek és fazonok P 39.50 P 37.50	Valódi pezsma kabát P 570.00
Occasio estelyi ruhák P 29.50	Prima minőség Kid szőrmekabát P 270.00
	különböző színekben P 270.00

Kötött kabátok minden színben P 19.50

Holzer divatháza

Budapest IV, Kossuth Lajos-u. 9

A kormányzó vasárnap föl- avatta Dunaföldváron az új Dunahidat

Dunaföldvár, november 23.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között avatták föl az új dunai hidat. A fölavatáson megjelent kíséretével Horthy kormányzó is, akit Bud kereskedelmi miniszter üdvözölt.

— A mai időkben, amikor a közlekedési politika lett a gazdaságpolitika tengelyévé — mondotta —

A kormányzó, Bud miniszterrel
megérkezik a hidavatáshoz

Különös fontossága van az új hid forgalomba iktatásának. Ma minden körülmény arra ösztönöz bennünket, hogy minél gyorsabban kapcsolódjunk bele a viláforgalomba. A közlekedés fejlesztése az a helyes beruházási politika, amely az országot gazdaságilag erősíti. A magyar verejték gyönyöztése, amellyel a hid épült, hitet és bizalmat szügerdül szökkel szemben, akik ezt a szegény nemzetet a szűzgedés és kétségbeesés oszlatyosává akarják tenni.

Szévald Oszkár alispán Tolnamegye, Erdélyi Lóránt alispán Pestmegye nevében üdvözölte a kormányzót, majd Forster Gyula államtitkár ismertette a hid építését és arra mutatott rá, hogy az új hid a nemrég fölavatott tiszai hiddal együtt közvetlen kapcsolatba hozza a Tiszántúlt a Dunántúllal. A beszédek után a kormányzó elsőnek lépett a hídra, amelyet ezzel átadott a forgalomnak.

— Egy svájci motorkerékpárversenyzőt halálos baleset ért. Bellinzonából jelenti A Reggel tudósítója: Carmine svájci versenyzőt, aki az ezévi Klampenpass-versenyen az 1000 köbcentiméteres kategóriában győzött, automobilvezetés közben halálos baleset érte. Az autó kereké utközben levált a kocsiról, a kocsis főborult és Carmine-t szerelőjével együtt maga alá temette.

— Shell-hál. Január 17-én rendezi meg a Shell Sport Club szokásos évi buliját a Hungaria-szálló szesz termelőiben. A hátrendő bizottság állandó permanenciában van V. Alkotmány-utca 18.

— Egy svájci vegyészeti gyárnak hosszas kísérletezések után sikerült egy olyan anyagot előállítani, amely az akkumulátor lemezeinek fölülkén levő ólomszulfátot oldja és annak porcsinába benatolva, teljesen eltávolított minden szulfátot és egyáltalán lemezeket a későbbi alkalmazásból is megóvja. — Ezt a vegyészeti feladatot néven a Hines és Friedmann (Budapest, VI. Dessow-Ryutca 29. hozza piacra, amely leírással és felvilágosítóval készséggel áll az akkumulátor-tulajdonosoknál rendelkezésére.

— Gaal Gaszton az ellenzék vezérszónoka az energiajavaslat parlamenti vitájában. A képviselőház a katonai törvényjavaslat megszavazása után e héten hozzáfog az energiajavaslat tárgyalásához. Az energiaalap fölállításának és a 2%-os áramfogyasztási illetéknek a tervét végleg eljeltette a kormány, az ellenzék azonban ezzel a módosítással nem elégszik meg és erőlyes offenzívára készül a monopóliumot teremtő javaslat ellen. Az ellenzék vezérszónoka Gaal Gaszton lesz, aki különösen a javaslat monopolisztikus rendelkezéseit fölött készül kemény híralatot gyakorolni. Számos módosító indítvány beérkezett a kormány részéről több tagja is, úgy, hogy hosszabb vitára lehet számítani. A vitának túlságos elhúzódása esetén nincs kizárva ennek megszakítása sem, amennyiben a kormány fontosnak tartja a kereseti adó emeléséről, illetőleg pótlékolásáról is intézkedő egybevezett takarékosági törvényjavaslatnak melőbbi letárgyalását.

— Házasság. Szentmarjaj Zsuzsanna, Szentmarjaj László gazdálkodó leánya, kedden tartja esküvőjét a tállyai r. kat. templomban Roskó Jánossal. — Beröl Anus (Budapest) és dr. Katona József (Mátyásfalva) jegyesek. — Jj. Densov Vilmos, a Magyar Lovaregylet sziatere, kedden délután esküszik örök hűséget Kurz Izabella urhölgynek a fásori ref. templomban.

— Amerikából ártatlansági bizonyítványt kérnek Levine számára. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: A vizsgálati fogságban levő Levine védői az Egyesült Államok bécsi követésége útján azzal a kéressel fordultak az amerikai hatóságokhoz, hogy adjanak ki milliómos védenek részére olyan erkölcsi bizonyítványt, amely igazolja, hogy Levine büntetlen életű. Newyork állam kormányzója az ártatlansági bizonyítványt eddig még nem küldötte el, ellenben az az értesítés érkezett, hogy Levine életének vizsgálata folyamatban van.

— Vasárnapi hangversenyek. Amadeo Baldoniov, az olasz esodagyermek esellista vasárnap nagy sikerű hangversenyt adott a Vigadó nagytermében. A fiatal művész játéka tavaly óta teljesen eszszódott. Szép, pontos, biztos hűlkésztechnikája azonban nem nyer mindig támaszt a füllögös egyseggben. Az átmeneti egyenletesség az átmeneti korral magyarázható. — Dr. Matuksa Miklós minden fölépése a komoly művészi ambíció jegyében zajlik le. Vasárnap Bach ritkán hallható Kreuzstabkantatétját, továbbá Kodály- és Bartók-dalokat adott elő a Waldbauer — Kerpely vonósnégyes és dr. Herz Ottó művész-közreműködésével. Előkelő hallgatóság tápsolt a szép előadásnak.

— Dréhr Imre: „Le az árkakkal!” Veszprémből jelenti A Reggel tudósítója: Dréhr Imre vasárnap Várpalotán mondott beszámolt. Beszédének kezdetén az emlékezés koszorúját tette le néhai nagynevű miniszterre, Füss József síjára. Annak a háborúnak — folytatja — amelyet legyverrel vívtunk meg, most gazdasági téren van folytatása. A gazdasági válság legnagyobb baja nem a buzárok alacsony voltában van, hanem abban, hogy az iparicikkek ára nem tudott lépést tartani a buzárok csökkenésével. Mindaddig nem enyhül ez a válság, amíg a termelőknek drágán kell megfizetnie az iparicikket. Nem termelési, hanem fogyasztói válság van. A fogyasztóképességet kell emelni, hogy megérhessen az ország. Ebből a munkából kívánom elsősorban kivenni a részemet, előre állva egy mozgalomnak, amelynek jelszava: Le az árkakkal!

— Az olcsóság rekordját jelenti Holzer kabátbete. Ez az országban a legolcsóbban és megrendelői szokásos kivétel nélkül kabát- és ruhavásárlói. Számolva a mai gazdasági helyzettel és különös tekintettel az árk állandó eszkénző tendenciájára, olyan föllíróban óloson hoesája vevői rendelkezésre egy kivételben, mint mindig-olcsóbb elemert csorangu áruit, amely körülmény meléna nevezhető az olcsóság rekordjának. Ezek az árk bámulóba ejtők hűlyközönösüknél, amely máris oriai érdeklődést mutat a kabátok iránt. Fölhívjuk olvasóink figyelmét a mai számunkban megjelent Holzer-dívatár hirdetésre, amelyben tájékozsan néhány áruk föl vannak tüntetve.

— Hová stéssz... ó, mond, hová? — Megyek a Fischer selyem és női divatú (Bécsi-utca 10) most meginduló megvételkennel karácsonyi vásárába, mert tapasztalható tudom, hogy ez a legérgebben moderné felállított áruház Pesten, amelyben a tradíciós kereskedői szellem létezésére hűtia át a irányosnyi vásárt, ahol nem zavart megévesztő hangosság, de minden vevő biztos abban, hogy olcsó pénzért kifosztaliban minőségű árut kap és a cég dusan fölserélti reaktárában a loeknyesebbek is megtalálják azt, amit keresnek.

— A „Miami” (VII. Erzsébet-körút 39) maga a legnagyobb és legérgezőbb reklám. Mert valóság mindez, amit a legelőkelőbb módon mutatni fog. Extrémülst a kíváncsiak érde: újszerű és merész pompát és olragdó izlést és eleganciát. A „Miami” programja: mindenben 100 százalékosan jól adni a polgári közönség számára. Este különleges attrakciók.

Szerdán rendkívüli miniszter- tanács tárgyalja le a gazdaségely- ről szóló törvényjavaslatokat

(A Reggel tudósítójától.) Wekerle pénzügyminiszter rövid időn belül két fontos törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé. Az egyik a gazdaségelyről, a másik a külföldi kölcsön felhasználásáról szóló javaslat. Elsőnek jelenítette A Reggel, hogy a kormány és pártja eljéti a boléta áremelésének tervét és ehelyett földadélcengedés formájában szántóhadanték 2 pengős termelési jutalomban részesíti a gazdákat, hogy megközelítően biztosítsa a termelési költségeket. A kormánypártnak erre vonatkozó elvi határozata alapján

a pénzügyminiszterumban már hozzáfogtag a gazdaségelyről szóló javaslat kidolgozásához, a javaslat e héten minisztertanács és ennek végleges döntése után a parlament elé kerül.

Bethlen miniszterelnök kedden délután 4 órakor érkezett vissza Berlinből Budapestre és a gazdaségelyről szóló javaslat sürgősségére való tekintettel szó van arról, hogy nyomban hazakerkezése után szerdára rendkívüli minisztertanácsot hív össze, a pénzügyminiszter előterjesztésében hamarosan letárgyalják és még e héten benyújtják a javaslatot. A külföldi kölcsön felhasználásáról szóló törvényjavaslat betervezésére csak később kerül sor, tekintettel arra, hogy előbb még az összes tárcék összehállítják azoknak a beruházásoknak a sorát, amelyeket a külföldi kölcsönből, illetve egyelőre annak 87 milliópengős előlegéből fognak megindítani.

— Az amerikai nemzetközi lovasversenyen Hasse főhadnagy elnyerte a vadászragtás harmadik díját. Torontóból jelenti A Reggelnek: Hasse főhadnagy a nemzetközi lovaslova tegnapi napján a nehéz vadászragtásban, amelyben már egy kibáponat ély ahhoz, hogy a versenyből kiessen, híres Derby lován az amerikai Bradford kapitány és Wofford hadnagy mögött a harmadik helyre került.

— A Magyar Műnők és Építész-Egylet vasárnap tartotta meg a legutóbbi építészkongresszus eredményeit ismertető egyetemes ülését, amelyen Orphanides János elnököl a kultuszminiszteriumot Gevei-Wolf államtitkár képviselte. A kongresszus eredményeiről Kertész K. Róbert államtitkár tartott előadást, amely után Karkas Reszö, Zoltáczky Samu, Schuller János, Neuschloss-Knisli Kornél és dr. Lechner Jenő mondták közléseiket a kongresszus rendező bizottságának.

— Pangalos két fiát letartóztatták. Párisból jelenti A Reggel tudósítója: Athéni távirati jelentések szerint Pangalos tábornok két fiát letartóztatták. Az a vád ellenük, hogy résztettek a legutjában telelezett összeszöküvésben.

— Halálozás. Feuclöcher Miksa Komáromban 73 éves korában elhunyt. Földes Fülöp, az „Esti Kurir” igazgatója, az elhunytban édesatját gyászolja. Temetése a város polgármesteri oszlatan részvétel mellett megtébe. Veszélytelen képe. A „Kutyanyelvésztés” novelláeri száma a címlapon egy vesző kutyá fölléző fényképe és a folyóirat szerkesztőjének, dr. Ratisits Pál tanárnak „A veszőség ismeretök régi történelme” című közleménye és még számos szakkétek tartalmazó fölvoirat szerkesztésére (VII. István-út 9. és kiadóhivatala (V. Csáky-utca 10) az érdeklődőknek mutatványzatot szivesen küld.

— Személnék szépségét, tekintőknék mélységét elérheti a Yesso-Henna által.

— A budapesti-mohácsi személybájojárókat megszüntetés. A Magyar Kir. Folyam- és Fengerhálózási Rt. gazdasági köztárré teszi, hogy a budapesti-mohácsi személybájojárókat az előrehaladó idősokra való tekintettel a folyó évben akként szünteti meg, hogy az utolsó menet Budapestről Mohácsra november 30-án, Mohácsról Budapestre pedig december 1-én lesz. A gyors-árufölvétel ezen vonal állomásainak egymásnak föltergelésében a fönti napokon szünek meg.

— Nyilatkozat. „30.000 pár divatos női cipő” cím alatt f. hó 23-án megjelent hirdetésemmel kapcsolatban ezenel kilentem, hogy az nem készült a fővárosi cipőkereskedők fölgyerlete által és azért kizárólag az előállító Szűcs-cipőgyár vállal felelősséget. Egyben kilentem, hogy a hirdetésben köztöl P. 12.50-es ár tévedésből hirdötötték, mert ezen árú cipőket nem hozok forgalomba. A hirdetésben fölsorolt ógéseket, mint állandó vonóimert szereplőtelen a köztöl novórsban, 1920 november 23. — Szűcs-cipőgyár.

— Nyilatkozat. A Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesülete a Szűcs-cipőgyár által f. hó 23-án közzétett hirdetésrel kapcsolatban ezenel kilentem, hogy az ezen előnyözött által hirdötött és forgalomba hozott cipők nem készülnék a fővárosi cipőkereskedők fölgyerlete által és csak minőségért kizárólag az előállító gyár vállal felelősséget. — Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesülete.

REGGELI LEVÉL

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mi az újság ma reggel? Halljunk egy kis általános meteorológiai jelentést!

— Időjárás: balzsamosan szelid, politika: nyugtalan, titokzatos, színházak: a Lipót-körúti részen meleg, napos, egyebekben változó, gazdasági viszonyok...

— Tudjuk: siralmasok.

— Igen. De nem magyaráznd meg akkor, hogyha a gazdasági viszonyok olyan kriminálisták, e szó szoros értelmében, miért van az, honnan telik, hogy mégis...

— Hol?

— A nőknő, angyalom, a nőknő! Nézzé csak meg: menjén be színházba, életterembe, bárba, mulatóhelyre, sok nőn olyan ruha van, hogy az embernek a szemcszája előtt; prémek és ékszeres és belépők, és bolerók, megfelelő színű új cipők, színes keztyűk és retikülök, olyan drágán öltözködnek, mintha a világon semmi baj sem volna, rajtuk van a férj (talán nem is a férj) legalább egy egész évi jövedelme... S minthogy nincsenek már nagy estélyek (az emberek nem hívják úgy egymást, mint azelőtt, nincs pénz a vendégeskedésre, — akit azelőtt halszor hívtak egy héten, azt ma már legföljebb, ha háromszor hívják, — a mondani világ és félvilág öltözködése viszont semmit sem engedett az aranyjezi standardból), ezek a lolettek egy-egy szombat este három-négy helyen is láthatók, hogy a ruha annál jobban amortizálódjék. Persze az egész nagy flanc hitelbe van s a hölgyek — kimondom, bármily nehezemre is esik — már nem is a férjük hitelét, hanem a szabónők hitelét hordják. A nagy divatszalon tulajdonosnőknek már alig van kedvük kímenni Párisba: hazahoznak 35 Riviera-kosztümöt és összesen három nő megy le a Rivierára, de abból is csak egy vásárol, a másik kettő inkább tavasszal utazik, csakhogy ocasiãoban vehesse meg a ruhát...

— Csuda dolog. Horá vezet ez?

— Hova? A divatszalonból minden ut — újra

csak a divatszalonba vezet. Azok a hölgyek, akik tönkrementek abban, hogy kitűnően öltözködtek, hogy továbbra is kitűnően tudjanak öltözködni, egyszerűen ruhaszalont nyitnak és most már saját rezsiükben folytatják a — jól öltözködést. Nézzén csak körül, egyre-másra nyílnak a különböző utasszony-szalokok; és jól is megy nekik. Az egyik legújabb pesti „Madame”-nak — ismert pesti dáma egyébként —, aki valóban kitűnő ízlésével és olcsó áráival néhány hét alatt igen nagy klientált tudott szerezni magának, olyan jól megy, hogy már egy kis aperszű is van róla forgalomban. Egy barátinője megkérdezte tőle, hogy kik rendelték eddig nála ruhát s ő hamarjában felsorolt egy pár nevet, véletlenül csupa ismert pesti démonét. „Na hallod”, — felelte a barátinő —, „te aztán lehetséges nő vagy. Alig pár hete nyitottad meg az üzletedet s máris — K. u. l. Hof-lieferant vagy...”

— Kitűnő... És mondja... mi lesz a pesti bálokkal az idén?

— Olvashatja. Készülődnek már az egész vonalon. Azt persze, hogy — hogy fognak sikerülni, senki sem tudja előre megmondani, mert az idei viszonyok még csak nem is hasonlíthatók a tavalyiakhoz. Tavaly például a színházakban is előölegtek a félsikerok: valahogy a líz-tizenötödik előadásig, ma már azonban a félsikernek még a fogalma is megszűnt. Nincs félsiker. Csak siker van és bukás. Csak „Feketeszaru eseresznye” van és — és itt most felsorolhatnák abécé sorrendben egy egész listát, amelynek végére, fájdalom, nyugodtan odabiggyeszthetném a Magyar Színház legfrissebb újdonságának, Helge Krog ur darabjának címét is...

— Amelynek miért címe ez, hogy: „Napos oldalon”?

— Erre, őszinte sajnálatomra, nem tudok felelni. De hogy a darab ezen a napos oldalon nem fog — napszúrásit kapni, az bizonyos. Nem tudom, hogy az urak milyen Zeiss-üveggel s

milyen pátkamerlegesen mérik előadhatóság szempontjából kezükügyébe került darabjaik fajtsúlyát, de aligha tévedek, ha azt állítom, hogy emek a szentimentálisán gúgya norvég Kotzebue-imitációnak a bemutatása olyan fölösleges luxus volt, mintha — tesszem azt — Aszlányi urat mutatta volna be az oslói Norvég Színház... A magyar publikum fűszeresebb kosztához szokott, ettől a norvég fajhás tejbajlótól bizony éhesen maradt. (Hogy képzelték egy pillanatig is a Magyar Színház tisztelt és népes vezérkarában, hogy ezelenek a Hartwigoknak és Wenkéknek és Joachimoknak és Esztereknek — und wie sie alle heissen — az a kondenzált-puliszka története érdekelheti az a pesti publikumot, amely előtt még egy Molnár Ferencnek is a legesilgőbb szellemi gátába kell öltözködie, ha azt akarja — ha csak azt akarja és semmi egyebet —, hogy a színházba bemenjenek... Vagy talán a Magyar Színház ezt nem is akarta? Csak Krog urat akarta bemutatni Budapestnek? A színházokat kiragasztani? A hommümléket közzétenni a (apokban?) Uraim, uraim! Igy megint bajok lesznek — mire eljön a nyár...

— Stop! További csépelés fölösleges...

— A színházaknak néhány szóval mégis tarlozom. Lázár Mária az, akinek elsősorban dajtom ányujtani a Skagerrak flórájának (hogy a Trondjem- és a Hardanger-fjordokéiről ne is beszéljék) legszebb virágait; mert életet és szépséget jelent a Vogel Eric (mi az a „c” betű a szó végén?) szép díszletű ellenőre is oly kopár szimpadon. Lázár Máriának „A gyűnge nem” óta új sarzsija van a magyar szimpadon; ez a pálmakarus és hosszú évekig inkább csak dekoratív előkora szerződöttet, érdekes szépségű hölgy ma a legfinomabb magyar színésznők legelső sorában tart komoly elismerésre igényt. Valóságos karrier-számba megy az az emelkedés, amely a tegnapi kabarezzinésztől ugyszólván máról-holnapra a kellemes, de jelentéktelen szimpadi beutélk sorából a legkomolyabban elismerendő művésznők rangjára emelte. Ma is rejtély élettem, hogy ez a szemmel látható átalakulás miképen mehetett benne véghez?... Gellért egy nemes és emelkedetten érett művészet egyszerű eszközeivel játszik egy öreg norvég Mosubósi, egy fjór-nagypapát, mély és bánatos színezéssel valami meghatón emberi coloritot adva a figurának s az elműlés és halál dermesztő lehelletét vetlve a figura játszi, öreges lípegésébe, gyermekes mondanivalóba, lemondó tekintetbe, sóhajaiba, gesztusaiba, Zala Karola, Turay Ida szerepléséről nincs megjegyzésválóm. Beregi egy bábó gúnygő sértődőltségével játssza a sértett férj fjordbától, míg Berezi és Pethó Zoltán jök. Utóbbi még meglepetéseket ígér... Bárdos Artur rendezése szükségyszerűen alkalmazkodik a darab ködös métabujához, — de mintha nem egészen helyesen használtnák föl képességeit: miért nem a „Katalin”-t rendeztették vele? Olyan durva hibákat, mint szeretve tisztelt Bródy Pista barátunk, a magyar operett- (és volt opera) rendező, aligha követelt volna el! Ezzel, a már eleve bukásra ítélt Székérhets tándickor-darabban, ugyan mit mulasson meg?

— Lényegesen örvendünk. Mi újság van még ma reggel?

— Ma érkezett ide a „Newyork Times” mult vasárnap száma, amely több mint egy hasabot szentel Hatvany Lili „Tonight or never” című darabjának, amelyet, mint minden Belasco-produkciót, nagy izgalommal vártak színházi körökben. Hát kérem: a Hatvany Lili darabjának odakint, minden sivndi és nagyítás nélkül: nagy sikere van! Egyetlen magyar bemutató sem sikerült még az idén, az összes

Ha minden kétséget kizáróan meg akarja állapítani, hol árusítanak

legolcsóbban szövetet, keresse fel „Népszerű osztályunkat”

Petőfi Sándor-utca 10. sz. alatt, ahol elsőrendű tiszta gyapju eredeti

francia és angol ruhakelmét 3.50, 3.90 és 4

pengőért, valamint 140-150 cm széles kabátszö-

vetet 6, 8, 10 és 12 pengőért vásárolhat.

LÁSZLÓ és FEKETE

különleges női- és férfidivatkelemék áruháza, Budapest, IV, Petőfi Sándor-utca 14-16

A közönség nem engedi levenni másorról a

Csodabár-t

Az utolsó előadások hírére a közönség megostromolta a jegypénztárt és elővételben kelttek el a szombati és vasárnapi előadások jegyei. A Fővárosi Operettszínház egy héttel prolongálta ezt a világhírű attrakciót.

Ma és minden este 8 órakor

Csodabár 76-83. előadás

A tea fogyasztás

egy nemzet kulturájának fokmérője. Aki rájön arra, hogy miként kell a teát fogyasztani, az sokat fog teázni, mert a tea egyszerű élvezetet nyújt. Jó teát és jól bevált főzõtádsítást adunk

tea-szaküzletünkben

MEINL GYULA RT

Hét nap négy új filmje

(A Reggel tudósítójától.) A mult hét a kisérő-filmeken kívül mindössze négy új „nagy” filmet hozott. Az idegennyelvű filmek budapesti vásárára való tekintettel az egyik közülük már újra néma, kettő szinkronizált s a negyedik csak részben beszélő. A némafilm — amelyet szimfonikus zenekar élő muzsikája kísért — a

„Piz Palü”.

turisztikai film. Akik lelkesednek a sportszerű hegymászásért, a megoldhatatlannak látszó turistafeladatokért, akik bele tudják magukat élni abba a sajátos hó- és jégvilágba, ahol az emberek hegyeszenvedélyből készek a halálra: azok bizonyára rendkívül fogják élvezni ezt az ebből a szempontból valóban sikerült filmet. Akik nem értik meg, miért kell éppen hóolvasdágok föléllé küzködni a lavinas hegyre — még azok is bizonyára élvezni fogják a szebbnél-szebb alpesi főlvételeket. Ami a kép némaságát illeti, ugy látszik, nem a beszéd és szinkron vagy a némaság döntő a magávalragadó sikerre. Hanem bizony csak az, hogy a film a nagy közönségretekre számára tökéletesen érdekes legyen... Sokkal általánosabban emberhívő film Lon Chaney utolsó vászon-szereplése.

„A viharexpressz”.

annak ellenére, hogy a kitünő karakterszínész itt egy tipikus mozdonyvezetőt alakít. A mozdonyvezető apró mániáiból, a fanatikus mester-ségszeretlet pedantériáiból kinő a morcos, tüskés, durvakérgű jömbérek örök figurája, akinek szinarany becsületessége minden kedvességnél többet ér. Sokszor láttuk Lon Chaneyt grand-guignol-szerepekben, amikor a ponyvamese azt kívánta tőle, hogy csupán szörnyű vagy groteszk legyen. Milyen kegyeletes véletlen, hogy halála előtti utolsó filmjében szabad ennyire

embernek és megkapó színésznek lennie. Phyllis Haver a legtehetségesebb szőke partnerek egyike... Nem jó a film címe: „Viharexpressz”... Bombasztikus. Régi iskola. Elveszi a film közvellen karakterét. A

„Poklok szigete”

cím se sejtet külön tartalmat mint a füzetes rémregények. Hát valljuk be, hogy az igazán kitünő játékon kívül (Ralph Graves, Jack Holt és Dorothy Sebastian igen természetesen színészek) a mese csakugyan a legelsőbb ponyvarekvizitummal dolgozik. Hollywoodi Afrika, remek és tiszta yankegyerekekkel álló csapat franczia idegenlégő, a belabbasi zenészkávéházban erényes és erélyes táncosgőrl, a kény-szermunka pokoli szigete és szökés moterosónakon a rivális halálával és happy enddel: kész a recept. A film föllirátai jóízűek, de túl sok van belőlük. Nem szabad föltámasztani a régi némafilm tehertételeit! A hét legtöbbet ígérőbb film címe:

„A gigolo”

a legkevesebbet vált be. Adva volt egy nagyon is mai téma, amelyet sokféle variációja egyikeben föltétlenül érdekfeszítő lehetett volna bemutatni. A szociális megvilágítás a művészi rendező kezében magától adódott volna s a biztosítékjau kalauz vezetésével el lehetett volna látogatni Zubkov parkettáncosok és Colette Cherijei kortörténeti riportbirodalmába. Ezzel szemben: soha még témát nyg el nem értettek, mint ebben az igénytelen, szürke kis filmben... Mikor jönnek már végre azok a filmek, amelyek újra megcsinálják nálunk a hangosfilmet (s általában a film) szükséges propagandáját? Mert nem igaz, hogy a filmek, sőt hangosfilmek bealkonyodott. Erre soha többet nem kerülhet sor. Csak jót kérünk! (d. zs.)

nagy ágyuk csak pukkantak, de a gránát benyúrt maradt: a „Tonight or never”-ről azt írja a „Newyork Times”, hogy — „kontinentális ieltálatat!” (Helen Gahagan, az amerikai Bajor Gizi játszotta a Gombaszögi szerepét, atkinék a föllépése mindig esemény Amerikában. Róla ezt írja a „Newyork Times”: „mint valami édes partfőm, úgy föltötte be a színházat Miss Gahagan bájos és finom lényé...”)

— Márka?

— Biztosan ő is a „Ce soir ou jamais” márkából való. Az amerikaiak imádják... H. L.-ről még azt is írja a „Newyork Times”, hogy: „ez a magyar irónő nagy karrier előtt áll Amerikában...” Nem végződik pechesen ez az év a szép Lili bárónőnek...

— Congratulations! Kinek s mihez szabad azonban idehaza gratulálnunk?

— Első áosztály: Adorján Máriának, egy fiatal álténekesnőnek, aki a Városi Színházban a „Trubadur” Azucená-jában lépett föl meleg sikerrel. A fölvonások végén elhangzó tapsokat elég győzte megköszönni a rokonszenves új énekesnő...

— Kinek még?

— Hát talán az összes budapesti színházaknál, abból az alkalomból, hogy Gadl Franciska (a setárgászák maximálása miatt) elhatározta, hogy német színpadra lép; de ugyanebből az alkalomból talán Franciskának is. Nem nagy öröm lehet fásült igazgatókkal a lelket kivitatókzóni. Lehet gratulálni Hunyady Sándornak is ahhoz, hogy — végre elutazott! Egy darabig még ünnepelték a jó pesti kollégák, egy darabig még örültek neki (legalábbis mutatták), de a végén már kezdtek kényelmetlenül érezni magukat, hogy Sándorka még itt marad s a végén még valamelyiküknek a helyére ül. Már kezdtek immel-ámmal beszélni róla, hogyha még egy héttig itt marad, egészen biztos, hogy a — cseresznyében is találtak volna valamit... Utólag!

Szórakozási front

1.

A ROYAL-ORFEUM briliáns novemberi műsora után decemberre is nagy nemzetközi attrakciókat hoz. Az egyetlen pesti orfeum nemcsak az összes pesti színházak között legnépszerűbb helysáival, de növéjával is meghódította a közönséget.

2.

A ROYAL-BAR viszont, Korányi Zoltán Royal-éttermének artisztikus kis dependance-a, decemberre újból hozza a világhírű Schwarz nővéreket. A két fiatal zongorista-tenemész december 3-án lép föl először a Royal bárban. Már átig várják őket.

3.

TARJÁN decemberben revüt hoz a Newyork-bárdban, címe: Pesti fox-follite. Szerzője természetesen újból Harnath Imre; főszereplői: Szokolay Olyi, Tarján, Pethes, Radó, Pártos és Silber; zeneszerző: Brodszky. Állfőlag az összes eddigi műsorok tejeje lesz...

* Nagysikerű szavalómatiné rendezett vasárnap Ascher Oszkár és szavalókörusa a Belvárosi Színházban. Vasárnap délelőtt egy felszög mosolyos fiatalember, Ascher Oszkár állt a Belvárosi Színház színpadára, egy fából készült könyvesekét szorongatót a kezében és egyetlen gesztus, minden színészi rekvizitum nélkül úgy megragadta a kis színház zsúfolt nézőterének közönségét, mint az eleven szókat csak egy-két kiváltságos művésze.

Kölcsön ad bundát, belépett estélyre, bádra, esküvőre

Palugyai szücs Nagymező-u. 20 (Andrássy-ut sarkán)

A BETHLEN-TÉRI SZÍNHÁZ
3 SZENZÁCIÓJA

Mihály—Hetényi: **3 Herzen in 2/4 Takt**
Koresmáros Nándor: **A drámai kerék**
Harnath—Hetényi: **Mon Paris**
Előadások 6 és 9 órákor

Magyar Színház

A napos oldalon

HELGE KROG háromfőlvonásos vigjátéka. Fordította: Beke Margit. Rendező: Bárdos Artur

Főszereplők: **Lázár Mária, Turai Ida, Zala Karola, Berezgi, Gellért, Berczy, Pető**

Vasárnap megérkezett Martin Öhmann, az Operaház vendégművésze, aki sem szélvihartól, sem — szerelmi viharoktól meg nem ijed...

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt érkezett Budapestre Martin Öhmann, a stockholmi és berlini operaház művésze, aki három estén keresztül lesz a Magyar Királyi Operaház vendége. Amikor a dunaparti szállóbeli lakásába belépünk, szokatlan látványban vau részünk: a szoba közepén ingujjban, gallér nélkül,

nyitott ablak mellett

egy atlétatermetű, jovialis kinésű, szőke uriember énekel, nem törődve a javában tomboló szélviharral és a szőnyegre csapódó jég-szilánkokkal. Soha ilyen bátor tenoristát!

— Nem fél, hogy megfázik?
Öhmann mosolyogva legyint.

— En tiszt voltam, sportember vagyok, nem félek semmitől. No meg azután az elődóm odafönn északon anyi hideget raktároztak el magukban, hogy még én is telítve vagyok vele, aki pedig kevesebbet vagyok odahaza. A zene és sport szeretele már gyermekkoromtól kezdve kísért.

— Elele, karrierje?

— Édesatyám a stockholmi Szent János-templom protestáns lelkésze volt, akinek gyönyörű énekkongját szívesen hallgatták a hívők. Kilencéves koromban már orgonán kísértem. A háboru előtt kerültem Milánóba, ahol ének mestereim Oxilia és Quadri voltak. A háboru alatt mint tiszt teljesítettem szolgálatot Gőteborghban. A háboru után pedig ott és Stockholmban több szerephen léptem föl. 1924-ben a newyorki Metropolitan Opera szerződöttel, ahonnan a berlini városi operához kerültem és itt kedvenc karmestereim Bruno Walter és Sebestyén György voltak. Azóta a művészethez még egy kapesz füz...

— És pedig?

— A feleségem, Isabelle Ghasall, szoprán-énekesnő, akivel igen romantikus körülmények között ismerkedtem meg. Az ő édesapja a perzsa sah orvosa volt, tudnillik akkoriban Perzsiában svéd

katonaság állomásozott. A feleségem 16 éves korában férjhezment egy svéd eredehez és amikor Európába látogatott, akkor ismerkedtem meg vele. Másik szerelmem a sport. Kitünő sielő és ökölívő vagyok, de ismerem az összes magyar futbalcsapatokat is és látam a ping-pong- és teniszversenyzőiket is játszni. Kehrling, Szabados és Barna, mind nagyszerű emberek. Ezenkívül magam vezetem Cadillac-koesimát, a Berlin—Stockholm utat 20 óra alatt szoktam megtenni.

— A házasságának története?

— Elfelejtettem megmondani, hogy már másodszer vagyok nős, az első feleségem táncosnő volt, az orosz balett tagja, aki azonban Amerikában elcsorzódott mellettem... Ez volt a szerencsém. Jó cserét csináltam.

Váradi Miklós

Az Andrássy-utí Színház szenzációs műsorában

TITKOS ILONA
MEDGYASZAY
VASZARY PIROSKA
KABOS GYULA
BÁRSONY-BAJBUKÁT
vendégszerepelnek
BÉKEFFI konferál

VIGSZÍNHÁZ

Nov. 24. Hétfő	Feketeszáru cseresznye
25. Kedd	Feketeszáru cseresznye
26. Szerda	A jó tündér
27. Csütörtök	Feketeszáru cseresznye
28. Péntek	Feketeszáru cseresznye
29. Szombat	Feketeszáru cseresznye
30. Vasárnap	d. e. 11-kor: Ez kell a gyerekeknek (Gyermekelőadás) d. u. 1/4-kor: A szent háng (Művészek helyzárakkal) este 8-kor: Feketeszáru cseresznye
Dec. 1. Hétfő	Feketeszáru cseresznye

Vasárnap hazajött Argentínából Gehl Zoltán,

az ismert portrérajzoló, aki néhány hónap alatt le-
rajzolta és lefestette Délamerika legszebb asszonyait

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap Buda-
pestre érkezett Délamerikából az ismert ma-
gyar portrérajzoló: **Gehl Zoltán**. Egy éve, hogy
elbucuzott fiatal feleségétől, három kiesi gye-
rekétől, hajóra ült és egyetlen podgyaszával: a
tehetségével megindult a messze óceánok felé.
Most látogatva jött haza, miután Argentínában
egy év alatt híres ember lett, keresett festő, or-
szágos nevezetesség. Nagyon sovány, hecselt az
arca. *Tizennégy kilót fogott — a hőségtől!*

— Egy luxuszózsón indultam el a 24 napos utra.
A fedélzeten elkezdtem rajzolni. Mögém állt egy ur.
Azután a második. Majd a harmadik. Egy amerikai
bankár lerajzolta magát és pénzt adott érte.
Azután egy gazdag spanyol következett.

Mire kikötöttünk Buenos-Airesben, megkerestem
az utköltősemet és volt néhány létre valóm.

De mit kezdjek ebben az óriási városban, ahol öt-
millió ember lakik! Még a nyelvüket sem értem.
Az argentinai spanyol a világ lezárkózottabb em-
beré. Olyan körökbe bejutni, ahol a piktor pénzt ke-

gős pálofák, meghívták az ország belsejébe,
regényes ültetvényekre, vászerü haciendákra
és aranyal fizettek művészetét. És hogy a
világ milyen kicsiny, arról is tud beszélni.
Amikor Buenos-Airesben kóborolt és műter-
met keresett, egy kapura kiakasztott cédula
után fölment az első emeletre, alkudozni kez-
dett egy szobára, ki is vette, azután a házi-
asszony kérésére fölírta a nevét, hazáját és
foglalkozását egy darab cédulára. (Argentíná-

ban nincs bejelentési kényszer!) Az asszony
összezsapta a kezét és így szólt: „Hát én festő
és magyar?” Kisült, hogy

három nappal előbb költözött ki ugyan-
abból a szobából Kiss Rezső, a kitűnő és
itt oly nagy karriert befutott magyar
portréfestő, aki három és félelvét töltött
Argentínában.

— Most hazajöttem egy kicsit — mondja Gehl —,
hoztam egy kis pénzt az asszonynak, meg a gyere-
keknek. Formázatosan egy szó sem igaz abból, amit
idehaza írtak rólam, hogy odakünt menyasszonyom
van. Alig vártam, hogy egy pár aranyat össze-
kaparjak és hazahozhassam nélküli családom-
nak. *Márciusig Európában maradtok, mert ilyen-
kor nyár van Argentínában, elviselhetetlen, tunya,
tikasztó nyár.* Ilyenkor a gazdag emberek, akiket
festeni vagy rajzolni lehet, vagy Mar del Platában
üldülnek, vagy Európában szórakoznak. Semmi célja
nem volna, hogy újabb 14 kilót izzadjak le ma-
gamról!

Harminckét kormánypolitikus van belekeverve a párisi Oustric-bankház botrányába: volt miniszterelnökök, nagykövetek, tábornokok, képviselők

Páris, november 23.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az
Oustric-bank bukása körül támadt botrány, a
félkező kísérletek ellenére, egyre nagyobb ará-
nyu. Egyre hangosabban emlegetik

francia parlamenti férfiak nevét, akik tu-
datos támogatói és haszonélvezői voltak
Oustric üzemeinek.

A képviselőház tudvalevően vizsgálóbizottságot
küld ki, amelyből cleve ki lesznek rekesztve a
ház összes ügyvéd- vagy bankártagjai. A viz-
gálóbizottság megválasztására kedden kerül
sor. Előrelátható, hogy az írás zajos esemé-
nyekben lesz gazdag. *Daladier ellenzéki vezér
szerint 32 jobboldali kormánypolitikus van a
botrányba belekeverve, de voltak Oustricnak
támogatói az ellenzéki oldalon is.*

Az Oustric-bank mindössze 11 éves. Ennyi
idő alatt küzdötte föl magát a volt pincér és
borügynök Oustric 1919-ben 1 millió frankkal
megalakult banküzete 250 millió nagy hitel-
intézeté, amely egyszersmind a 450 millió
Holdinge Française részvényteltségével is
rendelkezik. A Holdinge Française tárcájá-
ban egész sereg vezető jelentőségű francia
ipari vállalkozás részvényteltsége volt össze-
gyűjtve. Így többek között a Peugeot-auto-

mobilygáré, továbbá Franciaország legnagyobb
felhívítóvállalatáé, amelynek élén *Lederlin* kor-
zikai szenátor áll. A szenátor most igen kelle-
metlen megvilágításban emlegetik, csakugy,
mint az Oustric-vállalatok igazgatóságának
egész sereg más illusztris tagját:

tábornokokat, volt miniszterelnököket, nyu-
galmazott nagyköveket.

Igen valószínű, hogy az illusztris személyisé-
gek közül a legtebben teljes jóhiszeműséggel
fűződtek a nagystíli és káprázatos pályafutásu
Oustricot, aki valósággal lenyűgöző hatással
volt rájuk.

Az Oustric üzemei által okozott kárt egye-
sek 200 millió frankra, mások 300 millióra be-
csülik. Érdekes egyébként, hogy vasárnap
Oustric ellenféljelentést tett saját följelentői
ellen, akiket csalással és széllámpással vádol.
Ugy látszik, semmi túlzás nincs benne,
amikor azt mondják Párisban, hogy
az Oustric-botrány még csak ezután kez-
dődik igazán.

Oustric lakásán vasárnap házkutatás volt,
amelyhez a rendőrség két társukérral vonult
föl. A házkutatás a bankár Boulevard Haus-
mann 154. szám alatti lakásán a déli órákban
kezdődött és az éjszakai órákban még folyik.

Jose Uriburu

tábornok,
a köztársasági elnök

Gehl Zoltán rajza

Magdolna Carbo,

Uriburu elnök menyje

Gehl Zoltán rajza

reshet, a lehetetlenséggel határos. A kétségbeesés
szélen voltam a negyedik héten, amikor elfogyott a
kis pénzeszköm. Akkor — szerencsére — sarlachot
és differitist kaptam.

Látja, mennyire csodálkozunk azon, hogy a
sarlachot és differitist szerencsének tartja.
Mosolyog.

— A sarlach valóban szerencse volt, mert egy né-
met kórházba kerültem, ahol hosszú ideig elláttak
minden jóval. Nem tudom, mit csináltam volna. Mert
ha Argentínában szomorú középkori hagyományok
uralkodnak is, egyben egészen amerikaiak ennek a
gazdag országnak a lakói:

nem ismerik a baráti segítségét, a baráti kül-
csönt és nem tartják érdemesebb a segítségre
azt, aki önmagán nem tud segíteni.

A kórházban meglátogattam nap-nap után egy
Aufrecht nevű magyar gyógyszerárnyaros. Tíznegy
éve el odakünn, a maga erejéből küzdötte föl magát,
semmből. *Délamerikának legnagyobb gyógyszerár-
nyára az övé.* Gyár alatt itt a gyűvök egész kőméré-
kell érteni. Igen jószívű ember, aki lazaról hozta
magával a jótékonyág szellemét. Bőkezű, embersé-
ges. Jó szelleme az Argentínában tengődő magya-
roknak. Mert szomorúan kell elmondanom, hogy

a rettenetes klíma alatt a magyarok nem tudnak
dolgozni,

tengődnek, vegetálnak.

— Azután elvittem néhány rajzot az újságokhoz.
Megesodáltak, kiadták. *Kezdték rólam írni.* Lázasan
dolgoztam s a teljesen kihalt Buenos-Airesből, ahol
a nyár heve dühöngött. *Mar del Platába,* a fényűző
tengeri fürdőre utaztam képeimmel és ott kiállítás
rendeztem. Nagy erkölcsi sikerem volt.

Sorra megmutatja a spanyol, az angol, a né-
met és a magyar nyelvű lapok áradozó hangu
kritikáit. Gehl Zoltán arcképet sorra közlik az
újságok és azt írja róla a legnagyobb spanyol
lap: „Délamerikában még soha nem látott
szinharmoniaik művésze.” Azután előveszi az
albumait. *Festmények és rajzok fotográfái,*
száz meg száz egymásután. Keresu és büszke
spanyol szennorák, nevelő gyermekek, nagy-
szemű, alabástromarcu lányok. És kemény-
vonású férfiak.

Néhány hónap alatt egymásután festette,
vagy rajzolta le Gehl Argentína legelő-
kelőbb és legnevezetesebb embereit.

A mar del platai kiállítás megalapította a
híret, kinyitottak előtte a szalónok, a pompás és

A megszűnő
Mitterdorfer O. és Társa
Kigyó-utca 4
liquidációs áraitól mindenki beszél

A valódi
„WIMPASSING”
gumicszma

NATASA

Nemes és előkelő forma. Választékos
és érdekes, mint a neve. Natasa
jelenti a nemes orosz nő varázsát és
előkelő fajtát. Viselőjének ugyanezen
bájt kölcsönzi.

Eredeti angol Zipp-zár.
Fekete, világosbeige, barna és egérszürke
színekben. Krimmer hajtókával.

Ára:
magas, hajtókával P 26.80 hajtóka nélkül P 25.20
félmagas hajtókával .. 25.80 hajtóka nélkül .. 24.20

A valódi Wimpasing csizma talpán az oldalt feltüntetett csallagvédjegy látható.

WIMPASSING

Nagyban eladás: Palma, Budapest, VI. Paulay Rde. u. 12.

KÖZGAZDASÁG

Mit várhatunk a berlini tárgyalásoktól?

Berlin, november 23.

(A Reggel kiküldött munkatársának telefon-jelentése.) Tulmerész és vérmes reményeket semmiesetre senki szabad azokhoz a tárgyalásokhoz fűzni, amelyek a percben Berlinben folynak a németbirodalmi kormány és a magyar miniszterelnök között. Hogy pontosan miről van a percben Berlinben szó, milyen nézet-eltérések állnak még fenn a tárgyaló felek között és mennyiben sikerült tegnap a német külügyi hivatalban és ma délután gróf Bethlen István szállóbeli lakásán folytatott gazdasági tanácskozások során a két kormány kölcsönös kívánságait egymáshoz közelebb hozni és a tárgyalhatatlanná főnnálló ellentéteket áthidalni, azt a pillanatban nem lehet megítélni. Mégpedig azért nem, mert a diplomáciai lidomság ellen vért az a miniszter vagy referens, aki idő előtt elárulná a tárgyalások valamely részletét. De tulsok képzelőerő nem szükséges ahhoz, hogy megállapíthassuk, milyen ponton állnak fenn nehézségek, ellentétek, hol és miben remélhet bizonyos közeledés és melyek azok a kérdések, amelyek minden emberi számítás szerint a legközelebbi jövőben megoldást nyerhetnek.

Magyarország természetes érdeke azt kívánja, hogy Németország enyhítse a gabona- és állatkivitelt utáta gördített akadályokat.

Ami a gabonakivitelt illeti, a helyzet ma az, hogy normális termétfőliségünket a két nyugati szomszéd, Csehország és Ausztria és azon túl Olaszország eddig simán fölvetve. A tui szállítási tarifák mellett és a gabonáraak ezévi katasztrofális esőkkenése után csak megfelelő könnyítések révén van a magyar gabonának esélye arra, hogy Németországba versenyképes áron eljusson. Erre csak egy esetben volna mód, éspedig ha Németország a magyar gabonának is olyan tarifális kedvezményeket adna ugy a birodalmi vasutakon, mint a német hajózási vállalatoknál, hogy fölvehesse a versenyt egyrészt a jugoszláv, másrészt az amerikai gabonával. A helyzet még nyáron is az volt, hogy a baskai buza a Dunán ugyanannyi fuvart viselt sokkal hosszabb út ellenére, mint a magyar buza Pestől Regensburgig.

Másként áll a helyzet állatkivitelnél kérdésében. Németország igen nagy hus- és zsiradék-szükségletének Magyarországra csak igen kis hányadrészt fűdözi. Ennek oka egyrészt a német állategészségügyi intézkedések szigorúságában van, másrészt pedig abban, hogy Németországnak legfőbb agrárius szomszédjával, Lengyelországgal, amelytől igen mély politikai ellentétek választják el, még ma sincs ratifikált kereskedelmi szerződése, minden kedvezményt tehát, amelyet a német kormány Magyarországnak megadna.

a legtöbb kedvezményt záradékanak révén a lengyel állatkivitelnek is javára esnék.

Igaz, a lengyelek ma is jelentős mennyiségű élő sertést visznek be Németországba, de csak tengeri úton, mert a kihajózott sertéseket nyomban levágják és földolgozzák, ugy, hogy az a veszedelem, hogy a német állatállományt megfertőzhetnék, cleve ki van zárva.

— A német mezőgazdaság ma olyan katasztrofálisan rossz helyzetben van — mondotta A Reggel tudósítójának a német gazdasági élet egyik vezető embere —, mint még soha a német birodalom fennállása óta. Ha most az importált vágóállatok megfertőznék a ma még tökéletesen intakt német állatállományt, ez a német parasztság és birtokososztály pusztulását jelentené.

Magyar részről ennek azt vetik ellene, hogy a német-osztrák határon a keletre, tehát Magyarországról érkező állatszallítmányok részére exportvámóhidat lehetne fölláztatni.

Ez viszont a délnémet agráriusok heves ellenállásába ütközik. A legkisebb ellenállás még mindig a hustermekek bevitelére nyílvánul meg, de azért Magyarországnak még mindig élelbevegő érdeke, hogy élőállatbevitel is megkönnyíthessék.

Beavatott körökben remélik, hogy sikerülni fog a berlini tárgyalások során a magyar szalonna, szalámi, füstöltus, stb. bevitelét megkönnyíteni.

főleg azért, mert a német és magyar termékek között igen jelentős, sokszor 50%-ot meghaladó árkülönbség van. A német kormány ezáltal a drágaság elleni harcát könnyebben folytathatná és lehetővé tenné, hogy a német munkások élelmezése olcsóbb legyen, ezzel a munkabérek is esőkkenjenek és így végeredményében a német ipar exportképessége fokozódjék. Ezek a kérdések állnak a tárgyalások központjában. E szempontból

döntő jelentőségű volt az a tanácskozás, amely vasárnap délután Bethlen miniszterelnök szállóbeli lakásán a miniszterelnök és Schiele német közlelmezési miniszter

és más német vezető államférfiak között lefolyt.

Kedvezőbb a helyzet egyes magasértékű mezőgazdasági termékeink exportja terén. A vaj-, tojás-, fűzelék-, gyümölcs- és baromfikivitelünk Németországba a legutóbbi évben rendkívül emelkedett. Az exportra különösen a két piac között főnnálló árdiszcrepancia hat ósátökélon.

mert például Berlinben egy font, tehát félkiló liba pontosan annyiba kerül márkában, mint nálunk 1 kiló, tehát a két-szerese pengőben.

— Csak a magyaroktól függ — jelentette ki német informátorom —, hogy ezekben a cikkekben kivitelüket megsokszorozzák. Természetesen csak minőségileg kifogástalan, egyenletes és standard árut vesz föl a német piac és meg vagyok győződve, hogy Magyarországra az idők főnnálló árdiszcrepancia hat ósátökélon.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint az a céltudatos és szívósság, amellyel a magyar küldöttség, élen a miniszterelnökkel, a berlini tárgyalásokat vezette és az a törekvés, hogy olyan kompromisszumot találjanak, amely mindkét állam érdekeit kielégíti, továbbá az a főtlőn és minden idegent megelévelelő barátság, amellyel a német kormány képviselői a magyar miniszterelnökhöz fogadták, följosóit arra a reményre, hogy ezt a mindkét részlől keresett kompromisszumot, amely

különösen az élő állatok terén

vitalis érdeke Magyarországnak, a közeli hónapokban, sőt lehet mondani, talán már a közeli hetekben sikerül létrehozni.

A textilgyárak a fázisadózás kérdésében két pártra, a Goldberger- és Drucker-pártra szakadtak

(A Reggel tudósítójától.) A kereskedelmi kamara minapi teljes ülése tudvalevően ugy határozott a textilárak fázisadója ügyében, hogy a miniszteriumnak a tiszta egyházrendszer behozatalát fogja ajánlani és tehát

elveti az ugynevezett vertikális rendszerű gyáraknak azt a kívánságát, hogy a gyárakra nézve vegyes fázisrendszert alkalmazzanak.

Ezt a nagyhorderejű kamarai határozatot, amit A Reggel értesül, éles és elkeseredett harcok előztek meg a Textilgyárosok Egyesületében, ahol a Weisz Fülöp elnökelele alatt tartott minapi igazgatósági ülésen a vertikális gyárak, vagyis azok, amelyek a fonástól a kikészítésig mindent maguk végeznek, azt követelték, hogy a többi gyárak fizessék a főzbenő forgalmadókat, ók pedig mentesíttessenek alóla. Minthogy a szinte keshegyig menő vitákban, amelyekben az egyik oldalon négy gyár, a Goldberger, Filtext, Fésűs Fonó és Fiedler-gyár állott szemben az összes többiekkel, küzdiük még a Magyar Pamutiparral is, megegyezni nem tudtak, ugy határoztak, hogy a kélféle álláspontot a kamara elé terjesztik, hogy az mindkettőt vigye tovább a miniszteriumig. Eber Antal nem akarta a kamarát erre a postés szerepre fölhasználni, hanem

döntésre akarta vinni a kérdést. A kamara teljes ülésén aztán kiderült, hogy a Goldberger-fele megoldást mindössze négy gyár akarja, míg

az összes többi gyárak, a kereskedők és a textilszakma minden érdeklője a tiszta fázisrendszer bevezetését kívánja.

Magu Eber és Székács is a Goldberger-fele megoldás ellen foglalt állást és a Drucker Géza által képviselt állásponthoz esatlakoztak s így Goldbergerek teljesen izolálva maradtak. A kamara határozata, amelyet ritkán tapaszalt ízgalom előzött meg s amelynek megfozabala előtt a kamara épületének folyosóin nagy számban egybegyűlt textilérdekeltek szakatlanul heves vitákat folytattak le, a vertikális gyárakra nézve nem jelent veszteséget, csak egy eddig élvezett előnyös pozíció esőkkenését, amelyért azonban más léren bőséges ellen-szolgáltatást nyerneek. Vasárnap egész nap folytak kisérletek, hogy még mielőtt a kamara előterjesztése a miniszter elé jut, valami kompromisszum létesüljön a harcban álló textilgyárak közt, de a kisérletek eddig nem vezettek eredményre. Most kíváncsian várják, hogy az elkeseredett küzdelemben melyik párt mellé áll a kereskedelemügyi miniszter.

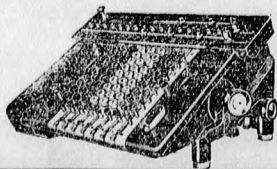
A Futura és a gabonacégek között tárgyalások folynak, hogy miképen vonják bele az üzletbe a gabonakereskedelmet

(A Reggel tudósítójától.) Amit a tőzsde gabonaszakértői már hetek óta hangoztattak, hogy a Futura nagy gabonavásárlásaiból előállott engagemenget a tojális kereskedelem ki-

kapcsolásával lebonyolítani nem lesz lehetséges, azt most, ugy látszik, a Futura és a földművelési miniszterium is fölismerte. Erre mutatnak azok a tárgyalások, amelyek egész hé-

Rheinmetall

VILLAMOS AUTOMATA SZÁMOLÓGÉP

Biró és Eckstein modern irodagépek vállalata

ÚJ HELYISÉGEINK

V, Báthory-utca 5
(Honvéd-u. sarkán)

Kérjük előjegyezni!

ÚJ TELEFONSZÁMUNK

124-61

ten át folytak egyfelől a *Leszámítolóbank*, *Hítelbank*, a *Strasser és König cég*, továbbá a bécsi Centralstille budapesti megbízottja, másfelől a földművelésügyi miniszterium közh. A Futura ma még jókor ismerte föl, hogy a főlvasárolt mennyiségok lebonyolítása *sulyos nehézségekkel jár* s tapasztalnia kellett, hogy mihelyt buzát ajánl ki, a kül földi kereskedők

nem azt a mennyiséget veszik figyelembe, amely pillanatnyilag kínálta tárgyat képezi, hanem az egész főlvasárolt mennyiséget, amely ezenfelül még napról-napra növekszik is.

Ilyen körülmények közt az a megoldási mód merült föl, hogy a főntebb említett cégek a Futuratól egy bizonyos meghatározott mennyiségű buzát vennék át olyképen, hogy

a még fümáradó mennyiségekre opcióit nyernének azzal, hogy a Futura csak ak-

kor eszközölhet külföldi eladásokat, ha a konzorcium által átvett mennyiség már teljes lebonyolítást nyert.

A konzorcium ezenkívül arra törekszik, hogy mindazon gabonacégeknek, amelyek a tranzakcióban részt akarnak venni, *mintegy állandó-közölknek részeseit* biztosítsa az üzletről, de, amint *A Reggel* értesül, az e szempontból számbajöhető cégek *egyelőre tartózkodóan viselkednek* a tervvel szemben, mert az a meggyőződésük, hogy nekik nem juthatna azokból a külön kedvezményekből, amelyek a Futura a konzorcium tagjainak biztosítana. Minthogy azonban a Futurának minden érdeke, hogy a kérdésben mielőbb megoldáshoz jusson s ezért a megfelelő és méltányos áldozatoktól sem fog visszariadni, főzsdét körökben azt remélik, hogy a *jobb hét folyamán meg fogják találni a hivatott utat* abból a komplikált és nehéz helyzetből.

A debreceni építőiparosok visszakérlik azt az ötezer pengőt,

amelyet az egyetemi építkezésekre adományoztak, meri a miniszterium házi kezelésben végezteti az építést

(*A Reggel tudósítójától.*) A napokban vált közismertté, hogy a debreceni klinikai raktárházak építését a központi egyetemi épület miniszteri biztossága pályázat mellőzésével, *sajdó rezsisben kívánja fölépíttetni*. Minthogy már a debreceni egyetemi csillagvizsgálójának építésével is ugyanez történt és a csillagvizsgáló megtervezését a miniszteri biztossá, ugyanarra a Müller Félix építészmeérnökre bízták, aki a rezsisben való építkezést is vezeti, a debreceni ipartestület most *igen élesen foglalt állást ezek ellen az intézkedések ellen*. Az éles állásfoglalásnak az a magyarázata, hogy amióta a debreceni központi egyetemi épület munkáit a régi vállalkozóktól, vitéz Kalona Mihály és Stegmüller Árpádtól megvonták és pályázat mellőzésével a rezsisben való építkezés mellett döntöttek a kultuszminiszteriumban,

azóta a rezsisben való építkezés rendszerré vált.

Csak természetes, hogy a helyi iparosság a legnagyobb idegenkedéssel fogadja a közoktatásügyi miniszteriumnak ezt a rendszert, annál is inkább, mert maga a város is *jelentős összegeket adott az egyetemi építkezésekre*. Igen érdekes az a nézeteltérés is, amely a miniszteri biztosság körül a volt vállalkozó és a miniszterium között fölmerült s amelyre nézve a vállalkozók a *minan memorandumot adták át Szily Kálmán államtitkárnak*, amelyben nyilatkoztak arra a lehetőségre, amely Müller Félix miniszteri biztossá szerződés körül, *szertartók, van*.

Az állítják, hogy Müller a volt vállalkozók fizetett szakértője, a differenciák fölött döntő hármas bizottság tagja és végül a volt vállalkozók költségére és terhére folytatandó rezsi-építkezés miniszteri biztossá s olyan ez tényleglen összeférhetetlenség, amely ellen egyébként a mérnöki kamara döntését is provokálni fogják. Mint az egyetemi építkezések érdekes pikantériáját beszélük végül azt is, hogy

a volt vállalkozók a debreceni egyetemi internátusnak adományozott 5000 pengőt most a kultuszminiszteriumtól visszakövetelik.

Követelésüket arra alapítják, hogy a szerződés aláírása előtt 50.000 pengős adományt kértek tőlük az internátus részére. Hosszas alkudozás után végre 25.000 pengőben történt megállapodás, amire a vállalkozók elélegkelt 5000 pengőt azonban be is fizették. Az adomány elemében a vállalkozók állítolag azt az ígéretet nyerték, hogy *ők fogják végezni az egyetemi internátus emeleti ráépítését és az egyetemi tanári lakások építését is*. Most, minthogy ezeket a munkákat elvonják előlük, aminek következtében kárt szenvedtek, visszakérlik 5000 pengős adományukat.

AMIRŐL MINDENKI BESZÉL

A tisztviselőház fölépítésére annak idején a PK vezetése alatt a nagybankok konzorciuma alapították azzal a föladattal, hogy az építkezések céljaira *rendelkezésre boesátanak 30 millió pengőt*. Az építési kölcsön föltételei azonban nemigen vették figyelembe a gazdasági viszonyokat, úgy, hogy a *kölcsönt sem az állami, sem a magán tisztviselők nem tudták használni* s az előirányzott 30 millióból *mindössze csak egymillió pengőt vettek igénybe*. Bizonyos alkalmi egyesületek most mindenképen azon vannak, hogy a bankok pénzügyi-arában parlagon heverő milliókból maguknak *olesó kölcsönöket biztosítsanak* és amint *A Reggel* értesül, a FAKSZ-nak már eddig is sikerült a pénzügyminiszternél kieszközölni, hogy hárommillió kölcsönt kaphjon a megmaradt milliókból.

Minden tiltakozása hiábavaló volt a kereskedelenek a posta-, távirat- és telefonárifák drágítása ellen, a tarifák november 15-én életbeléptek. A kereskedelem most *takarékossággal* akarja kivédeni a posta árártágítását és ezért az OMKE a követeléseket ajánlja a kereskedőknek: Minthogy a levélpostai díjazás a küldemény sulya szerint emelkedik és a helyi levél 20 grammig 10 fillér, 40 grammig 14 fillér, ezental a kereskedőnek *könnyű* levélpapírost kell használnia és az eddiginél fokozottabb mértékben kell igénybevennie a *levelezőlap* használatát. Nagy megtakarítást jelentene a kereskedelem levelezésében, ha a jövőben *nyomatványként* küldenek szét azokat a közléseket, amelyek *eddig levelekre szütek*. A kereskedők nagy része nem is tudja, hogy a posta mi mindent szállít nyomatványként, vagyis a levélnél *olesőbb* tarifával. Nyomatványként lehet küldeni *árjegyeket, ajánlatot, hirdelést, földési és piaci jegyest, körlevelet, árképzésre vonatkozó, valamint az árak lényegéhez tartozó minden följegyest, továbbá átutazási értesítőket*. Meghívókat, ha a tárgyszorozat kézirással vagy mechanikailag uton van beírva, szintén nyomatványként továbbíthat a posta. További megtakarítást lehet elérni azzal is, ha nyomatványokat *cím nélkül adnak postára*, vagyis úgy küldenek szét egy bizonyos helyre *több azonos szövegű nyomatványt*, hogy gyűjtőnevet írnak rá. Például: Egyfilleres portóval küldhető szét az a nyomatvány, amelyre ez van írva: *a soproni fűszerkereskedők részére*. Az ilyen küldeményeket maga a posta viszi szét a kereskedőknek.

Tíz évvel ezelőtt 4000 tisztviselő és hadirokkalet akciót indított, hogy házhelyhez jusson és vagyonlaksárukból szerény családi házakba költözhesen. 611-en jutottak parcellához, akik *magukra vállalták a várossal szemben az utcarendezésnek és a közművek létesítésének minden költségét*, csakhogy minél hamarabb fölepüljön a hájléuk. A családi házak fölépítése azonban a hatszázegynéhány tisztviselőcsalád lelkében *mindedig még ábránd maradt*, mert a főváros nem segíti hozzá a telektulajdonosokat ahhoz a *10 millió pengő kölcsönhöz, amely az építkezések megindításához volna szükséges*. Pedig ez a 10 millió pengő teljes egészében az építőipari munkanélküliség *enyhítésére jutna*. Hiába, nincs pénzo a fővárosnak...

A Fiedler-féle komáromi lenipari rt., amely ellen az *Ipari Jelzőlogintézet* zárlatot vezetett és amelynek fizetési nehézségeiről a lapok is megemlékeztek, tárgyalásokat folytat a kibontakozás érdekében. A kibontakozás a *hivatatos ténylezők is elősegítik*, hogy a vállalat, amely hazánkban a szakmájába vágó ipari meghonosította, a magyar lentermelés 25%-át földolozza és amelynek fümáradásához így fontos agrárérdekek is kapcsolódnak, zavartalanul folytathassa működését.

A Magyar Államvasutak régi szénkötései tudvalevően február 1-én lejárnak és ez az oka, hogy a mult hét folyamán *új versenyárgyalásokat írtak ki a szén szükséglet beszerzésére*. Gazdasági körökben *nagy meglepetést kellett, hogy ezuttal 30%-kal kevesebb szén beszerzésére törekszik az Államvasut, mint az elmúlt években*, ami a bányák termelésében nagy hiányt jelent, hiszen az Államvasutak eddig az egész termelés 15%-át vették át. A széntársulatok még sulyosabban éreint, hogy a vasut most *huszszázalékos ármérséklet* akar kieszközölni, ami ellen természetesen a társaságok minden eszközzel védekezni akarnak és arra utalnak, hogy a *német bányák még 6%-os árdredukción is csak azzal a föltétellel egyeztek bele, hogyha 10%-os bérleszállítást eszközölhetnek*. Minthogy most végre minden állami üzemben a legvégsőkig menő takarékoság a jelző, és mert a szénárak tervezett leszállításával *kereken 15 milliót akar az Államvasut megtakarítani*, a kérdés körül előreláthatóan kemény küzdelem fog kifejlődni, annál is inkább, mert az ipari és egyéb szénbeszerzéseknél a szénárak alakulására döntő befolyást gyakorol az ár, amelyet a MÁV fizet.

A Hítelbank lekötötte a 3 milliófontos állami előlegkölcsönt. Wexler Sándor a Hítelbank közreműködésével megállapodott az N. M. Rothschild & Sons londoni bankház vezetésével, azzal a feltétellel, hogy *17 millió pengő összegű angol fontra, dollárra és svájci frankra szóló egynégy magyar kincstári váltók lezárolására tárgyában*. A tranzakció a hosszuletaratú kölcsön előlege. A kincstári váltók lezárolása e csoport bankai jutalékával a kincstárra *6,5%-nak megfelelő kamattelérrel jár*.

MEGJELENT!

BACILLUSVADÁSZOK

PAUL DE KRUIF világszerte ismert könyve. Bevezetéssel ellátta ENTZ BÉLA egyet. tanár.

Számos képpel és műmelléklettel. Érdekesebb minden regénynél, igaz-masabb minden detektívtörténetnél.

Ára füzve P 9.-
Félbörkötésben P 12.-

Kapható a könyvkereskedésekben és a kiadónál

GUTENBERG KÖNYVKIADÓVÁLLALAT RT
Budapest IV, Eskü-ut 3

Két részletben is fizethető!

Tessék kívágni és beküldeni!

GUTENBERG KÖNYVKIADÓVÁLLALAT RT Budapest IV, Eskü-ut 3

Megrendelem a **Bacillusvadászok** című könyvet, füzve félbörkötésben

Név:

Állás és foglalkozás:

Pontos cím:

(Nem kívánt rész tölendő!)

A hét eseménye a

Caffé

MIAMI

megnyitása
csütörtökön este

Erzsébet-körut 39

VASÁRNAPI SPORT

Az újpesti játékosokkal megerősített Bástya fontos bajnoki ponttól fosztotta meg Szegeden a Hungáriát

Kétszer vezetett a lelkes szegedi csapat és a Hungária csak nagynehezen tudott 3:3-ra kiegyenlíteni a vesztesre álló mérkőzésen. — Győzött a Ferencváros és a Sabária. — Két bajnoki mérkőzés elmaradt, egyet nem fejeztek be a dühöngő vihar miatt

(A Reggel tudósítójától.) Zápor és jégverés viharzott végig vasárnap délután a pályákon, úgy hogy a hat bajnoki mérkőzés közül „jogerősen” csak három játszottak le. Leghasználatosabb állapotban a Millenáris-pálya maradt, az Újpest és a Nemzeti vezérkara azonban keveselte a nézők számát, amire Klein bíró megértően bement a „bajnoki mérkőzésre alkalmatlan”. A közönség természetesen nem volt hajlandó bajnok belépődíj lefizetése ellenében bárdtságot mérkőzést ghibelni végig, elkezdésében előbb bírőverést akart rontónozni, majd a közbejött akadályokra való tekintettel (a rendőrség ezáltal úmpeprontást követelt el) meglegedett végül — a belépődíjak visszafizetésével. A Boeskoj és a III. kerületi debreceni találkozója elmaradt, a Pécs-Baranya—Budai „II”-mérkőzést pedig a második félidő 31. percében, amikor a pécsiék már 2:1-re vezettek, Boronkay bíró lefújta, úgy hogy az egész meccset újra kell lejátszani. A sporttársadalmat figyelme Szegeden összpontosult, ahol csalmem

teljes sikerrel járt a Bástya „betörése” a vendég Hungáriával szemben. Az újpesti játékosokkal megerősített szegedi csapat 3:3-as elődöntőben harcolt ki és bizony könnyen megtörténhetett volna, hogy a sél-férekérek mindkét bajnoki pontot Szegeden hagyják... A Sabária pompás játékkal 3:1-re verte a Vasast, a Ferencvárosnak pedig némi kis javulás is clegendő volt ahhoz, hogy a seregújító Kispestet 5:2-re elintézte. A bajnoki lista ezekután így fest:

1. Hungária	---	9	6	3	0	34:11	15	(3)
2. Újpest	---	8	5	2	1	23:12	12	(4)
3. III. ker. FC	---	8	5	2	1	21:11	12	(4)
4. Sabária	---	10	5	2	3	18:15	12	(8)
5. Ferencváros	---	9	2	4	2	19:13	10	(8)
6. Boeskoj	---	8	3	4	1	19:17	10	(6)
7. Bástya	---	9	3	2	4	16:18	8	(10)
8. Vasas	---	9	3	2	4	16:19	8	(10)
9. Nemzeti	---	8	1	3	4	8:15	5	(11)
10. Budai „II”	---	8	1	3	4	9:25	3	(11)
11. Pécs-Baranya	---	9	2	0	7	13:27	4	(14)
12. Kispest	---	9	1	1	7	14:27	3	(15)

Bástya — Hungária 3:3 (2:2)

Szeged. — 3500 néző. — Bíró: Barna Béla

(A Reggel kiküldött munkatársától.) A bajnokságban vezető Hungária látogatása a szegedi oroszlanbarlangban hatalmas meglepetést hozott. A bajnokjelölt kénytelen volt az elődöntővel megelégedni, olyan gólaránnyal, ami bizony nem válna dicsővégre. A meglepetés majdnem még teljesebb lett, mert

a Bástya kétszer szerezte meg a vezetést, sokáig vezetett 3:2-re is és a Hungária csak nagynehezen tudott egyenlíteni.

Kis hiba, hogy Szegeden hagyta a második pontot is és ezzel — a veretlenségét. Az eredményben főrészes a lehető legnagyobb időjárás. Dél-élelt ragyogó naposít, tavaszias meleg volt, mindenki kabát nélkül járt, sőt még a meccsre is úgy ment ki. A Hungária nem indított különvonalat, mégis hatalmas számban utaztak le hívei, hogy a csapatukat biztathassák. Szeged városának különben is ünnepi sporteseménye volt a testnevelési kongresszus, amelynek vezetői, élükön Klebelsberg kultuszminiszterrel, meg is jelentek a pályán.

Itéletidő a pályán.

A mérkőzés kezdete előtt tíz perccel hirtelen óriási vihar keletkezett. Percek alatt gyűltek a fekete felhők a pálya fölé és olyan itéletidő következett, amelyre a legöregebb szegediek sem emlékeznek.

A zápor percek alatt tönkretette a pálya salakos talaját.

Eléinte erős szél fujt, amely nem engedte meg, hogy a játékosok magas labdákkal védekezzenek a sár ellen. Ezen a talajon nem érvényesült a Hungária nagyobb játékkultúrája.

A Bástya alaposan megerősített csapata óriási lelkesedéssel küzdve, sokkal jobban bírta cicomanélküli, gyors játékával a talaj

nehézségeit, mint flomkodó, technikázó ellenfele.

Rendez talajon bizonyára más lett volna az eredmény, de a Bástya képességeiből így is annyit árult el, hogy tudását nagy tiszteltében kell tartani. Már a múlt vasárnap a III. ker. FC ellen is jól játszott, de mostani megerősített csapata meg a multheti játékok is fölülmulta. Az eredményt tehát reálisnak kell neveznünk, azzal a megjegyzéssel, hogy a Hungária sok gólhelyzetet hagyott kihasználatlanul. Az első félidőben többet támadott, a Bástya viszont a második félidőben volt többet frontban és

sokkal közelebb állott a győzelemhez, mint a Hungária.

Nem hiába hívják a szegedi pályát „oroszlanbarlang”-nak, ezáltal a Hungária hagyott ott egy értékes pontot.

Bevált a Bástyában az újpesti erősítés.

A Hungária nem állította be csapatába Barátkyt.

Ez érthetetlennek fog látszani mindenki szemében és így is van. Barátky állítólagos felegyelni vétsége miatt maradt ki az együttesből, amelynek pedig kétségtelenül egyik legjobb tagja. Ha ezen a talajon Barátky játszik a megszokott formában levő Kalmár helyett, a Hungária megnyeri a mérkőzést.

Kalmár egész győnge volt.

Passzá alig sikerült. Látható volt, hogy ez a talaj még nincs inyre. Valósággal megbénította lassúságával a csatársort. A Hungária védelme nem működött kifogástalanul, amit a bekapott három gól is ékesen bizonyít. Félperce alatt két gólt kapott. Mandl nem bírta ezt a talajt és csapatának egyik leggyőngébb embere volt. Nem tudott fordulni a sárban, minduntalan elcsuszott és nagyon bizonytalanul állt a

lában. Ujvári két góiban ludas, bár ő is joggal panaszkodhatik a pályára. Nagy volt a védelem legjobb tagja. A földzetsorban Weber nagy munkabírása tűnt ki. Kleber és Sebes nem voltak a szokott jók. A csatársorban Hirzer volt a legjobb. Agilitásával nagy hasznára volt csapatának és tömte Tieska két pompás labdákkal. Tieska három nagy gólhelyzetet hagyott ki és így ő sem kaphat kitünő osztályzatot. Skvarek csak a centerben tudta megmutatni képességeit, amikor helyet cserélt a második félidő vége felé. Kalmárral, Varga ezáltal jobban játszott, mint a múlt héten, de fölénségét még mindig rossz nézi.

A Bástya hatalmas erősítést kapott az Újpesttől Havas és Kuruczy személyében.

Érdekes, hogy a Bástya csapatában ezáltal már öt olyan játékos játszott, akik az Újpestben is szerepeltek már. A Bástyának különböző a csatársora erősödött meg. Három embert cseréltek ki a multheti támadósorból. Az újak Hernádi, Possák és Havas voltak. A szegedi csatársor most már nagy játékerőt képvisel és aki látta a multheti gólképtelenséget, az csodálkozva állapította meg, hogy a Bástya támadósora mennyire följavult. Hernádi elsőrangú szélső volt. Ugy séfált el Sebes és Mandl mellett, hogy állandó veszélyt jelentett a Hungária kapujára. Possák nagyszerűen játszott és tömte labdákkal szélsőjét. Szedlacek, mint mindig, intelligensen irányított. Havas jól illeszkedett bele a támadósorba. Ebben a játékban annyi képesség van, hogy az Újpest még vissza fogja vásárolni a Bástyától. Korányi II. volt a támadósor leggyőngébb tagja. A halfsor tengelyében a fiatal Kuruczy szorgalma nagyszerűen bevált. Kalmár kellett fognia és hogy a széke centerben nem sikerültek az akciói, abban elsősorban neki volt része. Tóth és Riesz jó segítő társai voltak. A védelemben a két hátvéd imponáló biztonsággal rohant. Emmerling és Sudy a gyors belemenes és a nagy fölszabadítórúgás emberei. Beneda a gólokrol nem tehet, ezenkívül alig volt komoly munkája.

Barna bíró jól vezette a mérkőzést. Legsúlyosabb hibája egy korner rossz megítélése volt és ha egy bíró csak ennyit hibázik, akkor már örülünk kell.

Félperce alatt két gólt kap a Hungária

A helyválasztásnál a Hungáriának kedvez a szerencse. A Bástya kezd szemben a szélviharral. Az idő most teljesen alkalmatlan a játékra. Zuhog az eső és a pálya percek alatt víz alatt áll. Néhány perccel előbb még ragyogó naposítás és tavaszias meleg volt, most rég nem látott vihar dühög. Az állóhely közönsége átfut a tribhüre és aki teheti, fölélt alá menekül. Csak a szegény játékosoknak talajban az itéletidőben játszani. A játékok nagyon nehezen fejlődik ki. A játékosok csuszakabak, a passzok elakadnak a sárban, vagy rossz helyre mennek. A Hungária a szél támogatásával vezető első támadásait. A 3. percben Hirzer jobblábbal haszálgyúra a kapu mellé. Beneda kiejt egy sáros labdát, de még van ideje menteni. Az 5. percben Tieska védelmes lefutása okoz izalmat. A Hungária kornert ér el és csak ezután vezet a Bástya az első komoly támadást. A 10. percben Hernádi nagyszerű helyzetbe kerül, de lövése a kapu fölött süvít el. A Hungária csatársora nem tudja kihasználni a szél támogatását. A középben Kalmár gyakran ront és passzá nem a rétek. A 15. percben Skvarek lő a kapu mellé. A Bástya támadásait elsősorban a gyors Hernádi vezeti. A Bástya is kornert ér el, majd a másik oldalon Skvarek pompás bombáját Beneda teszi ártalmatlanná. A Hungária kapuja előtt Nagy Ilyukát rug, de még van ideje hazadni Korányi II. előtt. A Hungária támad többet és végre a 20. percben

jól sikerült akéő eredménye Hirzer sarkos gólja: 0:1.

A következő percben Kalmár és Beneda összeesapnak és a kaput föl kell masszirozni. A Bástya lelkes ellentámadásba fog. A 29. percben

Szedlacek szüktelt Hernádit, aki lefutja a védelmet és bekanyarodva, pompás sarkos gólt rug Ujvári kapujába (1:1).

A Bástya vérszemet kap és a Hungáriát megzavarja a gól. Ujvárazés után ismét villámgyors Bástya-támadás következik. Possák, Mandl és Sebes közös hibájából egyedül kitor és tíz méterről lő a kapura.

Ujvári rozsol helyezkedett és a labda a kapu közepén ér a hálóba (2:1).

Harmine másodperce alatt két gólt rugott a Bástya és most már teljesen megváltozik a helyzet képe.

TUNGSRAM

MEGBIZHATÓ

JÓ

Fizessen elő a PESTI FUTÁR.

Egész évre 12, félre 6 pengő

Minden új előzetes ajándékot kap. A PESTI FUTÁR kiadóhivatala elküldi bérmentre Nadás Sándor egy regényét autogrammal, vagy pedig a PESTI FUTÁR írói mezejéért egész számmal.

Kiadóhivatal: Budapest, VII. Rákóczi-ut 8/b Telefon: József 320-90

A közönség örömmel üztek és lelkesen biztatja csapatát. Az eső most egy időre eláll és a szél ereje is csökken. A pályát talaj azonban már teljesen elrontott. A Hungária lassan ismét támadásba lendül. A 35. percben Tieska kapu fölé lö. A 36. percben szép támadást vezet a Hungária.

A kapu előtt nagy tumultus keletkezik. A labda Tieska elé kerül, aki közélről a jobbsarokba lövi (2:2).

A Hungária a gól után is félénnyben marad és a levegőben lóg egy újabb kék-fehér gól. A 43. percben azonban Tieska a meccs lezajlásáig gólközvetet hagyja ki. Kalmár jó labddáját néhány lépéssel a kapu mellé lövi.

Majdnem győzött a Bástya.

Szünet után mindkét csapat tisztá dreszben jelenik meg a pályán. Most a Bástyát támogatja a szél, ami meg is látszik a játékon. Halálans ötperces Bástya-fölényvel kezdődik a féldő. Hernádi lapos beadását Újvári vezetője espi el a Bástya belső felől. A 25. percben Tieska lapos beadását a befutó Hungária-esetárok előtt Kuruczy átgölgöztet belevetés-sel hazazárja. A Bástya változat taktikában és védelemben buzdúdik. Tieska beadás helyett kapura lö és a labda az oldalhatól tolatja. A következő támadásnál bead, Beneda kijelti a labdát, de Emmerling közelébe és felszabadul. A Bástya alaposan húzza az időt és ugy is látszik, hogy az eredmény már nem változik. A Hungária most változtat csapatár-

Újvári ismét rosszul helyezkedik, el is esszik a sáros talajon és a labda, a védőket labda gölba kerül. Rendes talajon minden kapus védi ezt a gólt (3:2).

Szeged ismét örömmel üztek! A Hungária hívei abban reménykednek, hogy végre főlénybe kerül a csapat, de a játék továbbra is a Bástya félénnyét mutatja. A Bástya egymásután két korner ér el és majdnem újabb gólt rug. A Hungária hívei már kezdenek lemondani a mérkőzésről. A 25. percben Tieska lapos beadását a befutó Hungária-esetárok előtt Kuruczy átgölgöztet belevetés-sel hazazárja. A Bástya változat taktikában és védelemben buzdúdik. Tieska beadás helyett kapura lö és a labda az oldalhatól tolatja. A következő támadásnál bead, Beneda kijelti a labdát, de Emmerling közelébe és felszabadul. A Bástya alaposan húzza az időt és ugy is látszik, hogy az eredmény már nem változik. A Hungária most változtat csapatár-

Ferencváros—Kispest 5:2 (1:0)

Üllői-ut. — 3000 néző. — Bíró: Iváncsics

Végre győzött a Ferencváros. Ez a győzelem azonban vékony szépségtapasza a zöld-fehérek idei sebére. Az aránylag nagy gólarányú ferencvárosi győzelem nem a Ferencváros hírtelen följavulásának, hanem az ellenfél gyöngye játékaiknak eredmények. Tagadhatatlan, hogy a Ferencváros jobban játszott, mint előző mérkőzésein, de még mindig messze van igazi formájától.

Nagy érdeklődés kísérte Bukovai startját, aki sérülése miatt az őszi szezonban először játszott az első csapatban. Játékán nagyon megállt a hosszú kényeztetés után. A győztes csapatban Amelnak kevés dolga akad, a második kispesti gólt azonban védhette volna. Takács I. egyelőre gyöngyön szerepelt, az ellenfél esetárai sokszor elszaladtak mellette. Szerencsére Papp két ember helyett dolgozott és sok kispesti gólhelyzetet rombolt szét. Sem Berkessynek, sem Lykának nem ment a játék. Különösen az utóbbi sok hibát követett el főlöcséges dríblíjjeivel. A esetárárokba csak Turai és Takács II. játékkedve és ügykezezte vitt élénkséget.

A Kispest csapata ijesztően rossz formában van, miután foglalja el a tabella utolsó helyét. Az egész együttesben csak Dénes, a két szélső és Harmat mutatott valamit.

A mérkőzést hosszasan húzavona előzi meg, mert

Iváncsics bíró a pályát először „alkalmatlannak” minősíti,

majd enged a rábeszélésnek, a tőcsákat homok-

Rendőrök mentették meg a közönség bosszúja elől Klein futballbíró, aki a Millenáris-pályát indokolatlanul nyilvánította bajnoki mérkőzésre alkalmatlannak

(A Reggel tudósítójától.) A Millenáris-pályá homokos talaján alig volt nyoma a jégcsövek és a jezet követő felhőszakadásnak, sőt miután délután kettőre az eső is elállt, az 5000 főnyi közönség biztosra vette, hogy megtartják a bajnoki mérkőzést. A két futball-nagyvezér azonban, Reichardt Ottó, a Nemzeti és Lang-

szórn. Skvarek megy a centerbe és Kalmár lesz a jobbösszeköltő. Ez jötkönyen hatással van a támadó-sorra, mert Skvarek jobban irányít, mint a hosszú Kalmár. A 32. percben venet támadást vezet a Hungária. A labda lábról-ábra jár, anélkül, hogy Bástya-játékos hozzáérhetne.

Hírzer Tieskának ad, a kinek pompás beadását Skvarek pontosan a kapu jobbsarokba továbbítja (3:3).

A Hungária játékosai annyira örülnek a váratlan kiegyenlítésnek, hogy örömmel — majdnem gólt rug a Bástya. A szegedi csapat erősen fűnsel. A 33. percben Szedlacek sarokba irányított labdáját Újvári elvetődéssel csak nehezen tudja kornera menteni. A Bástya két korner ér el egymásután és még Emmerling is kapura lö. A Hungária egész a védelemben vonul és hosszú percekig nem jut szóhoz. A 43. percben még egy Bástya-korner jelent veszélyt a Hungária kapujára, majd még egy utolsó erőtelj Hungária-támadás és vége a meccsnek. Kornerarány 7:4 a Bástya javára!

Mit mondanak a szakértők?

A mérkőzés után szakadó esőben kellett távoznia a közönségnek. A pálya környékén sártenger terült el és nem volt közlekedési alkalmatlóság, amely a városba szállított volna a nézőket.

A mérkőzés után dr. Kisfalvi István, a Hungária főtitkára a következőket mondta A Reggel-nek:

— Rossz talajon aránylag szép mérkőzést vívott a két csapat. A talaj és a rettenetes időjárás az oka az eredménynek, amely okcsele-nül más lett volna, ha száraz a pálya. Néhány játékosunk formáján alul játszott és emiatt ment időközönként gyöngében a játék. Az adott körülmények között azonban reálisnak kell tartanom az eredményt.

Mandi Gyula, a Hungária csapatkapitánya:

— Talán még sohasem játszottam ilyen lehelten időben és ilyen mérkőzésre alkalmatlan pályán. A bíró a meccs után azt mondta, hogy már a tizedik percben le akarta jűjni a mérkőzést, de mégis meggondolta magát.

Goldscheider Miksa, a bírótisztület házmágya:

— Barna bíró kifogástalannul vezette a mérkőzést, amelyet, véleményem szerint, a Hungária száraz talajon göllokkal nyert volna. A talaj irreális volt, de bajnoki mérkőzésre mégis alkalmas. A Bástyában Szedlacek és Havas, a Hungáriában Hírzer, Sebes, Kléber és Nagy volt a legjobb.

Ferencváros—Kispest 5:2 (1:0)

Kal tölteti föl és azután jelt ad a bajnoki mérkőzés megkezdésére.

A Kispest lelkesen támad és a 10. percben majdnem gólt ér el. Amel kijelzett labdáját Pacozlay közélről a kapu fölé lövi. Ferencvárosi félénny alakul ki. Több korner esik egymásután, a esetárok azonban bosszantottan gölkegletlen. Végre Berkossy megújja a meddséget, több lövést ereszt meg, amelyek csak házajnyira kerültek el a kaput. A 28. perc végre eredményt hoz.

Turai erős lövést Dénes kiűti, a résen álló Takács II. megszerzi a vezetó gólt: 1:0

Továbbra is a Ferencváros marad félénnyben. Korner ér el, amelyet Dénes ügykezezően véd. Ferencváros szabadrúgás a 16-osról elakad a falazó kispesti játékosokon. A féldő befejezése előtt még egy gólszerző alkalom van a zöld-fehéreknek, de Takács II. lét lépésről Dénesbe löti a labdát.

A második féldő ismét kispesti támadások vezetik be. Az I. percben Takács I. majdnem üngölt vét. Négy percel később Takács II. egy szabadrúgást a tisztán álló

Lázárhoz passzol, aki a második gólt lövi (2:0).

A Kispest támadással válaszol a gólra, de Harmat biztos helyzetből kapu mellé lö. A 14. percben kavardás Dénes kapuja előtt, a kapus kifut és a befeló tartó labdát Császár elcsépselt kiűti. Kிட்டி 11-es, de Iváncsics csak a határbíró megkérdésére után odja meg.

A 11-es Takács II. Juttatja rendeltetési helyére. 3:0. Turai székelti Kohutot, aki a negyedik gólt lövi.

Kispest-támadás következik, amelyet Harmat gólt lö. 3:1. A 23. percben ismét a Ferencváros rug gólt.

Turai székelti Kohutot, akik a negyedik gólt lövi.

néhány percelt később Turai az ötödik, 5:1. A Kispest erősen félénnyel, két korner ér el eredménytelenül, a 40. percben azonban Pacozlay beadásából Fürstner be-állítja a végeredményt: 5:2.

félcentiméteres „vítzömeget” fedezett föl, amire a Millenáris bajnoki mérkőzés lejátására alkalmatlannak minősítette,

pedig elődje, Gombos, a zathógó eső ellenére zavartalanul és baj nélkül vezette le a BSE—Törökvis amatőr-bajnoki mérkőzést. Klein bíró meglepő döntése ellen a közönség

óriási lármával tiltakozott. Néhány vérmesebb sportfanatikus pillanatok alatt berontott a pályára és a bíró csak ugy menekült meg a feltettes inzultuskótl, hogy a rendőrség a zajongókat elzavarta.

A rend azonban ezzel még mindig nem állt helyre, mert a közönség nem volt hajlandó a barátságossá degradált mérkőzést végignézni és fenyegető hangon követelte, hogy adják vissza a belépődíjat.

— Csalds, becsaptak bennünket! — hangzott minden oldalról. — Fízessék vissza a pénzünket!

Közben megkezdődött a játék, amire az egész közönség fölemelkedett a helyéről. botok emelkedtek a levegőbe, százan és százan percekig tomboltak, amíg végre szócsövön kihírdették, hogy a pénztárnál mindenkinek visszaváltják a jegyét. Erre

percek alatt kiürült a nagytribün,

de a zaj a mérkőzés végéig sem csillapodott le. A két futballvezér megállapodásához semmi közük nincsen, de már a bíró előjárása a legkeményebb kritikát hívja ki maga ellen, miután

a kétszer 30 perces mérkőzés alatt olyan nyívos, folyamatos, remek akcióban gazdag futball játszottak, miut a legszebb tavaszi vagy őszi napsütésben,

Nem valószínű, hogy a legközelebbi szabadnapon, vagyis december 14-én, jobb talaj fog a csapatok rendelkezésére állni, a bíró tehát jövőnemehető súlyos hibát követett el. Mindenképen jogos volt tehát a közönség felháborodása, amely nagyon helyesen azt a követelést is kirohantotta, hogy

meg kell nyírálni a futballbírók jogait, ha e göllokk visszaelnek.

A mérkőzés különben, a kisérő jelenségektől eltekintve, meglepően jó sportot nyújtott, miután szerencsére azok a játékosok voltak tulsúlyban, akik a meccset, barátságos jelleg ellenére is, komolyan vették. A gólarány, ugyan atalosan túlzott, de azért az Újpest megérdemelten győzött, míg a Nemzeti sok gólesélye a belső esetárok energiatlansága miatt ment veszendőbe.

Az Újpest Auer személyében új center-hallfall kísérletezett,

aki ezen a posztion sokkal jobban érvényesült, mint a csatársorban. Így alkalma volt megfelelő távolágról bombázni, amiben tényleg nagy mester. Dudás és Fogl III. sokat bizonytalankodott, viszont Huber sokkal stabilabb pont mint Acht. Kிட்டino volt a két szélső half és a két szélső esetár, míg a belső trijből Stófan tűnt föl egészenes passzejátékával. Kármán a jobbösszekötő posztján nem a legszerencésében vizsgázott le.

A Nemzeti védelmében Török „páholyból” nézte a meccset, jórészt azért is esett a sok gól. A kényelmes játékban versenyre kelt vele a centerhalf Buza. Annál nagyobb ambícióval játszott Flóra, Gallina, a föltűnően tehetséges Belesik és Odry, aki a balszélső szokatlan posztján is nagy bravúrral állta meg a helyét. A Weisz—Szencs—Bihányi belső trió rontott, amit lehetett.

Az első féldőben a széllal hátban játszó Nemzetl van félénnyben,

de esetárorsorának gölkegletlensége miatt meddően ostromol. Odry szép támadását Huber korner árán menti, majd Weisz is korner harcol ki. A 17. percben Ströck vezet remek támadást és előírásos centerét

Kármán befelíti (1:0).

Az Újpest korner után Weisz—Bihányi akciója keesegtet sikerrel, de Huber bravúrosan menti, míg Ströck centeréből Stófan lövést Gallina teszi remek robinzonáddal ártalmatlanná.

Szünet után már az első újpesti támadás sikerrel jár, Auer 25 méteres bombája korner eredményez és

Ströck szabadrúgását Stófan a gölba továbbítja (2:0).

P. Szabó támadást korner árán menti a Nemzeti. Auer újabb bombája Gallinat foglalkoztatja. Bihányi lövés a Nemzeti juttatja kornerhez, míg a 8. percben

Ströck beadását Spitz hat lépésről a harmadik gölba értékesíti.

A Nemzeti két kornerrel veszélyeztet, amire a 20. percben P. Szabó előzva meg a kaput és

a labda, Hossó lábán irányt változtatva, újabb gólt eredményez (4:2).

Weisz széplíhetne az eredményben, de szabádon állva is csak Hubert találja el. A 27. percben, Török súlyos hibájából,

Spitz az ötödik göllal sétál be a kapuba.

De a bíró jó fut. Az utolsó percben a Fogl III. kezére ráított labda miatt tizeneggyessel ajándékozva meg a Nemzetit:

Bihányi pontosan a balsarokba teszi a labdát (5:1).

A mérkőzés után nagy tömeg sorakozott a bíró ötöd-zője előtt, a rendőrség azonban a fenyegetőző embereket elzavarta.

Csokoládét csak Breher Mauts nével vásároljunk!

Pécs-Baranya—Budai „11” 2:1 (1:1)

Hungária-ut. — 200 néző. — Bíró: Boronkay

Az első vasárnap délelőtti mérkőzés rosszul sikerült. A szakadók ése miatt csak igen gyér számú közönség... Pécs-Baranya megfosztotta bajnokai győzelmétől, míg a Budai „11” a második félidő 17. percében kiadott Lyka nélkül köteles a mérkőzést újra lejátsszani.

végleg lefújta a mérkőzést.

Boronkay döntése mindkét csapatot sújtja, mert a Pécs-Baranyát megfosztotta bajnokai győzelmétől, míg a Budai „11” a második félidő 17. percében kiadott Lyka nélkül köteles a mérkőzést újra lejátsszani.

A budaiak erős támadásaival kezdődik a játék, de gólkészleteit nem tudják kihasználni. A 43. percben Stancsik bombája vérdetentlenül száll a bal felső sarokba (1:0).

A kiegyenlítés nem késik soká, a 45. percben Löwy a 16-oson belül fölvadja Korcsost.

A II-es Fodor belövi (1:1).

A második félidő 8. percben

Kautsky egyúttal akélokja gölt eredményez (2:1).

Lyka megsérti a bírót, aki mondan kívülhívja. Az eső és a szél mindinkább erősödik. Boronkay lefújta a mérkőzést, amit a közönség nagy szajongással vesz tudomásul.

Sabária—Vasas 3:1 (1:0)

Szombathely. — 2500 néző. — Bíró: Rotter

Az Újpestet és a Ferencvárost verő két csapat találkozásának kellemes ősi időzárás kedvezett. Az eső a déli órákban elállt, úgy, hogy a főlázott talaj a játék reális kimenetelét nem befolyásolta.

A Sabária megérdemelten győzött,

mert a győzelem bebiztosításáig fölényben volt és nemcsak sziliosabb, hanem eredményesebb játékok is produkált. A szombathelyiek legjobb embere Vámos volt, míg a Vasas csapatából Burger, Remmer és a Jeckl helyén játszó Jeney emelkedett ki.

Az első negyedórán mind a két csapat ideges, de rövidesen lábra kap a Sabária és a 14. percben már meg is szerzi a vezetést. Kovács II. bombáját Bereczky kiejti, amire

a balszélő Belkó a gólna továbbít: 1:0.

Tízperces szombathelyi fölány után a Vasas is frontba kerül, de a Sabária védelem biztosan áll a lábán. Szünet után a Sabária örösi és két perccel belül már 3:0-ra vezet. A labda Vámos—Jglódy—Kovácson keresztül

Borbélyhoz kerül, aki rendeltetés helyére juttatja: 3:0. Vámos Kovácsot szökett, aki a tétovázó Vasas-védelem hibájából újabb gólt rug: 3:0.

A szombathelyi csapat a tempót azonban nem forszírozza, úgy, hogy kisebb Vasas-fölény alakul ki. A 38. percben Dán szép együtti játék után a beszületölt lövi: 3:1.

A II. liga hat mérkőzése közül négyet elmosott az eső

(A Reggel tudósítójától.) Hat mecs szerepelt a második profilla vasárnapi fordulójának játérendjén, az eső azonban a kisebb fővárosi, környékbeli és vidéki pályákat is annyira elmosta, hogy csak a kaposvárti és a pestérszabti mérkőzéseket lehetett megtartani. Elmaradt a Turul—Vác FC. Bak TK—Soroksár- és a Rákospalota—Maglód-mérkőzés, míg Miskolcon az Áttila—Jóscfévros-mecsetet csak barátságos alapon játszották le. Eredmények:

- Somogy—Mezger 6:0 (3:0). — 1500 néző. — Bíró: Széll László. A kaposvári csapat Jakube (4), Gaecsr és Mészáros góllalval legazloppozta ellenfelét.
Tercézváros—Kossuth 3:2 (1:1).
Áttila—Jóscfévros 4:1 (2:1). Barátságos, mintúta a Jóscfévros a kősi kezdés miatt nem volt hajlandó bajnokai mecsetet játszani. Góllövők: Hajós (2), Opata és Rudas, illetőleg Petrus.

Kikapott a Törekvés. Az I. osztályu amatőr bajnokság vasárnapi fordulójának eseménye az országos bajnok Törekvés váratlan veresége volt. A Millenáris-pálya fölázott talaján a tempót jobban álló BSE győzött ellene a finisben lött két góllal. Meglepetést keltett az UTE veresége is. Az újpesti amatőrökre 6:4 arányu „vizipólo-eredményvel” a szívsóbb MTK vert rá. Eredmények:

- BSE—Törekvés 3:1 (0:1).
FTC—33 FC 5:1 (2:0).
MTK—UTE 6:4 (4:4).
NMSE—III. ker. TVE 3:1. (A második félidő utánajátszandó.) A Postás—URAK-, BEAC—BESZKART-, BTC—Fer. Vasutas-mecs elmaradt.
Cserphokk-eredmények. Bajnoki: FTC—Amalór HC 3:0 (1:0). Az FTC ezzel a győzelmével a bajnokság ötödik helyére került. — Barátságos: Hungária HC I.—MHC III. 6:0 (2:0).

AZ MTK, a Törekvés és az UTE osztozott a súlyemelő bajnokságokon

(A Reggel tudósítójától.) A Törekvés SE Kőbányai-uti helyiségének dísztermében vasárnap délelőtti rendezte meg Magyarország 1930. évi súlyemelőbajnokságait. A külföldön rendkívül népszerű sportágat nálunk egészen elhanyagolják, pedig néhány olyan kiváló súlyemelővel rendelkezünk, akik nemzetközi versenyeken is sikerrel állnak meg a helyüket.

A hat bajnokságok testvériesen osztozott a nehéztalétkibajnok vezetőszerepet játszó UTE, MTK és Törekvés.

mindhárom csapat 2—2 bajnokságot nyert. Eredmények:

- Légsúly. Bajnok: Róna Árpád (MTK) 247,5 kg. 2. Adám Lajos (UTE) 235 kg. 3. Horgos József (Törekvés) 215 kg.
Pehelysúly. Bajnok: Molnár József (UTE) 237,5 kg. 2. Brassay Károly (Debreceni TE) 237,5 kg. 3. Brunner Károly (Törekvés) 215 kg.
Könnyűsúly. Bajnok: Garamszeghy Dezős (UTE) 242 kg. 2. Horgos Sándor (Törekvés) 227,5 kg.
Középsúly. Bajnok: Koprek István (Törekvés) 250 kg. 2. Szólya Zoltán (UTE) 245 kg. 3. Lukács Lajos (MAV) 215 kg.
Nagyközsúly. Bajnok: Székely József (MTK) 200 kg. 2. Kossay József (MTK) 253 kg. 3. Nagy István (Törekvés) 217,5 kg.
Nehézszúly. Bajnok: Kun László (Törekvés) 272 kg. 2. Fodor János (Törekvés) 227,5 kg.

A téli sportcsarnok megépítését sürgették a szegedi testnevelési kongresszuson

Szeged, november 23.

(A Reggel tudósítójától.) Az országos testnevelési kongresszus vasárnapi második napján délelőtti 11 órakor volt a testnevelési főiskola bemutató előadása a színházban. A kongresszus előadásait délután 3 órakor folytatták a városháza közgyűlési termében Klebelsberg miniszter jelenlétében. Karafiáth Jenő megnyitójában hangsúlyozta, hogy a kongresszus egyik főfeljára

tapasztalatok gyűjtése

volt. Azzal a kéressel fordult a szegedi sporttársadalomhoz, adjanak tájékoztatást arról, milyen intézményeket tartanának még szükségesnek Szegeden a már meglévő intézmények mellett a sportélet érdekében. Shroy Kálmán tábornok kijelentette, hogy Karafiáth Jenő néhez kérdést vetett föl, amely jó átgondolást kíván és így választ a sportegyesületek csak akkor adhatnak, ha a föltett kérdést közös értekezleten alaposan megbeszélik.

Dr. Zsembery Gyula, a Magyar Turista Szövetség ügyvezető másodelnöke tartott azután előadást a turistatörvényről, majd Hoffeld Henrik határozati javaslatot nyújtott be, amely

a turistatörvény melőbbi megalkotását sürgeti

és az országos turistakongresszus határozatait tartalmazza. A kongresszus a határozati javaslatot elfogadta.

Dr. Mártonfy Miklós az OTT szakelőadója a modern olimpiai játékok és a nemzeti testnevelés emen tartott előadást. Kankovszky Artur, a MÖSZ ügyvezető alelnöke előadásában a téli sportcsarnok szükségességét

indokolta. A nagy tetszéssel fogadott előadások után dr. Somogyi Szilveszter polgármester köszönetet mondott a kongresszus vezetőseinek azért, hogy az első kongresszust Szegeden tartották meg.

- Külföldi futhall-eredmények. Prága: Slavuj—Boegradeki SK 3:1 (2:0). — Liga: Sparta—Nachod 6:0 (3:0). — Barátságos: DFC—Cechie Karlin 1:1 (3:1). — Berlin: Teunis Borussia—I. FC Nürnberg 1:0 (1:0). A sokszoros névadalmi bajnok veresége oriasi meglepetés. — Dresden: Dresdner SC—AIK Stockholm 1:1 (1:1). — Bécs (Főli Kupai): WAC—Austria 3:2 (1:1). Vienna—Slovan 2:0 (1:0). — Hamburg: Altona—Hertha Berlin 4:2 (2:1). — Olasz bajnokság: Casale—Pro Verelli 2:2. Napoli—Juventus 2:1 (a torinói csapat első 621 veresége!). Lazio—Genova 5:0. Modena—FC Milan 3:0. Bologna—Ambrosiana 1:0. FC Torino—Legnano 1:0. FC Roma—Livorno 3:1. Alessandria—Triestina 1:0. Brescia—Pro Patria 3:1.

Vándorúlas újszöverseny a Rudasban. A Vívó és Atlétikai Club vasárnap délután rendezte meg a Rudas úszócsarnokban kézi úszóversenyt, amelynek keretében két nyílt vándorúlas verseny sorsa is eldőlt. A Goldmann-vándorúlas (100 m. mellúszás) Forrai József (FTC) nyerte meg 1 p. 19,2 mp. alatt klubtársa, Sárosi (1 p. 24,8 mp.) ellen, míg a Dömény-vándorúlas (4×100 m. végvesztetés) az UTE (Hild—Nagy—Németh—Szabados) győzött 4 p. 50,2 mp. alatt az FTC (G p. 0,28 mp.) és az UTE b-csapatja (5 p. 0,32 mp.) ellen.

MIT HOZ A JÖVŐ VASÁRNPAP?

(A Reggel tudósítójától.) A jövő vasárnap megint „derby-mérkőzést” hoz: a két vezető csapat egymás között dönti el az elsősg kérdését. A Hungária ugyan három ponttal vezet az Újpest előtt, elsősgét tehát egyelőre nem fenyegeti veszedelem, de ha az Újpest győz, vesztett pontszám alapján máris öt illeli az első hely, mivel egy mérkőzéssel kevesebbet játszott, mint a Hungária. A vasárnapi formák újpesti győzelmet ígérnek, különös tekintettel arra, hogy a döntőfontosságú mérkőzés színhelye az újpesti Stadion lesz.

Újpest—Hungária 2:1. A két-fehérek Szegeden megszokott jó formájukon alul szerepeltek, az Újpest viszont barátságos mérkőzésen 5:1-re verte a Nemzetit és javuló játéka saját otthonában még jobban érvényesülhet. Nagy léti: a bajnokság forog itt kockán, a Hungária ennek tudatában jelszük bele a küzdelembe, az Újpest tehát minimális győzelmet is nagy sikernek könyvelhet el. Egyáltalán nem lenne meglepetés azonban bennükkel, ha ez a harmadik derby is 1:1 arányban eldöntetlenül végződne.

Ferencváros—Pécs-Baranya 4:2. A zöld-fehérek csapat föltámadóban van, tehát a pécsi orosz-lánbarlangban is győznie kell.

III. kerület—Budai „11” 3:1. A két budai csapat összecsapása biztos III. kerületi győzelmét ígér.

Sabária—Kispest 2:0. A Sabária Kispeszen folytathatja diadalútját.

Bocskaj—Bástya 3:2. A Bástya veszedelmes ellenfél, a debreceni csapat minimális győzelmével csak a hazai pályán szől.

Vasas—Nemzeti 1:0. A Nemzeti jó a mezőnyben, de csatlósora gólképtelen, a Vasas tehát egy góllal győzhet.

A Barna—Szabados világbajnokpár veresége. Az MTK-nak Svédországban tartozó asztali-tenniszgyárdája szombaton Linköpingben állt starthoz, ahol a förfegyvesen Barna és Szabados minden ellenfelét legyőzte, míg Mechlövits három vereséget szenvedett. Annál nagyobb szenzációt keltett a Barna—Szabados világbajnokpár veresége, akik a férfipáros döntőjében a svéd Kolenodin—Jonsson párral szemben 27:25, 20:22, 22:20 arányban alulmaradtak.

Az FTC bírközőversenye. Az FTC vasárnap Olói-úti sporttelepének tornatermében ifjúsági bírközőversenyt rendezett, amelynek eredménye a következő: Pehelysúly: 1. Balog (MTE), 2. Bóthy (FTC), 3. Hefler (FTC). — Könnyűsúly: 1. Felher III. (FTC), 2. Németh (MTE), 3. Fecske (MTE). — Közsúly: 1. Bienenstock (MTK), 2. Szugár (UTE), 3. Ferenczy (MTK). — Nagyközsúly: 1. Kovács (Törekvés), 2. Wapler (BIK), 3. Ferenczy (MTK). — Nehézszúly: 1. Pimentas (B. Vasutas), 2. Tarányi (MTE), 3. Vitalis (B. Vasutas).

Ügetőversenyek

(A Reggel tudósítójától.) A novemberi míting hatodik napja sportszempontból igen jól sikerült. Elegen is voltak odakint, bár az időjárás ezen a délután éppenséggel nem kedvezett. A bevezető Eber-díj startja rosszul sikerült és az igazgatóság helyes érzékkel a versenyt még idejében lefújta. Az érvényes indulásnál a favorit Pogánac rosszul kezdett és a versenyt a fogadásokban elhangzott Futóroza Kovácsesies Milos 3 évesre nyerte, a totalizátornál közel harminszorosos pénzt juttatta hűveinek. A nap főversenye a 2600 méteres Feri-díj volt. Az első körben Aanti II. vezetett, a második körben Epos váltotta föl, majd a előgyenesben az első esélyű Ba-din-i ragadta magához a vezetést és mint biztos nyeri érte el a célvonalat.

Részletes eredmények:

- I. futam: 1. Futóroza, 2. Hiába, 3. Bien Aimé. Im.: Poranac, Erdély, Csevergő, III. Hüllám, Fuss, Evviva. Tot.: 10:29, 40, 20, 23; olasz 10:52.
II. futam: 1. Epos II., 2. Támasz, 3. Cyklon. Im.: Coco Varda II., Libertas, Bessie. Tot.: 10:19, 15, 17, 27; olasz 10:43.
III. futam: 1. Hozay, 2. Eber, 3. Im.: Turelerán, Tóhó-tó, Ime, Mephisto. Tot.: 10:26, 32, 21; olasz 10:44.
IV. futam: 1. Dante, 2. Sejk, 3. Eladta. Im.: Zorica, Cserkesz, Mikulás II., Dombóvár, Cigány Panna, Orgyvény. Tot.: 10:53, 22, 18, 30; olasz 10:55.
V. futam: 1. Du-bán, 2. Epos, 3. Nurm. Im.: Suhane, Dundi, Ocsócs, Avanti II., Eion. Tot.: 10:24, 18, 31, 31; olasz 10:35.

Kiadja: Lazár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság. Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató. Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII. Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Dautsch D.

MICHELINPNEU. AUTÓFOLYSZERELÉSEK CITROËN-ÉS FORD-ALKATRESZKEK. TELEFON: Aut. 221-97, 285-63. NAGY JÓZSEF VI. ANDRÁSSY-UT 34